

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai
tagdíjat kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre
6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Ruday Ernő.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
növénytermesztési szakosztályának

a „Gesellschaft zur Förderung deutscher Pflanzenzucht” című német egyesülettel karöltve 1912. évi június hó 26-án, szerdán, d. u. 4 órakor a Közteleken tartandó együttes előadói ülésére.

Tárgyak:

1. „Die Phytopathologie in Beziehungen zur Pflanzenzucht”. Előadó: Appel dr. kormánytanácsos.

2. „Die Phytopathologie im Dienste des Mehrertrages in Ungarn”. Előadó: Hegyi Dezső, a magyaróvári növényélet- és kórtani állomás vezetője.

Budapest, 1912. június 11.

Desseoffy Emil gróf s. k.,
alelnök.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Gabonaforgalmi értekezlet a MÁV-nál. — A forgalmi zavarok megelőzése. — Beruházási programot lássunk. — Aratósztrájk hírek. — Rossz pénzügyviszonyok. — Új záloglevéltípus?)

Gabonapiaczi szemlénket a külföldi tőzsdék magatartásával kell kezdenünk, mert jelenleg ez sokkal fontosabb, mint a hazai spekuláció állásfoglalása, továbbá, mert a nemzetközi tendencia hatástalanul nem maradhat a mi tőzsdénkre sem, bármennyire is szeretné magát a nemzetközi érdekkörből a jelen alkalommal kivonni. A külföldi gabonátőzsdék a lefolyt héten rendkívül szilárdságot tanúsítottak, amely Párisból indult ki, ahol a készletek a minimálisra csökkentek. Újból megindult a sürgős külföldi kereslet és pedig elsősorban Németországból. A francia fogyasztás sürgős kereslete a német tőzsdék áralakulására hatott ki, úgy hogy a buza

júliusi szállításra a lefolyt héten 4 M.-val emelkedett tonnánként. A francia és német tőzsdék viszont az angol piacok szilárd magatartását segítették elő, annál is inkább, mert olasz részről a kereslet majdnem oly sürgős, mint Franciaországban. A rendelkezésre álló készletek ezzel szemben igen csekélyek dacára annak, hogy a Nyugateurópa felé irányított eddigi elhajozások kerek számban három millió tonnával csekélyebbek, mint voltak a múlt esztendő hasonló időszakában, ami azt mutatja, hogy a kiviteli államok belfogyasztása rendkívül módon emelkedett.

A nemzetközi piacok szilárdságával szemben a budapesti tőzsde éppen ellenkezőleg a kontremín uralmának hódolt be, amely a maga erőszakosságával — mintha csak a politikai eseményeket kívánná követni — kegyetlenül érvényesítette akaratát, nem számolva a helyzettel. Hiába jött a vidékről számos aggasztó jelentés, sem a dunántúli ködök, sem a fölös csapadék, a jégeső, a rozsdá terjedése nem vették figyelembe. A földmivelésügyi miniszter szombati jelentése talán utját fogja állani az erőszakolt árletöréseknek, amelyek minden tekintetben jogosulatlanok. A szélsőséges irány erőszakolása mindig megboszulta magát és nem maradhat visszahatás nélkül a jogosulatlan spekuláció sem. A természetnek a kiváló dus termés eshetőségével való presszionálása nem biztosíthat állandó eredményt, mert minden gazda jól tudja, hogy a dus termés az idén még a papiroson sem lesz meg.

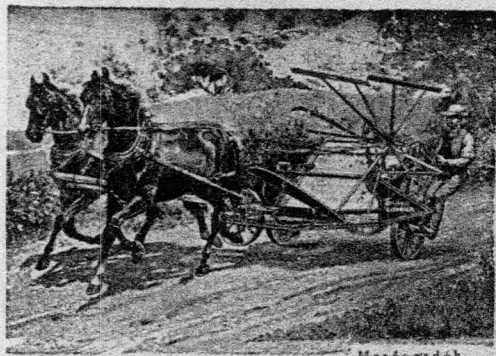
A MÁV. igazgatósága, mint már megírtuk, a legnagyobb előzékenységgel teljesítette az OMGE. ama kívánságát, hogy az őszi terményforgalom várható alakulásáról való előzetes tájékozódás céljából értekezletre hívja egybe a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari (főleg malom-, czukor- és szeszipari) érdekeltségek képviselőit. Tegnap folyt le ez a szaktanácskozási, amelyből a MÁV. igazgatósága mindezekre sokoldalú és megbízható értesüléseket szerzett a nyári és őszi áruforgalom előrelátható arányaira nézve.

Ha preventív intézkedéseit ehhez szabva teszi meg, sok olyan zavarnak elejét veheti, amely eddig évről-évre megismétlődött és kihatásaiban egy időre jóformán megbénította egész áruforgalmunkat.

Az idén főképpen az okoz gondot a vasuti intéző köröknek, hogy az őszi nagy hadgyakorlatok Dél-Magyarországban lesznek és néhány hétre temérdek kocsi, mozdonyt és vágányt tartanak majd lekötve éppen az ország legtermékenyebb és legnagyobb mezőgazdasági áruforgalommal bíró vidékein. A kellő számú raktárpületek, kiterő vágányok és állomási berendezések hiánya itt előreláthatólag minden óvintézkedés és minden vasuti stratégiai terv dacára erősen érezteti majd hatását és éppen ezért már most figyelmeztetjük a gazdaközönseget, hogy saját érdekében jól teszi, ha szükségleteinek beszerzéséről, például szénről, műtrágyáról stb. még augusztus előtt gondoskodik.

Mert a MÁV. tegnapi gabonaforgalmi értekezletén megbeszélte mindenféle intézkedéseknek és segítői módokat csak akkor lehet hatásuk, ha a szállítóközönség maga is kezére jár a MÁV-nak abban, hogy lehetőleg ne torlódjék össze a forgalom éppen arra az időre, amikor az új termés nagyrésze szállításra kerül és a hadgyakorlatok az ország egy részében amúgy is valóságos hadi állapotot idéznek elő. Az előrelátó gazda tehát, okulva a múltak tapasztalatain, nem hagyja az idén utolsó perczre különféle rendelkezéseit, hanem úgy intézkedik, hogy lehetőleg biztosítsa magát az augusztus-szeptember hónapokban minden igyekezet és jóakarattal dacára kétségtelenül ismét fellépő „vagonhiány” sok kellemetlen következményével szemben.

Azt természetesen most sem hallgathatjuk el, hogy alapos beruházási program sürgős megállapításával és megvalósításával végre valahára gyökeresen orvosolni kell ezeket az évről-évre megismétlődő, szegényes és felette káros zavarokat. Utóvégre az ismételt felemelt tarifák fejében annyit legalább elvárhat a szállító közönység az államvasutól, hogy drága pénzért

Mezőgazdák.

ADRIANCE kéveköto aratógépek

vezérképviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

legalább gyorsan és a szükségnek megfelelő időben fuvarozza el a reábizott árut s ne legyen kénytelen évről-évre a közönség méltányosságára appellálva, toldozó-foldozó munkával és a vasuti személyzet elcsigázásával óvni — úgy, ahogy — a teljes forgalmi csődtől ezt a hajdan oly kiváló intézményünket.

Lapunk múlt számában behatóan foglalkoztunk azokkal a szállongó hírekkel s azzal a — sajnos — itt-ott mutatkozó lelketlen aknamunkával, amely a természet romboló erőinek annyi milliós kárt okozott pusztításai után még egy aratási sztrájk nemzeti veszedelmének rémképét is a szomorú lehetőségek sorába állítja. Reméljük, hogy intő szavunkra az állam és a gazdatársadalom erélyesen összefog és elejét veszi a talán itt-ott felütköző mozgalom elharapódzásának. De résen kell lennünk és egyetlen gazdatársadalmi testületünknek sem szabad elmulasztania a köteles óvatosságot. Mert a hivatásos sztrájkcsinálók lelkiismeretében ugyan hiába bizakodnánk. Ha csak rajtuk állana, ők ugyan nem riadnának vissza attól sem, hogy lángba borítsák az egész országot és pusztulni hagyják egy esztendő verejtékes munkájának aranykaszba zsendült, éltető gyümölcsét, ha mindjárt éhínségbe, nyomorba is taszítanának ezzel ezer meg ezer félrevezetett munkácsolót.

Ne abban bizzunk tehát, hogy az izgatók és elvakított áldozataik még idején észbe kapnak. Ha így lesz — és adja Isten, hogy így legyen, annál jobb, de építsünk a magunk erején, készüljünk el minden eshetőségre. Egyetlen gazdase mulassza el gazdasági egyesületét és a hatóságot nyomban értesíteni, ha valami gyanus jelt észlel, gondoskodjunk továbbá tartalékgépekről és ha kell, vegyük habozás nélkül igénybe az állam által rendelkezésre bocsájtandó tartalék munkaerőt. Végül nem mulasztathatjuk el itt az illetékes körök figyelmét arra is felhívni, hogy pusztító árvizek, jégverések sok ezer kigazdát és munkást fosztottak már az idén meg egész természetűtől vagy a váltalt aratómunkától. E szerencsétleneken holmi alamizsnánál sokkal hathatósabban segíthetnénk azzal, ha mint tartalékmunkásokat vennők őket igénybe felmerülő szükség esetén. Így legalább e sorscsapásoktól amugy is keményen sújtott szerencsétlenek kezébe adnók azt a falat kenyert, amelyet felizgatott és félrevezetett társaik netalán itt-ott eldobnak maguktól, mint öntudatlan eszközei egy a tömegnyomoruságból magának tőkét kovácsoló politikai tüntetésnek.

Pedig bizony elég a bajunk enélkül is. Egész gazdasági életünk pang, bedugult a hitel bőség szaruja és a leghasznosabb, legszükségesebb beruházásokra, a legrentabilisabb vállalkozásokra is alig sikerül pénzt szerezni. Állami járadékaink és zálogleveleink árfolyama olyan alacsony, aminő évtizedek óta nem volt s az idők jele, hogy minap a bécsi tőzsdén egyformán 88'55-tel jegyezték az osztrák és a magyar 4 százalékos koronajáradékot. Pedig az osztrák járadék árfolyama mindig legalább 1—2 koronával meghaladta a mienkét. Hasonlóképpen kedvezőtlenek a piaci viszonyok a záloglevelekre is, úgy

hogy legelső jelzáloghitelnyújtással foglalkozó intézeteink is alig tudnak tőlünk folyósítani.

Már az az eszme is felmerült a legkomolyabb formában, hogy ötödfélszázalékos járadékok és ötszázalékos záloglevelek kibocsátásával kellene a papírosainknak a külföldi piacokon kelendőseget biztosítani. A magunk részéről ily kísérletől sokkal kevesebb eredményt várnánk, mint amennyit ártana az új típus a 4 százalékos járadék és záloglevél árfolyamának. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy igen sokan igyekeznének a magasabb kamatozású papírosra becsereálni eddigi járadékaikat s ezek árfolyama mihamar odáig eszkennék, míg a tényleges kamatozásuk körülbelül elérné az új típusok névleges magasabb kamatját, amitől már ma sincsen távol koronajáradékunk. De ezt a kedvezőtlen árfolyamot és e magas kamatozást állandósítani talán mégsem leszünk kénytelenek!? Az öt százalékos záloglevél típus emellett még jobban megdrágítaná jelzáloghitelünket és megakasztaná mezőgazdaságunk belterjes fejlődését. A Nyugaton már mutatózó könnyebbülés remélünk engedi, hogy talán nem is lesz szükség ilyen mélyreható változtatásokra s a pénzvizonyok javulása nyomán járadékaink és zálogleveleink forgalma is felendül.

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Revizor: Hensch Árpád.

A magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia gazdaságának 1911. évi jövedelmi mérlege.

Mivel a hazai tangazdaságok nálunk általánosságban csak úgy ismeretesek, hogy azok nem jövedelmeznek, sőt azokra tetemesen ráfizetnek, nem lesz érdektelen a magyaróvári gazdasági akadémia gazdaságát, mint olyant közelebről hazai gazdák közönségünkkel megismertetni, mely a hazai gazdasági szakoktatás intézményei között nemcsak szimmentáli tehenészetének elsőrangúsága, de különösen gazdaságának jövedelmezősége tekintetében talán az első helyre jutott.

Ma már a tangazdaságoktól nemcsak azt kívánja meg a földmivelésügyi kormányzat, hogy szemre dolgozzanak és e tekintetben szolgáljanak a gazdáknak mintául, de azt is, hogy az elméleti és gyakorlati oktatás célján kívül igyekezzenek bebizonyítani, miszerint az állami és tangazdaságok a reájuk hármló számos és közhasznú kísérleti ténykedésen kívül a kulturális fejlődésnek is érdemes uttörői, továbbá azt is, hogy példát és irányt mutassanak fiatal gazdamezedeinknek arra, hogy módjával és a konjunkturák kedvezőbb kihasználásával ezeket a gazdaságokat is jövedelmezőbbé lehet tenni.

Igaz, hogy a jövedelmezőség keresztülvitele az államnál sokkal nehezebben megy, mint magángazdaságoknál, mert a kezelők kötöttebb kézzel, a költségvetés nehézségével, sőt sokszor a gazdálkodás sablonszerűségével, a bürokratizmus túltengésével kénytelenek számolni, de mindezek dacára ma már az állami gazdaságok is oda kezdenek emelkedni, hogy fontos kulturális missziójuk mellett az állami jövedelmek fokozá-

sához közvetlen vagy közvetett uton is hozzájáruljanak.

Hogy a szakoktatási és kísérletügyi intézmények még nincsenek az egész vonalon a haladó kor szelleméhez mértén kifejlesztve, azt kétségtelenül el kell ismernünk, de ennek hiánya nem gazdasági szakoktatásunk vezetőségén, hanem állami költségvetésünk hiányosságán, pénzügyi kormányzatunk szűkebbülésén mulik, amely nem adja meg hazai mezőgazdasági intézményeink fejlesztéséhez a szükséges anyagi eszközöket.

Az ország gazdasági akadémiái között Magyaróvár a legrégebb, amelyet akkoriban, mint még egyedülálló intézményt, a kormányzat nagyobb dotációval tudott ellátni, de a többi négy átszervezett új akadémiát (Keszthely, Debreczen, Kassa és Kolozsvár), 26 földmiveléskolát és egyéb állami gazdaságokat bizony csak szerényebb költségadománnyal tudott ellátni, mert a szükséges anyagiak földmivelésügyi kormányzatunknak sem állottak kellő mértékben rendelkezésre.

Magyaróvár tehát jobban tudott a multban fejlődni, míg a többi társintézmények a gazdálkodás jövedelmezőségében elmaradtak.

Hogy a gazdaság jövedelmezősége 1911-ben miként alakult, világosan kitűnik a tulajdonon közölt jövedelmi mérlegből.

A telkek, épületek, holtleltári eszközök értéke annyi van fölvéve, aminő értékben ezek az állami vagyoneleltárban tényleges beszerzési, illetőleg előállítási árban szerepelnek. Az amortizáció az állami vagyon kezelésénél nincsen elfogadva, holott épületeknél, holtleltári eszközknél az amortizációt évente éppen úgy le kellene írni, mint az a magángazdaságoknál szokásban van.

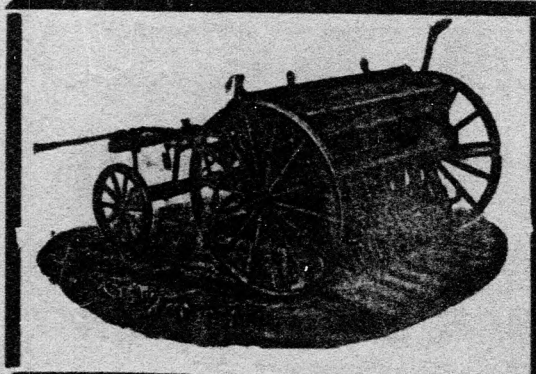
Az elevenleltárnál az amortizáció leírása szintén nem szokásos. Itt az elmúlt évben az állatállomány új értékelésnek vettetett alá, mert nemcsak a husérték, de az állatok tenyészértéke is emelkedett az évek folyamán. Ennek következtében tetemes vagyongyarapodás állott elő, amely az 1911. évi jövedelem fokozásához nagyban hozzájárult. De több mint 20,000 K. áru új állat is szereztetett be.

A termény- és anyagleltár tízévi átlagáron vettetett föl az üzemstatisztika hű adatai alapján, tehát az a tényleges értéknek mindenben megfelel.

A pénztári mérleg az állampénztárba tényleg készpénzben beszállított és a miniszteri központi számvevőséghez beküldött számadási főkönyvből lett kivonatolva, amely szerint ezen birtok állattenyésztéséből készpénzben 84,255 K. 37 fillér szállított be a magyaróvári m. kir. adóhivatalba. Mezőgazdasági terményekből befolyt készpénzben az adóhivatalba 7308 K. 65 fillér. Összes készpénzbeni beszállítás 91,564 K. 02 fillér, holott az azelőtti évek készpénzbeni beszállítása 50—60 ezer K. között mozgott.

Könyvileg eladások értékében elszámoltatott más társintézmények terhére: mezőgazdasági termények értékében 16 K., állatok értékében 9479 K. Átengedésekben a tanügy terhére iratott bevételekből 4883 K. 99 fillérnyi érték.

Ha tisztán az állampénztárba készpénzben befolyt bruttó jövedelmet tekintjük, akkor az

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Eszperői mezőgazdasági gépgyár r.-társ. gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

A magyaróvári m. kir. gazd. akadémia gazdaságának jövedelmi mérlege az 1911. évről.

I. Vagyommérleg.

Sorszám	Vagyonnálladék az év elején	Vagyonnálladék az év végén	korona	
			Egyenként	Összesen
I. Telkek értéke a telekleltár szerint	93,858.60	93,858.60		
II. Épületek értéke az épületlétár szerint	230,522.94	234,280.45		
III. Holtleltári értékek a leltár szerint	62,592.19	68,984.79		
IV. Elevationlétár értéke a kimutatás szerint	49,700.—	88,925.—		
V. Termény-és anyagkészletek értéke kimutatás szerint	31,821.73	43,703.40		
Összesen	468,295.46	529,752.24		
Levonva az év elején talált értéket		468,295.46		
Vagyongyarapodás		61,456.78		

A nagy vagyongyarapodás oka — eltekintve a nagy terménykészlet folytán előálló értékemelkedéstől — főleg abban lehet, hogy az akadémia gazdasága állatállományát 1911. év folyamán 23 drb friz tehén és 1 drb friz bika vásárlásával emelte, azonkívül a már meglévő állomány értékelésénél is az emelkedett és a valóságnak megfelelő egy-ségárak lettek felvéve.

II. Pénztári mérleg.

Sorszám	Bevétel	Egyenként	Összesen	korona	
				Egyenként	Összesen
I. Pénztári főkönyv szerint:					
Va. Allattenyésztésből	84,255.37				
Vb. Mezőgazdasági terményekből	7,303.65		91,564.02		
II. Könyvileg eladásokból:					
Rimaszombati f.-isk. 1 darab tényészbika	1,200.—				
Jászberényi f.-iskola 10 kg. répamag	16.—				
Kolozsvári g. akad. nak 1 drb üsző	600.—				
Kecskeméti f.-iskola 1 drb kan	141.—				
Szentimrei f.-iskola 1 drb bika	3,000.—				
Csáki földmiv.-iskola 1 drb bika	3,000.—				
Nagyszentmiklósi f.-iskola 1 drb bika	1,500.—		9,457.—		
III. Átengedésekből:					
Egy tisztifogató évi költsége üzemterv szerint	1,300.—				
Fuvarozás az akadé- mia részére	300.—				
60 sz. trágya a kert részére fuvarozással a 6 koronáért	360.—				
Kert és szőlő haszon- bére 1.8 + 12 k. h. a 30 korona	414.—				
Főkertész és titkár szegőd. földjének 1 k. h. haszonbére és megmunkálása	100.—				
Juhtartás évi költs. Állami alkalmazot- taknak átengedett 35,07.5 l. tej értéke- sülési különbözete	1,753.99		4,833.99		
Bevételek összege			105,905.01		
Levonva a kiadást			80,357.28		
Pénztári nyereség			25,547.73		

Sorszám	Kiadás	Egyenként	Összesen	korona	
				Egyenként	Összesen
I. Pénztári főkönyv szerint:					
XIII. Hivatal és iroda					
XIV. Épületfenntartás	4,545.13		4,545.13		
XV. Felszerelésre:					
a) Állatvétel	24,918.—				
b) Gép- és eszköz- vétel	2,730.44		27,648.44		
XVI. Adó- és haszonbér:					
Állami, megyei és községi adó		2,178.61			
Dunaszabályozási jár- ulék		640.—			
Haszonbér főhercegi uradalomnak		1,676.—			
Haszonbér Antoni bérlőtől	3,060.67		7,356.28		
XVIIb. Ügyvitel:					
Abraktakarmányvétel	9,355.64				
Vetőmagvétel	1,899.42				
Egyéb anyagok be- szerzése	9,707.91				
Napszám	11,082.36				
XVIII. Cselédbér	7,500.10		39,557.43		
II. Könyvileg vételek:					
Békésabai fm.-is- kolától 2 drb csikó	800.—				
Adai fm.-iskolától 1 drb csikó	450.—		1,250.—		
III. Átengedésekre:					
A kísérleti tőrre szükséges fogat- erőt és trágyát a gazdaság szolgálatja, ennek fejében át- engedi az ott termesztett ter- ményeket.					
Összes kiadás			80,357.28		

III. Zárómérleg.

Sorszám	Érték	korona
I. Vagyommérleg szerint gyarapodás		61,456.78
II. Pénztári mérleg szerint nyereség		25,547.73
Tiszta jövedelem		7,004.51
A gazdaság területe 393 kat. hold.		
A tiszta jövedelemből esik egy kat. holdra		221.—
A gazdaság tőkeértéke az év elején		466,495.46
Kamatolás 18% százalék.		
Jegyzet. Mivel ezen vagyommérleg hivata- los szerkesztésénél a gazdaságban szereplő különböző tőkék kamatai figyelmen kívül hagyattak, mert ál- lami gazdaságoknál az amortizáció leírása nem eszközöltetik; továbbá a különböző tőkék kamatait le nem vonták, tehát ezen tőkék kamatait is levonásba hoztam:		
A telektőke	93,853.60 K.	
Az épülettőke	230,522.94 ..	
Alaptőke	324,376.54 K. 5% kamata	16,218.82
Holtleltár	62,592.19 .. 8% ..	5,007.37
Elevationlétár	47,900.— .. 8% ..	3,832.—
Forgótőke	71,800.37 .. 10% ..	7,180.37
Az összes tőkék kamata		32,238.22
Tiszta jövedelem		87,004.51 K.
Levonva		32,238.22 ..
Tiszta nyereség		54,766.29 K.
Kamatolás tehát tiszta nyereségben 11.74 százalék.		

ezebből befolyt összeg 91,564 K. 02 fillért tesz ki, tehát a bruttó készpénzbefutalból a termény- ben bevételre kerekén 8%, az állattenyész- tésből befolyt pénzre kerekén 92% esik.

Ezen számok kétségtelenül azt bizonyít- ják, hogy a gazdának ma nem arra kell töre- kedni, hogy szemes terményeit mind a piacra terelje, hanem hogy ezen terményeinek nagyobb részét állataival feletesse, tehát közvetett és közvetlen uton az állatállomány nagyobb tehetőképességében, az állatok értéké- ben találja meg számításának a zsebre szóló kulcsát, illetőleg itt találja meg gyümölcsözőbb jövedelmét. Hogy a magyaróvári akadémiai gazdaság e tekintetben is milyen magas fokon áll, ezt semmi sem bizonyíthatja jobban, mint tisztavéri, nagy tehetőképességű szimmentáli tenyészedevének kiváló értékesítése, az elért átlagos eladási ár ugyanis 15—18 hónapos bikáknál a 2000 koronát meghaladja. Tenyész- egyedeit hazánk legelsőbbrendű uradalmi kap- kodják el.

Az állatállomány elősúlyban 77,220 kg. volt, amely a jövőben még szaporodni fog. Egy kat. holdra 197 kg. állatelősúly esik. Egy számos- állatra 24 kat. hold föld jut, amely oly állat- tartás, amelylyel a legbelterjesebben kezelt gazdaságok is megelégedhetnek.

Egy szimmentáli tehén átlagos évi fejése, tehát évi istállóátlag 3469 liter. A tej literje 1911-ben átlag 19.25 fillérrel értékesítettet. A tehenészetből eladott állatok elősúlya kilo- grammonként 2.06 koronáért kelt el. A borju- szaporulat 94% elhullás 6%. Száz liter tejből lett 4.06 kg. vaj. Száz liter tejből lett 11 kg. sajt, amely magyaróvári sajt név alatt Budap- est és több nagyobb város vendéglőjének ét- lapján is szerepel.

Nem lesz érdektelen, ha a yorkshirei sertés- tenyésztés jövedelmezőségét is röviden leközlöm. A sertésenyésztés szaporasága 1911-ben ked- vező volt, mert az állatok a kiállott száj- és körömfájás, nemkülönben a czementpadozat hi- degsége miatt felhültek, minek következtében rosszul malacoztak. Ezen utóbbin már segítve lett egy aszfaltréteggel és tőzegtelhintéssel. Föl- neveltetett a yorkshirei koczkák kétszeri mala- czoztatása után koczáknak 8.3 malacz. Tenyész- egyedei uradalmakhoz kerültek. Egy kilogramm elősúly 1.68 koronán ment el. Egy kocza be- szolgáltató bruttó 810 koronát. Az elhullási százalék 5%.

Ezek átlagban olyan jövedelmi eredmények, amelyekre az óvári akadémia büszke lehet.

Berger Károly Lajos.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Az 1909/10. évi takarmányrépa mű- trágyázási kísérletek eredménye.

II. *)

A kísérletezés az Országos M. Kir. Növény- termelési Kísérleti Állomás által ismét kétéle tervezettel állítottott be 1909. év őszén, amikor a kísérletezők által a szuperfoszfát és káli az

*) A bevezető közleményt I. lapunk 43. számában.

Répaszállító benzin-motor vasutak.

A beállíó répa- benzin-mozdonyokat, melyek cséplésre idényre ajánlunk is alkalmasak ::

Oberurseli motorgyár r.-t.

Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 72/K. SZ.

Költségvetések díjmentesen.

őszszel, illetve a tél folyamán, a chilisalétrom pedig 1910. tavaszán szórattott ki.

Az első tervezet szerint a kísérlet mindama helyeken állítottatott be, ahol a répa friss trágyába, illetve nitrogénpótlást nem igénylő elég buja talajba került. A tervezet volt:

- 1 parcella 1600 □-81 trágyázatlan
- 2 " " 1600 □-81 150 kg. szuperfoszfát
- 3 " " 1600 □-81 150 kg. szuperfoszfát + 75 kg. 40%-os kálitrágya

A második tervezet szerint a kísérletezés régen istállótrágyázott, illetve nitrogénpótlásra szoruló talajokon indult meg és a tervezet a fenti 3 parcellán kívül még 4-iknek oly parcellát is foglalt magában, amely a szuperfoszfát és kálitrágyán kívül még 50 kg. chilisalétromot is kapott.

Az első tervezet szerint beállított kísérletekről 11 használható jelentés érkezett be, amelyek értelmében az egymagában adott szuperfoszfát 1 hely kivételével 10 helyen fokozta a termést és pedig kat. holdanként 5, 8, 18, 24, 30, 38, 41, 58, 104 és 145 q-val. Körülbelül 15 q takarmányrépaterméstöbblet fedezve a szuperfoszfátosítás költségeit, a 11 kísérleti hely közül 8 helyen már az első évben figyelemreméltó, sőt részben igen nagy jövedelem állott elő, szóval ezek a kísérletek megerősítették az állomás ama régebbi tapasztalatát, hogy a friss istállótrágyába vagy egyébként nem sovány talajba kerülő takarmányrépa is képes a szuperfoszfátot meghálálni.

A kálifoszfátrágya a 11 hely közül 1 helyen maradt hatástalan, 10 helyen pedig fokozta a termést és pedig kat. holdanként 5, 12, 15, 27, 60, 63, 91, 94 és 150 q-val. Mivel a kálifoszfát költségeit körülbelül 25 q takarmányrépaterméstöbblet fedezi, kálifoszfátrágya az első évben már 7 helyen bizonyult jövedelmezőnek; de ezt a jövedelmet több esetben a szuperfoszfát egymagában idézte elő, mert a kálitrágya a legtöbb helyen hatástalan maradt, ami legjobban kitűnik abból, ha a kétféle trágyázással elért terméstöbbleteket egymással összehasonlítjuk. Volt ugyanis a kat. holdankénti terméstöbblet a 11 kísérletnél a trágyázatlannal szemben:

a szuperfoszfát után	5	0	38	41	30	104	8	58	24	18	145	q
a szuperfoszfát + kálitrágya után	5	15	60	63	27	91	1	94	60	12	150	q
a kálitrágya után	0	+15	+22	+22	-3	-13	-9	+36	+36	-6	-5	q

A kálifoszfátrágya tehát a 11 eset közül az egymagában adott szuperfoszfáttal szemben csak 5 esetben fokozta a termést figyelembe vehető módon, két helyen a kétféleképpen trágyázott parcella termésében nem volt figyelembe vehető különbség, míg 4 helyen a kálifoszfátos parcella termése a szuperfoszfátosé mögött maradt, de oly csekély különbséggel, hogy az kísérleti hibának minősítendő, azaz ilyen különbségek különben egyformán kezelt parcellák kat. holdankénti termései közt is előállhatnak. A fent kitüntetett 9 és 13 métermázsa terméskülönbség első tekintetre soknak látszik ugyan, de kísérleti hibának módosul, mivel mindkét kísérleti helyen a kat. holdankénti termések 338 és 584 métermázsa közt ingadoztak. A talaj minősége és a kálireakció között egyébként összefüggés nem mutatkozott.

De nemcsak a káli, hanem a szuperfoszfát sem jutott mindenütt kellő érvényre, amit a gazdák részben annak tudtak be, hogy az illető tábla jó erőben volt, részben pedig elemi csapásokra vezették vissza. A kálitrágya pedig csak egyes esetekben bizonyult hatékonynak, ami arra mutat, hogy a kálitrágyával, de egyáltalában a műtrágyával másutt elért kedvező eredmények nem elegendők arra, hogy valaki a műtrágyának nagyban való alkalmazásába belemerjen, hanem szükséges, hogy mindenki külön kísérletezéssel szerezzen meggyőződést arról, vajjon az ő viszonyai közt kifizeti-e magát a műtrágyázás.

A 2-ik tervezet szerint, azaz a chilisalétrom belevonásával 4 parcellán végzett takarmányrépa műtrágyázási kísérletek 11 helyen szolgáltatottak figyelembe vehető eredményt, amely 11 kísérlet közül az egymagában adott szuperfoszfát 3 helyen nem fokozta a termést, 8 helyen pedig volt a kat. holdankénti termésfokozódás a trágyázatlannal szemben: 10, 25, 25, 32, 32, 44, 49, 68 q, az egymagában adott szuperfoszfát tehát a 11 kísérlet közül 7 helyen már az első évben jövedelemmel járt.

A kálifoszfátrágya, vagyis a 150 kg. szuperfoszfát + 75 kg. kálitrágya mind a 11 helyen fokozta a trágyázatlannal szemben a termést és pedig kat. holdanként 3, 16, 16, 18, 20, 25, 32, 45, 47, 76 és 136 q-val: a kálitrágyázással kombinált szuperfoszfát nagyjában itt is hatékonyabbnak bizonyult, mint a szuperfoszfát egymagában, amit látunk akkor, ha az egymagában adott szuperfoszfáttal elért terméstöbbleteket szembeállítjuk a szuperfoszfát + kálitrágyával elért termésfokozásokkal. Volt ugyanis a kat. holdankénti terméstöbblet a trágyázatlannal szemben:

a szuperfoszfátos parcellán	25	44	2	10	1	0	68	32	49	32	25	q
a szuperfoszfát + kálitrágyás parcellán	25	45	16	18	3	20	136	16	76	47	32	q
az utóbbi után +	0	+1	+14	+8	10+1	+20	+68	-16	+27	+15	+7	q

Figyelembe vehető módon és jövedelmezően azonban a 11 eset közül a kálitrágya csak 6 helyen fokozta a termést. A többi helyen a kálitrágya a szuperfoszfát mellett nem jutott érvényre, mert a mutatkozó terméskülönbségek mind kísérleti hiba számba mehetnek, mert a 16 métermázsa különbség 300 métermázsnál nagyobb kat. holdankénti termésnél mutatkozott, a 9 métermázsa pedig 370-400 métermázsa körül ingadozó termésnél. Ily nagy terméseknél kat. holdanként ekkora különbségek maguktól is előállanak.

A legnagyobb terméstöbbleteket azonban azon parcellákon találjuk, hol mind a három táplálóanyag pótlottatott; a kat. holdanként adott 150 kg. szuperfoszfát, 75 kg. kálitrágya és 50 kg. chilisalétrom ugyanis a trágyázatlannal szemben a kat. holdankénti répatermést fokozta 25, 30,

a takarmányrépaműtrágyázásra nézve, amennyiben a takarmányrépaműtrágyázásról táplált eddigi nézetekkel szemben az állomásnak gyakorlati gazdákkal 4 éven át végzett kísérletei a gyakorlati gazdák bemondata, azaz a praxis alapján a következőket mutatták ki:

1. A takarmányrépa alkalmas viszonyok között a legintenzívebb műtrágyázást meghálálni képes.

2. Természetből fogva nem nagyon gazdag vagy nem buja talajon a műtrágyák még istállótrágyázás mellett is kellő jövedelemmel érvényesülhetnek.

3. Nitrogénben szegény talajon a takarmányrépa a drága chilisalétromot is képes meghálálni.

4. A takarmányrépa még káliban gazdagnak ismert közepkötött és kötött talajon is igen gyakran meg szokta hálálni a kálitrágyát úgy hogy a takarmányrépának reagálása kálira vályog és agyagtalajokon le nem tagadható, de mivel nem minden egyes esetben mutatkozik kellő nagy hatás, kísérletezésnek kell a nagyban való alkalmazást megelőzni.

5. A természetből fogva buja talajtól elte-

kintve az eddigi takarmányrépaműtrágyázási kísérleteknél a műtrágya csak ott nem vezetett kellő eredményre, ahol kedvezőtlen külső körülmények, pl. kedvezőtlen időjárás, betegség vagy rovarkár és hasonlóak a répát nem engedték kellően kifejlődni. Mind oly esetekben, amikor a takarmányrépa nem fejlődhetik és kicsi marad, egyben csekély lesz a trágyák hatása is. Minél kevésbé fenyegetik a takarmányrépa sikerültét ilyen kedvezőtlen külső körülmények, annál bátrabban mehetnek tehát neki a gazdák a takarmányrépa műtrágyázásának. Gyárfas József.

Magyar kukoriczafajták.

V.

Alesuthi kukorica.

☒ József főherceg alesuthi uradalmában a múlt század hetvenes éveiben megindult egy céltudatos törekvés a kukorica termesztésben. Ennek a törekvésnek főiránya az volt, hogy értékes kereskedelmi árut termeljenek. Az uradalom akkori vezetője vetőmagot a helyi uradalomból hozott, ahol egy olaszországi kukoriczafajtát tenyésztettek. Ezt a fajtát a kereskedők előszeretettel vásárolták és szép narancssárga színeért, nagy súlyáért, bőséges keményítőtartalmáért jóval magasabb áron fizették a közönséges kukoriczafajtáknál.

Az alesuthi kukorica, mint külön fajta, csak a 80-as években kezdett kialakulni. Az uradalom acaai kerületében indult meg a nemesítés, hol Kovács Lajos főhercegi uradalmi intéző nagy körültekintéssel kezdte meg a vetőmag kiválasztását, a jó kereskedelmi kukorica neme-

34, 40, 40, 50, 64, 72, 82, 86, 127 métermázssal. Mivel körülbelül 40 métermázsa terméstöbblet fedezheti mind a három táplálóanyaggal történt trágyázás költségeit (kiszórással és fuvarozás költségeivel a 40%-os kálitrágya q-ját 13, a chilisalétromot 30 koronába véve fel), a 11 kísérlet közül a teljes trágyázás 8 esetben bizonyult jövedelmezőnek.

A teljes trágyázás nagyobb hatékonysága még jobban kiválk, ha azt a kálitrágyázással állítjuk szembe, mert volt a trágyázatlannal szemben a kat. holdankénti répaterméstöbblet:

a szuperfoszfát + kálitrágyás parcellán	25	45	16	18	3	20	136	16	76	47	40	q
a szuperfoszfát + kálitrágya + chilisalétromos parcellán	30	72	34	25	40	50	137	64	96	82	32	q
teljes trágyázás után +	+5	+27	+18	+7	+87	+30	-19	+48	+10	+35	+8	q

Mint a terméstöbbletek mutatják, a trágyakombinációk nem mindenütt jutottak érvényre.

Volt gazdaság, ahol a szuperfoszfát, illetve a kálifoszfátrágya nem jutott érvényre és csak a chilisalétrommal kombinált trágyázás adta meg az eredményt, jeléül a talaj nitrogénszükségletének. Más gazdaságokban viszont a kálitrágya hatott a szuperfoszfáttal egyetemben a legjobban, szóval a takarmányrépaműtrágyázásra nézve sablont felállítani nem lehet, hanem a leghatékonyabb, a legjövödelmezőbb trágyázást minden gazdaságban külön kell megállapítani; mindazonáltal a végzett kísérletek támpontokat nyújtanak

sítését. A magnemesítés munkája három irányban folyt. Figyelemmel volt a csövek felső végének teljes benőttségére, a szemek arányos, szép elhelyeződésére és a narancssárga szín állandósítására. Különösen gondot adott az, hogy a csövön a kukorica szem sorai barázdátlanok, összenőttek, szinte simafülekűek legyenek. A tudással végzett kitarító nemesítési munkát siker kísérte.

1891. évben az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomáshoz fordultak a magnemesítés irányítása végett. Az állomás akkori vezetője, néhai Cserhádi Sándor a beküldött csöveket

megvizsgálta és az alsuthi kukoricafajtát szélesebb körű elterjesztésre ajánlotta. A fajta kiválóságainak tanulmányozása végett *Cserhádi* az ország több vidékén végeztetett tenyésztési kísérletet. Hosszas volna ezekről teljes egészében beszámolni, ezért csak *Cserhádi* összefoglalt véleményét írom ide, melyet három évi kísérletezés után tett: „Az alsuthi kukorica kitünősége nem a különösen kedvező talajviszonyok vagy klimatikus előnyök eredménye, hanem a magkiválasztásnak. Erdemes, hogy hazánkban elterjedjen.”

A mag további nemesítésére *Kovács Lajos* intézőnek azt ajánlotta *Cserhádi*, hogy tekintettel a mi éghajlati viszonyainkra, igyekezzék a tenyészidő rövidítésére, mert kukoricatermesztő gazdaságainak a buza előveteményűl alkalmas, korán érő és emellett kiváló kereskedelmi árut képező kukoricafajta vetőmagjára van szükségük.

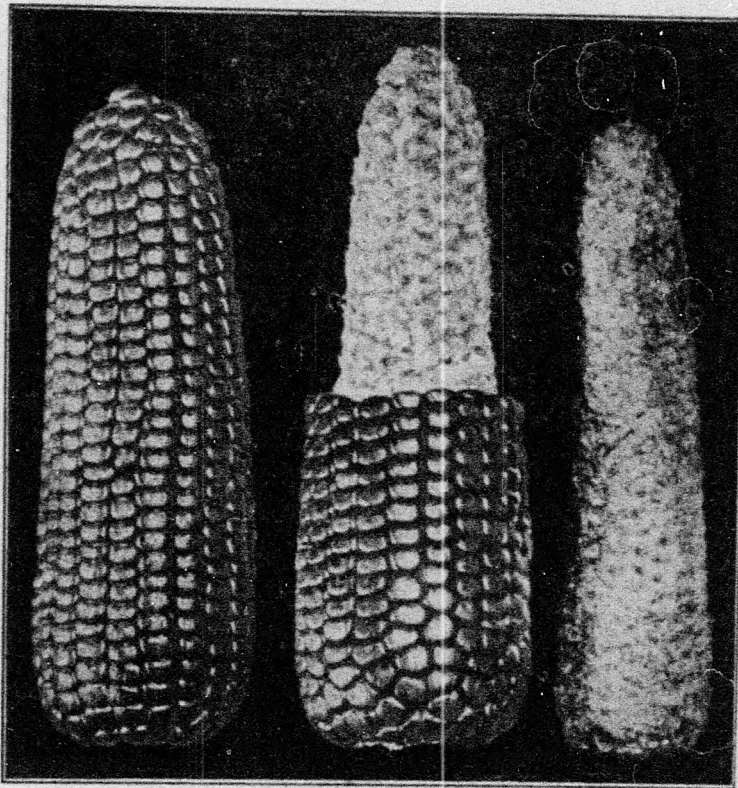
1894-től kezdve a *Cserhádi* utasításainak mindenben megfelelő magtenyésztési eljárást folytatott *Kovács Lajos* intéző. Ettől kezdve az acai kerület vette át teljesen az alsuthi kukorica megnevelésének munkáját. Célja röviden az volt, hogy a kukorica eddigi jó tulajdonságainak megtartása mellett az akkori kup alakot kiküszöbölje és teljes henger alakot létesítsen, a szem és csutka súlyarányát javítsa a szem súlyának szaporítása által és kiválasztás által a korai érést fejleszse, de úgy, hogy a bőtermés megmaradjon, sőt lehetőleg fokozódjék.

A korán érés a bőterméssel ellentétes tulajdonság, ezeket párhuzamosan csakis egy bizonyos határig lehet fejleszteni. A *Cserhádi* által meghatározott célok elérése nehéz munkát adott, mert hiszen az akkori alsuthi kukoricafajta jó tulajdonságainak megtartása is gonddal járt. Sok bajt csinált még a drótféreg gyakori pusztítása és a kedvezőtlen éghajlati viszony is. A legkorábban érő csövek kicsinyek voltak, ezért a koraiságra törekvés bizonyos ellenőrzés nélkül a fajta fejlődésének, bőtermőségének visszaesését okozta volna. Az ellenőrző eljárás abban állott, hogy a csötermés egy q.-ból megállapított bizonyos csősúlynál kevesebbet nyomó kukoricacsövek a tenyészetből kizárattak.

Az utóbbi tizenkét évben a korai éréstől eltekintve, csakis a csövek nagyságára irányul a nemesítés. Az ezirányban szigorúan betartott osztályozásból alakult ki az alsuthi kukorica bőtermősége és más változata, mely két féle. Egészen korai és későbbi, mely két héttel később ér.

Az alsuthi kukorica művelésére és talajigényére nézve szintén kevés a följegyezni való. Az alsuthi uradalom acai kerületének talaja jobbára diluviumi lösz eredetű, alluvium-alkotás alig fordul elő. Fizikailag az acai földek kötöttek, kissé tulagyagosak. Az időjárás elég szeszélyes. Május hava leggyakrabban hűvös, a kukorica levelét megsárgítja és jobb idők beálltáig lassan fejlődik a növény. Szeles nap bősé-

gesen van. Tehát az alsuthi kukorica tenyésztő helyén a talaj és időjárás viszonyok nem olyan kedvezők, hogy annak természetesen más vidéken gondtal járna. Az alsuthi kukorica nem egyes szerencsés vidékeknek dédelgetett kedvence és talán hazánkban minden vidéken kedvezőbb feltételeket talál tenyészetőhöz, mint kitenyésztő helyén. Az alsuthi kukoricát nem mint újdonságot, hanem, mint hazánk 49 megyéjében már 1910. évben ismert kukoricafajtát óhajtottam bemutatni. A kép nem sikerült, mert az 1911. évi termés nemesak hazánkban, hanem egész Európában győnge volt. Mégis a képen bemutatott alsuthi kukoricafajta, ha nagyságának nem is, de jellegének megfelelő. A lemorzolt szemeket gyöngyfüzérnek lehet felfűzni, oly acélosak. *Péterfy Tamás.*

213. ábra. Alsuthi kukorica. (Nemesítette: *Kovács Lajos* főhercegi uradalmi intéző, Vértesszőcsé.)

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: *Kovács Béla.*

Néhány szó a lincolshirei és mangalicza sertés keresztezéséről.

Nem akartam sertésenyésztési tárgyról egyáltalában cikket írni, mert a t sokan reklámnak tekinthetnék, hisz a lincolshireinek magam is tenyésztője, a lincoln-mangaliczakereszteseknek pedig első kísérletezője vagyok. De nem hagyhatom szó nélkül az itt-ott elhangzott megjegyzéseket és egyes szaklapok kijelentéseit. Tisztázzuk az eszméket! Hisz célunk a hazai sertésenyésztés országára szóló átalakítása, javítása, félre kell tenni tehát régi tenyészté-

sünkre vonatkozó biaságunkat és vállelve dolgoznunk kell, nem pedig gáncsoskodva akadályokat gördíteni egy olyan kezdet elé, amely — úgy látszik — hivatva van a kitűzött célt legalább is megközelíteni.

Tulajdonképpen miről is van szó? Mangalicza sertésünket — amely zsirtermelés dolgában kétségtelenül első helyen áll a világ összes sertésfajtái között, de viszont a legutolsó helyen szaporaság és gyorsfejlődés tekintetében — át kell alakítanunk aképp, hogy hizékonyaságából, igénytelenségéből nem veszítve szaporábbá, gyorsabb fejlődésűvé váljék. Megkísérelték ezt tenyész-kiválasztás, beltenyésztés által többen is, közöttük egy általánosan elismert és nagybecsűlt tenyésztő *Rákos Béla*, aki már 1902. évben állított ki a pozsonyi országos kiállításon egy mangalicza kocját 10 malacczal; próbáltam nem nagy eredménnyel — magam is, de hogy e tenyész-kiválasztással 25—30 év alatt sem voltunk képesek a mangaliczát szaporábbá és gyorsabban fejlődővé tenni, csak azt mutatja, hogy más módon kell próbálkoznunk.

Kellett egy *homogén* fajtát keresni, mert csak homogén fajtával (zsirfajtával) tarthatjuk meg a mangalicza megbecsülhetetlen hizékonyaságát. Végeztek kísérleteket mindenféle husfajtával, melyekkel szaporább és gyorsabban fejlődő utódokat sikerült is előállítani, de azok elvesztették úgy zsir-, mint husjellegüket.

A homogén fajtát véltem én a göndörszőrű lincolshirei sertésben feltalálni. Egy igen értékes, német nyelven alig pár nap előtt megjelent szakkönyv azt írja a lincolshireiről: „E gyors fejlődésű nagy állatban kétségtelenül megállapítható a kelta véren kívül a *román vér* is, amit göndör szőrözete egyrészt, főleg azonban már fiatal korában is mutatkozó *hizékonyasága, zsirosága* bizonyít”. Hivatkozom *Wertheimstein* lovagnak az „*Állattenyésztési Szemle*” 2. számában közölt nyilatkozatára, amelyet a lincolshireiről tesz: „ez a sertés hasonlít a mienkhez, szintén jó zsirtermelő és legelőn járó”.

Egyesek, különösen hozzá nem értők, mert hiszen ma még kevesen vannak, akik a lincolshire fölött jogosan ítéletet mondhatnak, mert legfeljebb képből, leírásból, vagy az ideai tenyészállatvásáron bemutatott néhány példányból ismerik, hibájául róják fel, hogy „a behozott lincolshirei sertés félig kopasz s kondor szőre fehér”. A szőre fehér, az tény, mert tiszta, de szerencsétlenül engem egyszer a fent idézett sorok tisztelt írója, majd látni fogja, hogy biz a kint járó lincolnok szőre nem fehér. Azt is be fogom neki mutatni, hogy ha a mangaliczát langyos szappanos vízzel vagy éppen sódával megmosom, olyan szög fehér lesz a szőre, hogy maga is meg fog tőle ijedni. Ez tehát nem elfogadható kifogás. Az pedig, hogy a lincolni „félig kopasz” — tagadom, elég sűrű és gödör annak a szőre, a tenyészállatvásáron látottak a kissé jobb tartás miatt már vedleni kezd-

KEMNA

SZABADALMAZOTT

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT

mérnökdoktor hirneves
füstcső-tulhevitőjével ::

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

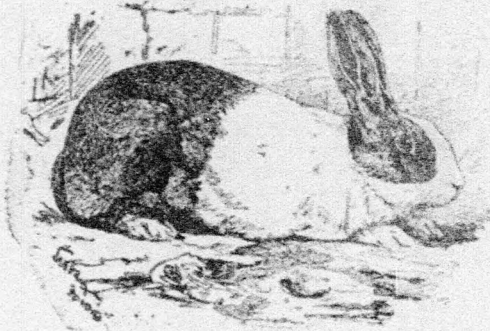
Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J.

Budapest, VI. ker., Váci-körút 51. sz.
Sürgőnyczim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon: 91-21.

tek, jobban megnézve őket, látni lehetett az utána nővő új szőrszálakat. Különben azt hiszem nagyon is sűrű és göndör szőrzete volt a Jeszenszky-Kovácsy által kiállított „Gyöngyöm” nevű 8 hónapos kocza süldeinek, amit mindenkinek el kell ismernie.

Kétségtelen a lincolni gyors fejlődése, szaporasága; láttuk a tenyészállatvásáron bemutatott koczákat 10 drb gyönyörű egyforma malaczával, láttunk 7 hónapos 90—100 kg. súlyú süldeket. Hogy a lincolni formára is a legközelebb áll minden eddig ismert sertésfajta között a mangalicához, azt hiszem azoknak, akik látták, bizonyítgatni felesleges. Tehát igenis teljesen helyénvaló a mangalicának lincolnival való megjavítását megkísérelni akkor, amikor azokat a tulajdonságokat, amelyeket rögzíteni akarunk, leginkább e fajtaban találtuk meg anélkül, hogy a mangalicára már meglévő jó tulajdonságait veszélyeztetettük volna e keresztezés által. Ezt bizonyítja az az eredmény, amit elértünk az első keresztezés ivadékaival, mert ez kétségtelenül eredmény. A mangalicza kocza nem szül ugyan sokkal több malacot, mint a mangalicza kan után, de ennek nem a lincolni kan, hanem a mangalicza kocza az oka. Kétségtelenül megállapítható, azonban, hogy a keresztezett malacok igen szépen és gyorsan fejlődnek. Ezt

214. ábra. Hollandi házinyul.

sem kell bizonyítanom, ott volt a tenyészállatvásáron bemutatott keresztezési kísérletek sorozata.

Teljes tájékozatlanságot és minden alaposág hiányát árulja el azután egyik szakfolyóirat, midőn írja „de még a keresztezésből származó malacok 90%-a keso Orru, fehérkőrmű, már pedig az ilyen küllemű mangalicza csak selejtezni való anyag”. A cikk írójának tudnia kellene azt, hogy a keresztezettéknél hol egyik, hol másik szülőnek befolyása érvényesül, de továbbtenyésztésnél a tetszésszerű irányt kiválasztás útján fejleszthetjük. Most be tudok mutatni vagy 300 drb ilyen keresztezésű malacot, melynek bizony 50%-a fekete orru. De hát kérdem, mit is akarunk mi tulajdonképpen? Sok malacot, sok zsirt és hust. Ha tehát ez a cél, mindegy lehet, hogy milyen színű az állat, lehet az „zöld” is, csak sok malacot adjon, gyorsan nőjön és hizzon. Egy kis türelemmel és szakértelemmel azonban a kifogásolt „kese”-ségek ki lehet küszöbölni, ehhez kérjük

a gazdaközönség jóindulatát és türelmét. Ez a kifogás megállhatja különben helyét azokban a tenyészetekben, melyek a mangaliczát mint tenyészanyagot tenyésztik, de ott, ahol tömegtermelésről van szó, ez teljesen mellékes lehet, mert az ilyen keso malacok tenyésztése hasznathatóbb. Számítsunk egy kicsit.

Régi külterjes mangaliczenyésztes mellett egy kocza hozott átlag 5 malacot, mert hiszen egyszer fiattatták, a malacok 1 éves korukban drbönként legfeljebb 60 kg.-ot nyomtak. Tegyük fel, hogy értékesíthetők voltak 140 K.-val. A kocza évi tartása a 1 kg. abrak-takarmány (mai viszonyok között) a 16 K. az 5 malacra szintén egész éven át 1 kg. abrakot számított, fenti ár mellett s így a mérleg a következőképpen néz ki:

5 drb 1 éves süldeért	=	5840 K.
300 kg. a 140 K.	=	420 K.
1 drb anya évi tartása		
5 „ sülde évi tartása		292 „
Összesen: bevétel:	420 K.	Kiadás: 35840 K.
Egyenleg tehát mint jövedelem:		7060 „

Lássuk mármint, mi az eredmény a keresztezéseknél?

Egy kocza után 3 év alatt 5 ellést számítva és 7 malacot véve fel lesz 35 malacz, egy évre esik tehát kerekén 11 drb, 1 éves korban 100 kg. (de nálunk 130—140 kg.); felveszem, hogy a félvérekért nem a 140 K.-át, hanem csak 120 K.-át kapok az éves süldeért, továbbá az anyakocza tartására, tekintettel gyorsabb fejlődésére, többszöri ellésére a mangaliczával szemben nem egy, hanem napi 2 kg. abrak-takarmányt etetek, a malacoknál is 1 helyett 15 kg.-ot, mikor is a mérleg a következőképpen néz ki:

11 drb 1 éves süldeért		
1110 kg. a 120 K.	=	1320 K.
1 anya évi tartása		
11 sülde évi tartása		11880 K.
Összes bevétel:	1320 K.	Kiadás: 10772 K.
Egyenleg tehát mint jövedelem:		25248 „

Miután a többi kiadások mind a kettőnél egyformák, azokat számításon kívül hagytam. A mai nehéz gazdasági és pénzügyi viszonyok között azt hiszem lényeges különbség az, ha egy kocza után 7760 K., vagy pedig 25248 K. tiszta jövedelem van, bővebb fejtegetésre ez aligha szorul.

Az bizonyos, hogy ez a sertésfajta tenyészése több gondot, körültekintést, jobb táplálást igényel, de enélkül gyorsabb fejlődésű állatot előállítani teljesen lehetetlen. „Halbe Raçe durchs Maul” mondja a német közmondás; ezen arany igazság valóságáról kezdek mindinkább meggyőződni.

Nem mondom én azt, hogy most már dobjuk „sut”-ba a mangaliczát, hadd jöjjön az „egyedül üdvözítő lincolni”; szó sincs róla, ha bevalik, úgy is tért hódít az magának feltartóztatlanul. De azt igen is nyugodt lelkiismerettel merem hangoztatni, hogy aki tömegdisznót akar, aki hizlalónak tenyészt, az nyugodtan áttérhet a keresztezésre. A kísérleteket magam is több irányban folytatom, de ha egyéb kísér-

let nem is válik be, mint a már bevált első keresztezési termék, akkor is eredményt értünk el, mert „többet tudunk termelni”.

Blascsok Gyula.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Eml.

A belga és a hollandi házinyulak.

Csak a múlt napokban olvastam egy külföldi lapban, hogy Német- és Franciaországban a házinyultenyésztés a legutóbbi 10 év alatt mily óriásilag fejlődött. Magunkról ezt sajnos nem mondhatjuk el. Bár el kell ismerni, hogy rövid 10 évi e téren való czéltudatos és következetes eljárásai nálunk is szerte az országban meggyökeresedett a házinyultenyésztés, de valami oly feltűnőleg még sem haladtunk e téren, amint azt remélni lehetett. Reméljük azonban azt, hogy a mostani jó alapon továbbhaladva, kitartóan munkálkodva a legközelebbi 10 év határkövénel szebb eredmények feleltünk el elmélkedhetni.

Ez alkalommal a belga és a hollandi házinyulak fogom röviden ismertetni.

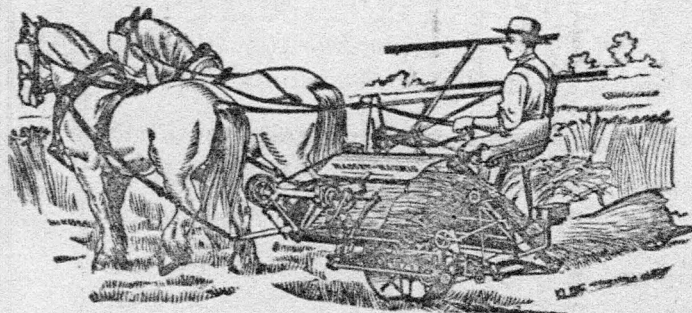
215. ábra. Belga házinyul.

A belgavidéki házinyul, melyet a 215. számú ábra mutat be, egyike a legnagyobb testű állatoknak s ha a belga óriás súlyát nem is éri el, úgy 7½ kg. nehéz példányokat gyakran láthatni, átlagos súlya azonban 5—6 kg. Amíg az állat hosszát illeti, úgy ez is a belga óriásra emlékeztet, de első lábai a belga óriásénál rövidebbek, a fülek ngyok és erőteljesek, a szemek barnák, a farok felfelé irányult, csontváza finom, a nősténynél lebernyeg csak elvéve található.

A belgavidéki nyul alapszíne fehér, de több testrészen sötét foltok láthatók, így sötét gyűrű van a szemek körül, a fül oly színű, mint a test különbeni sötét foltjai, azonkívül szépen színezett állatoknál az orr is sötét, ugyancsak a hátán a farkig szinte sötét pontok és foltok vannak, épp úgy ilyenek a hátsó részeken is található.

Miután a fajtaához tartozó állatok gyors növésűek, az 5 hónapos nyul 3½ kg. súlyt ér el, azonkívül csöppet sem kényesek, tenyésztesük

Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszaló- gépek és talajmivelő eszközök gyára.

A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

A világ legjobb gyártmányai.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T. Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

evált első nyit értünk

Gyula.

ÉS.

nyulak.

gy külföldi országban a év alatt sajnos rni, hogy és követ- z ország- nyésztés, haladtunk Reméljük n tovább- közelebbi ek felett

ndi házi-

számu stü álla- n is éri gyakran g. Amő óriásra riásánál jések, a , esont- elvtve

de több ét gyűrdi mint a szépen yancsak s foltok eken is

rs növé- ér el, szisztűk

külön ismereteket nem tételez fel s tenyésztése körül balsikerek ugyszólván ismeretlenek. Igen kívánatos lenne, ha hazai tenyésztőink is ezen állattal megismerkednének, annál is inkább, mert a belgavidéki nyul nemcsak mint húst szolgáltató állat, de mint prémnyul is tartójának sok hasznót hajt. Aki ezen szép haszonállat iránt behatóbban érdeklődne, jól teszi, ha Heintz I. „Dass belgische Landkaninchen” című füzetét beszerzi.

Hollandiában a husnyultenyésztés már rég idő óta virágzik. Minden felesleges állat, részint élve, részben levágva Angolországba vándorol, hol a népies iparvárosok lakói készsége fogyasztói. Tenyésztéshez egy kis fajta, ellentálló természetű nyulat használnak, amely nemcsak szokásaival, hanem testalkatra is a mi közönséges házinyulunkra hasonlít. Hollandiában minden gyermek „brabanti nyul” név alatt ismeri. Gereznájának főszíne egyszerű sötét; telete vagy egészen feketés sötétké a leggyakoribb. A legtöbb állatnak a test előrészein fehér foltjai vannak; egész testben egyszínű a ritkaságok közé tartozik. Fején végig a fülektől le egész az orr végéig fehér csik vonul, felül szélesebb és az orrnál keskenyebb. Nyaka körül egy nem nagyon széles, szintén fehér sáv látszik, amitől az állat úgy néz ki, mintha fehér nyakkötője volna. Mind a négy lába szintén fehér, ugynevezett kezelővel végződik. Ez a nyulfajta a 214. sz. ábrán látható.

A hollandi nyulat teljes joggal angol tenyésztők hosszú évek fáradozása sikerült termékének mondják. Sulya ritkán van 3 kg.-on felül. Husa gyenge rostu, kitűnő ízű, zamatos. Háta gömbölyű ivalakban hajlik, fejének jellege ugyanaz, mint más apró nyulfajtáké. A hímé gömbölyded, a nőstényé hosszús, lapos. Szemei kissé kiállók, sötétek és élénkek. Rövid fülei felálló, tokája nincs. Az állatok nagyon élénkek, miért is nagyobb ketreczre van szükségük, mint más ilyen kisc fajta nyulnak, mert csakis nagyobb helyen, sok mozgás mellett fejlődhetik ki fajjellegük tökéletesen.

Gazdasági tulajdonságai a lehető legjobbak, minthogy ellenálló képessége nagyobb, mint más nyulfajtáké; ezzel azonban nem akarjuk azt mondani, hogy a gyakori nyulbetegségek falán ezt a fajtát kerüljük. Termékenysége közmondásos s 10 darabon felüli fiadzás náluk nagyon gyakori. A nőstények kitűnő anyák és minden-estre dus tejelők, amit abból lehet következtetni, hogy nagyszámu fiókáikat minden nehézség nélkül fölnevelik. Takarmányozásra nézve igénytelenek és silányabb takarmányanyagok mellett is jól fejlődnek. A fiókák gyorsan nőnek és 4—5 hónapos korukban már majdnem utó-érik szüleiket, teljesen azonban csak 7—8-ik hónapban vannak kifejlődve és a párosításhoz is ez a legalkalmasabb idő.

Tenyésztésük, illetve kifogástalan kiállítási egyedek kitenyésztése azonban nehéz, mert a bírálati szabályzatoknak teljesen megfelelő rajzu állatokat csak a legkritikább esetben lehet kitenyészteni s ez az oka annak, hogy különösen

nálunk a hollandi nyulnak tenyésztésével alig foglalkoznak. Tenyésztéshez egyáltalán csak teljesen kifogástalan kifejlődött anyaállatokat kell beszerezni.

Bálintffy József.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

A pata ápolása.

A ló értéke használhatóságától függ, használ-
tatására pedig elsősorban lábainak állapota bír
legnagyobb befolyással, különösképpen patáinak
állapota. A legnemesebb, legszebb és legjobb ló
is értékét veszti, ha rosszak a patái, mert ekkor
munkára nem használható. Éppen ezért a pata
ápolása fokozottabb figyelmet érdemel.

A természetes viszonyok között vadon élő
patásállatok (viziló, tevék, szarvasok, zsiráfok,
orrzarvu, tapir stb.) patái, körmei különösebb
gondozást nem igényelnek, amennyi a pata
szarutokjából elkopott, annyi utána nő; kemé-
nyebb utakon nem kénytelenek huzamosabban
járni, patáik a természetes viszonyok között jól
fejlődnek és konzerválódnak.

Egészen mások a viszonyok a munkába fogott
lónál, melytől, reá kedvezőtlen talajviszonyok,
időjárás stb. mellett, aránylag nagy és rend-
szerint gyors munkát kívánnak meg. Ilyen viszo-
nyok között a pata tulgyors elhasználódását
központú külön védőberendezéssel kell megaka-
dályozni, ilyen berendezés a *patkolás*, melylyel
a szaru kopását csökkenteni lehet; másrésztől
pedig a helyes patkolás alkalmas a hibás láb-
állások javítására, ezek káros következményeinek
ellensúlyozására, továbbá alkalmassá teszi a
lovat sikos utakon, sima talajon (aszfalt) való
használatra és végül a hibás és beteg paták
is javíthatók czélszerű patkolás által.

A felsorolt számos előnye mellett azonban
a patkolásnak több elkerülhetetlen hátránya
is van. Így azáltal, hogy a ló megvasalt lába
nem a patával, hanem a patkóval érinti a
talajt, a pata egyes részei nem távolulnak, mert
hiányzik a test sulyának a patára való neheze-
dedése alkalmával a talaj felől megnyilvánuló
ellennyomás; ennek következtében a patában a
vér keringése is lassabb, a pata táplálása és
ezzel együtt a szaru képződése szenved, keve-
sebb és rosszabb szaru képződik, a pata szűkül.
A megvasalt pata rendszerint szárazabb, ennek
következtében szaruja keményebb és merevebb,
mert a talaj felől a patkó miatt nem éri ned-
vesség. Hátránya a vasalásnak a patkónak a
szegekkel való felerősítése is, mert a szegek
mindegyike lyukat fur a patába, gyengíti, ron-
csolja a szarutokat. A patkó továbbá bizonyos
sulyt képvisel, mely a négy lábön összegezve
két kiló körül van, ezt a sulyt elsősorban a
pata viseli, ami szintén nem válik előnyére.
Végül ugyancsak hátránya a patkolásnak, hogy
a megvasalt láb megrázkódtatása mindig erő-
sebb, hevesebb, mint a meg nem vasalt lábé;
ez a megrázkódtatás az ízületekre, inakra és
más érzékeny részekre gyakorol káros hatást.

Az előadottakból kitűnik tehát, hogy a patko-
lásnak számos előnye mellett nem kevesebb
hátránya is van, mindazáltal a mi viszonyaink
mellett a lovak, sőt sok esetben a marhák
(igavonók) patkolása elkerülhetetlen, ha tartósan
munkára használni akarják. Eszerint tehát a
patkolás egy szükséges rossz. Hátrányai, káros
hatása fokozódik, ha czélszerűtlenül végzik, ha
a patkót nem a pata alakjának, a láb állásának,
az állat nagyságának, munkáltatásának meg-
felelően választják meg. Sajnosan tapasztal-
ható, hogy ebben az irányban a kovácsok
nagyon gyakran vétkeznek. Akárhányszor elő-
fordul, hogy nem a patkót igazítják a patá-
hoz képest, hanem éppen ellenkezőleg, a
patát faragják, ráspolyozzák stb. a patkó
alakjának megfelelőre. Máskor teljesen figyel-
men kívül hagyják a láb állását, a láb, különö-
sen pedig a lábvég tengelyének irányát, ennek
elhajlásait, és ezáltal a pata hibás elferdülését,
elrűlését stb. okozzák, ami rendszerint hibás
járást, bokázást, bevágást, a ló tulkorai elhasz-
nálódását, elcsigázását, esetleg patagyulladás-
t, vérfoltot vagy más pata- és egyéb (in-, ízület)
betegségeket von maga után.

Ha már a patkolás mint szükséges rossz el-
kerülhetetlen, törekedni kell hátrányait, káros
hatását csökkenteni. A patkolás czélszerű vég-
zése az, melylyel a legkevesebb kárt okoznak,
emellett a pata rendszeres ápolására is alkal-
mas a patkolás okozta károk enyhítésére, to-
vábbá a pata konzerválására és pedig nemcsak
a megvasalt, hanem a vasalatlan pata konser-
válására is.

A pata ápolásának czélja főleg a pata rugal-
masságának és ellentállóképességének megörzö-
sése és fokozására irányul.

A pata rugalmasságát elsősorban a szarutok
rugalmassága adja meg; másodsorban pedig
az ebbe foglalt részek rugalmassága képes a
pata rugalmasságát fokozni. A pata belső,
vagyis a szarutokban foglalt részei közül külö-
nösen a patacsont két oldalsó nyulványán levő
porczogók és a talpi felületén levő u. n. sejtes
nyir azok, melyek a patának nagyobb foku
rugalmasságot kölcsönöznek. Ezekre a belső
részekre azonban a pata ápolásának aránylag
kevés hatása van, ezért leginkább a szarutok
rugalmasságának megörzésére és fokozására
kell törekedni.

A szarutok rugalmassága csak akkor lehet
kielégítő, ha a szaru elegendő nedvességet foglal
magában, mert a száraz, a kiszáradt szaru ke-
mény, merev és törékeny. A szarutok sajátos
szerkezete következtében aránylag könnyen sok
nedvességet képes magába felvenni. Ezért más-
felől, ha a szaru tulsok nedvességet vett fel,
rugalmasságából ismét veszít, mert a nyomás-
nak az ilyen tulsok nedvtartalmu szaru könnyeb-
ben enged, a nyomás megszűntével azonban
a szaru nem tér vissza már eredeti helyzetébe;
ezenkívül a tulsok nedvesség által fellazított szaru
kevésbé ellentálló, porhanyó, morzsolékony.

A szarutok rugalmasságának és ellentálló-
képességének fokozása czéljából tehát a kemé-
nyebb, merev szarutokat némileg *puhítani* kell.

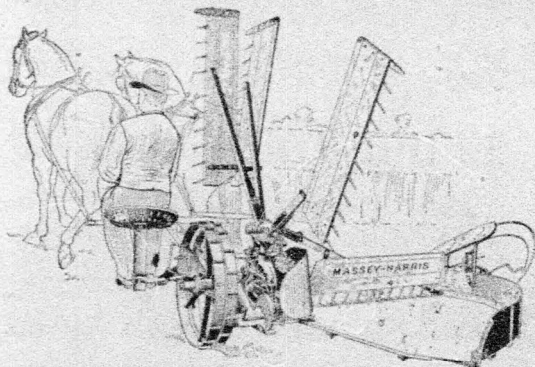
Massey-Harris Co. R.-T. északamerikai (kanadai) arató-, fűkaszaló gépek és talajmivelő eszközök gyára.

A legnagyobb független és kartellen kívül álló gyár.

A világ legjobb gyártmányai.

Ajánlattal szívesen szolgál:

Massey-Harris Co. R.-T., Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

lő-
ra.

gár.

23.

Erre a célra a legalkalmasabb és legolesőbb anyag a víz, melyet adott, alkalmas esetben úgy alkalmaznak, hogy a lovat naponta $\frac{1}{2}$ —1 órán át áramló, folyó, vagy álló vízbe állítjuk, vagy pedig durva zsákvászonból készült kötést alkalmaznak 5—6 órán át a patára és az ily módon bekötött lábveget egy veder vízbe mártogatják, vagy le-leöntik egy-egy veder vízzel.

A víz a pata tisztogatására is a legalkalmasabb anyag. A pata ápolásának egy másik elengedhetlen kelléke a pata tisztántartása, melynek különösen az istállózott állatoknál, főleg állandó alom használata esetén van nagyobb jelentősége. A szaru ugyanis a nedvesség felvételén kívül még nagy hajlamossággal bír a rothadásra is, ami az istálló talaján, az alomban stb. nagy mennyiségben előforduló rothadást okozó anyagok behatására aránylag könnyen jöhet létre. A patát tisztogatása céljából leöntik egy veder vízzel, ezután vizes gyökérkefével jól ledörzsölik és a talpán levő egyes barázdákban, a nyírbarázdákban felhalmozódott szennyrészeket kikaparják.

A szarutok puhítására a víznél nincs jobb anyag. Az átmedvesített agyag (sár), nedves fűrészpor, átmedvesített korpa vagy lenmagliszt alkalmazása körülményesebb és még sem jár jobb eredményre. A trágyával való „becsapás” a szarutokat puhítja ugyan, de a szarut nagyfokban rontja, lazítja, maczerálja, rothadását okozza és emiatt ezen eljárás mellőzendő; a trágya más helyen jobban értékesíthető.

A magasabb nedvtartalma miatt kevésbé ellentálló, porhanyó, morzsolékony szarutokat a külső nedvesség káros behatásától kell megóvni. Ezen célból ajánlatos a patát *beszirozni*. A pata beszirozására minden nem avas és nem edző hatású zsiradék alkalmas. Legjobb a közönséges disznózsír (szalonna) és a marhafaggyu, igen jó a vazelin is, ha nem tartalmaz petróleumot (a nyers vazelinben szokott ez lenni). Nem szabad azonban a patát sohasem előzetes mosás nélkül bekenni, mert különben vaskos szennypörkök keletkeznek rajta, melyek a szaru kitöredezését, csorbulását okozzák. A patákat csupán abból a célból bekenni, hogy fényesebbnek, szebbnek lássanak, felesleges és hiábavaló, mert a pata szarufalának külső, fedőrétege normális viszonyok között mindig fényes, ezért németül „Glasur”-nak, magyarul „fénymátréteg”-nek is nevezik. A pata beszirozásának csupán a nagyobb nedvesség visszatartása lehet a célja.

Gyakran lehet, különösen gazdasági folyóiratok hirdetései között, olvasni a *patakenőcsök* magasztalását; ezek szerint a kenőcsök nemcsak jól konzerválják, puhábbá és rugalmasabbá teszik a patát, hanem állítólag a szaru növekedését is gyorsítják, sok patabajt és betegséget elhárítanak, de ilyeneket gyógyítanak is (pl. vérfoltot, patadaganatokat, mely utóbbiak azonban oly ritkaságok közé tartoznak, hogy az egész irodalomban összesen csupán öt esetről van feljegyzés). Erre irányuló kísérletes vizsgálataim (i. az Állategészség VI. évfolyamának 11. számában, 1902.) megállapították, hogy a patakenőcsök a nedvesség elpárolgását és felszívódását

csökkentik, de nem szüntetik meg; a pata szarufalára kenve, mint azt rendszerint tenni szokták, a patakenőcsök csaknem teljesen hatástalanoknak tekinthetők. A frissen faragott pata talpának és nyírjének bekenése a gyors kiszáradás és talán a nyír rothadásának elkerülése végett még aránylag a legjobb eredménnyel jár. Mindenesetre azonban nagy előnye a patakenőcsöknek az, hogy a kenéssel együtt rendszerint többet foglalkoznak a pata ápolásával, tisztántartásával. A szaru növekedését a patakenőcsök nem siettetik, *szarunövesztő hatásuk nincs*; a pártának patakenőcsökkel való ismételt bedörzsölése káros hatása is lehet, mert a pata fedőrétegének a fakéregéhez hasonló erdességét okozhatják.

A pata jókarban tartásához feltétlenül szükséges a *mozgás*, a járás, mert ennek hiányában a folytonosan növekedő szaru nem dörzsölődik, nem kopik, különösen a vasalatlan patákon túlnő, elgörbül; a hosszas állás következtében a pata kevésbé tágul, a túlnőtt sarok falai befelé irányulnak, a pata szűkül, a nyír elcsenevésszedik, a pata különböző betegségekre hajlamossá válik. A mozgás élénkíti a patában is a vérkeringést, ami a pata egészségi állapotára, fejlődésére, különösen a csikókorban, igen előnyös hatással van. De a szaru minősége is sokkal jobb szokott lenni azoknál a lovaknál, amelyek dolgoznak, mint azoknál, melyek többet az istállóban állnak.

A *csikók patáinak ápolására* mindenkor nagy figyelmet kell fordítani, mert az ilyenkor elkövetett mulasztások később bosszulják meg magukat. A legjobb származású csikó értékelenné válhat hibás, rossz patái miatt. Ezért a csikók patáit célszerű hetenként megvizsgálni és körülbelül 3—4 hetenként, aszerint, hogy mennyire koptak, megigazítani, vagyis a pata szaruját a hordozószélen és a talpon a csikó lábállásának megfelelő módon, hozzáértő kovács által lefaragtatni. Különösen oly helyen és oly időben, ahol és amikor a csikók nem járnak ki a szabadba, válhat károsra és veszedelmessé a pata ápolásának elhanyagolása és gyakran szűkült pata, meredek csüdállás, a láb tengelyének különböző megtörése lehet annak következménye. Mindez elkerülhető, ha a pata szarujának növekedését, illetve egyoldalú kopását kellő időben ellenőrzik és megfelelő patafaragással szabályozzák. Igen célszerű és ajánlatos továbbá a lovakat már csikókorukban lábuk feladására, felvételére szoktatni, ami a későbbi megpatkolásukat lényegesen megkönnyíti. Óvakodni kell azonban attól, hogy a csikókat tulkorán megvasalják; a tulkorai patkolás kétszeresen hátrányos, mert nemcsak a pata fejlődését gátolja meg, hanem ahhoz is hozzájárul, hogy a csikót tulkorán erősebb munkába fogják.

A pata a ló értékének egyik legfontosabb tényezője, méltán megérdemli tehát, hogy vele a ló gazdája többet foglalkozzék.

Zimmermann Ágoston dr.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1669
Egyről-másról	1669
Gazdasági Hírtudományok.	
A magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia gazdaságának 1911. évi jövedelmi mérlege	1670
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Az 1909/10. évi takarmányrépa műtrágyázási kísérletek eredménye	1671
Magyar kukorica fajfajta	1672
Állattenyésztés.	
Néhány szó a lincolshirei és mangalicza sertés keresztezéséről	1673
Baromfi-tenyésztés.	
A bolga és a hollandi házinyulak	1674
Állategészségügy.	
A pata ápolása	1675
Vegyések	1676
Rovara Frigyes meghalt. — A síófoki gazdasági okvetlen megtartják. — A magyar cukoripar egy éve. — Gyűjtés a temesmegyei károsult gazdák részére. — Német gazdák tanulmányutja Magyarországon. — Komlójelentés. — A debreczeni gazdák pert indítanak a Hortobágyért. — Tejgazdasági tanulmányok Sárvarott. — Tenyészállatexport Romániába. — Állatkiállítás Cséffán. — Terményszállítások a hadsereg részére	1678
Kereskedelem, tőzsde	1678
Szerkesztői Hírtudományok	1681

Rovara Frigyes meghalt. Mint lapunk zártával értesülünk, a „Köztelek” olvasó közönségének egy kedves régi szakírója, a magyar gazdaságtudományok tisztelt alakja, Rovara Frigyes folyó hó 13-án meghalt. Mult év szeptember havában ünnepelték 40 éves gazdatiszti jubileumát és a „Köztelek” 1911. évi 70. számában kimerítően közölte Rovara életrajzát, méltatva gazdatiszti munkásságának érdemeit. Mint gazdasági író több értékes munkával gazdagította szakirodalmunkat. Gazdatiszti mozzalmainkban ott láttuk mindenütt, ahol a magyar mezőgazdaság előbbvitelére volt a cél. A holdogultban Károly Alfréd gazdasági akadémiai tanár apósát gyászolja. Nyugodjék békével!

A síófoki gazdasági okvetlen megtartják. A Magyar Gazdaszövetség nagygyűléséről már több ízben terjesztettek hamis híreket, hogy megrontásuk azokat sikerét. Miután ilyen híresztelésekre most is el lehetünk készülvél, a Gazdaszövetség figyelmezteti az érdeklődő gazdatisztiakat, hogy a síófoki országos nagygyűlést, szerdán okvetlen megtartják.

A magyar cukoripar egy éve. A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesülete f. é. május 29-én tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a magyar cukoripar 1911/12. évi helyzete került előterjesztésre az évi jelentés kapcsán. Igen öröndetes jelenség, hogy a jelentés a magyar cukoripar nagyarányú fejlődéséről szá-

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gőzekék

eltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ❖ Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezérképviselő: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII., Üllői-ut 52K

molhatott be, ami részben a termelés emelkedésének, részben pedig a kivitel növekedésének következménye. A cukorrépaival bevetett terület tetemesen fokozódott, úgy, hogy a feldolgozott répa mennyisége az 1911/12-iki szezonban 30·19 millió métermázsára rugott a megelőző szezon 25·71 milliójával szemben, az előállított nyerscukor pedig 3·47 millió métermázsáról 4·16 millióra szökött. A termelés tehát mintegy 25—30%-kal emelkedett. Gazdáink a répa-termelés iránt nagyobb kedvet tanúsítottak, ami elsősorban is annak köszönhető, hogy a cukorárak emelkedéséből ma már a termelők is bizonyos haszonban részesednek, amennyiben a répaszerződések értelmében 20—24 koronán felül jegyzett cukorárak után métermázsánként bonifikációt élveznek, a lefolyt kampányban pedig ez métermázsánként 60—80 fillért tett ki. A jelentős a cukorpiac helyzetével foglalkozva megállapítja, hogy hazánk az elmúlt kampányban jelentékeny haszonra tett szert. Hangsúlyozza, hogy hazánk és nem a cukorgyárak, mert az áremelkedés alakjában az ipar ölébe hullott milliók túlnyomó nagyrésze a termelők erszényét gazdagította. "Az bizonyos, hogy ebben a tekintetben a helyzet ma lényegesen megváltozott, mert végre elértük azt, hogy a kedvező konjunkturából a termelők nincsenek egészen kizárva, rész jut nekik is a haszonból. A haszon túlnyomó része azonban nem a termelőké, ebben alighanem tévedés van cukoriparunkban. Ha a jövedelem csekélyebb volt, mint amennyit elérhettek volna, annak legfőbb oka, hogy az előreladás kalkulációja nem sikerült és az ősszel eladott 20—30%-nyi őregtermelés a későbbi áremelkedés és pedig jelentékeny áremelkedés előnyét nem élvezhette. E panasz dacára is az ezévi áremelkedés 80—100%-ra rugott, úgy, hogy ez az eredmény minden érdekelteit kielégíthet. Veszedelemnek tartja a jelentés az új cukorgyáralakulásokat, mert a nyersanyag beszerzését drágítja meg és a kiviteli versenyt élesíti ki. Az új gyáralapításokat a jelentős beteges kinövéseket érlelő alapítási láznak nevezi. A cukoripar szempontjából talán kellemetlen, hogy cukoriparunk új gyárakkal erősödik, mert hiszen a kényelmes üzemfolytatás helyébe az élesebb verseny lép. A magyar közgazdaság szempontjából azonban mindenesetre örvendetes jelenség a tökeérés újabb cukorgyárak alakulása éppen azért, hogy az egészségtelen egyeduralom kifejlődése megakadályoztassék.

Gyűjtés a temesmegyei károsult gazdák részére. Mint ismeretes, pünkösöd másod ünnepén egy irtózatos árvíz Temes vármegye harminczöt virágzó községének a legszebb reményekre jogosító vetését alig egy hónappal az aratás előtt teljesen tönkretette. Legtöbbjének nemcsak az ideai termés veszett oda, hanem a gazdasági munka folytatásához szükséges gépei, eszközei és állatállománya. A károsodást több millió koronára becsülik, ezen összeg meg olyan rengeteg nagy, hogy a lakosság évtizedek múlva sem fogja a kárt kiheverhetni. A károsultak segélyezése céljából a Temesmegyei Gazdasági Egyesület gyűjtést indított s elsősorban a magyar gazdaközönséghez fordul, mert ki érthetné meg a gazdákat ért nagy csapást jobban, mint a gazdatársak és arra kéri hazánk gazdatársadalmi

szervezetét, szövetkezeteit és gépgyárosait, hogy nyujtsanak segit kezet az egyesületnek, hogy a koldusbotra jutott községek lakói legalább is az éhségtől ne szenvedjenek. Az adományokat az egyesület címére kéri küldeni.

Német gazdák tanulmányutja Magyarországon. A német növénynevelő társaság tudvalevőleg Breslauban 3 napos gyűlést tart, mely után e hó 18-tól 28-ig társas utazást rendez hazánkban. Az OMGE. növénytermelési szakosztálya f. hó 26-án d. u. 4 órakor az egyesülettel karöltve gyűlést tart, melyen egy kiváló szakember, dr. Appel is fog előadást tartani. Ami a tanulmányuton résztvevő német gazdákat illeti, arra vonatkozólag Somssich Géza gróf a következőket volt szíves tudomásunkra hozni: „A 24 urnak nevét, kik ide jönnek, áttekintve, örömmel tapasztalom, hogy a társaságot igen jól válogatták össze. Az elnöktől eltekintve, ki nálunk már sokszor megfordult, többen vannak a látogatók között olyanok, kiket német és svéd utunk alkalmával megismertünk, pld. Dr. Nilson (Svalöv) Brunstadt, Richthofen, Heine embere: Dr. Dix stb. Van köztük két orosz professzor is és értesüléseim szerint a legtöbb kiváló szakember és professzor. Földjeinket bizonyára érdekelné, ha egyrészt régi ismerőseiket viszontlátnák, másrészt pedig, ha az európai hírű növénynevelőkkel személyesen megismerkedhetnének. Azért azt hiszem, hogy a 26-iki gyűlés a Közteleken igen látogatott lesz. A magam részéről ki fogok utazni Breslauba és ott meg fogom hallgatni az előadásokat, nemkülönben ittélük alatt szerény tehetségemből telhetőleg azon leszek, hogy jól érezzék magukat.”

Komlójelentés. A márciusi meleg kedvező időjárást, mint már az első ideai komlójelentésben jeleztem volt, nedves, havazó időjárás váltotta fel és a már megkezdett földmunkákat abba kellett hagyni, a vetések már is sárgulni kezdtek és a fiatal komlóhajtások lefagytak. Idéig a juniusi időjárás is nagyon változékony és kedvezőtlen. Napról-napra esik, a folyók, patakok kiöntenek és a síkság kulturáiban tömérdek kárt okoznak. A komlónövény annak dacára aránylag jól áll. Egészséges az és rovarféregmentes. Csupán az egyforma növény hiányzik; különböző az ültetvények fekvése, azok mivélése szerint. A napszámberék emelkedtek, miután a mezei munkálatok feltorlódtak. Az 1912. évi komló után már élénkül a kereslet; több komlókereskedő megfordul már ezen a vidéken (Segesvár) és 300—350 koronát ígérnek métermázsájáért. A termelők azonban nagyobb árat várnak és elővételekbe nem mennek bele. Az ideai komlótermés mennyiség és minőség tekintetében csak akkor lesz majd kielégítő, ha a mostani nedves, esős időjárást szép, állandóan szép időjárás váltja fel. Akkor a mivélési munkálatok talán még pótolhatók lesznek és a munkáskérdés is jobbra fog fordulni. *Abrahám Lajos.*

A debreczeni gazdák pert indítanak a Hortobágyért. A hajdan rablóromantikával telt Hortobágyt utótt végőrája. Hasznosítják a pusztaságot. De a Hortobágy felosztása nem megy olyan könnyen, valószínűleg nagy perpatvar lesz a dologból. A mai Hortobágy területe 43,500 hold, ebből most a városi közgyűlés határozata folytán 12,000 holdat kihalásnak szántóföldnek, azt kisebb parcellákban bérbé

adja a város. 3000 hold kell a kanalizáláshoz, a többi megmarad legelőnek. A közgyűlésnek ezt a határozatát az ottani ellenzék megfőllebbezte a földmivéléstügyi miniszterhez, mert szerinte előbb szakértőkkel kell megállapítani, hogy mely földek alkalmasak a mivélése, melyek nem, mennyi földre van szüksége a legelő gazdáknak és aszerint kell történni a felosztásnak is. Ha minden jó földet felszántanak — úgy mondják — csak a teljesen terméketlen szik marad meg legelőnek s evvel megölik az állattenyésztést és megehetik a gazdák azt a 24,000 drb lábas jószágot és 39,000 drb apró jószágot, sertést, kecskét, juhót, amelyet a mai híres Hortobágy alig tud eltartani. A debreczeni gazdák tehát közgyűléseket tartanak, agítálnak és szervezkednek, hogy elpereljék a Hortobágyot Debreczentől, mert szerintük nem a városé a Hortobágy, hanem az övék. Nem a városé a Hortobágy, mondják a pereskedő debreczeni gazdák, mert az ő apáik vették meg kétszer is és azt úgy azok, mint ők: jogutódok, tulajdonként használták. — Hasznosítassék — mondják — a Hortobágy, de a bér a miénk, a hasznosítást mi végezzük, mert a mi jogos tulajdonunkkal nem Debreczen városa rendelkezik, hanem mi. Ha pedig nem tetszik, döntsön a bíróság. Legyen per. A debreczeni háztulajdonos és tanyabirtokos gazdák elhatározták, hogy beperlik a várost s a Hortobágyot régi joguknál fogva maguknak követelik.

Tejgazdasági tanfolyamok Sárvarott. A sárvari m. kir. tejgazdasági szakiskola igazgatósága a folyó évi szeptember hó 15-én kezdődő és következő év szeptember hó 14-én végződő kezelői tanfolyamon rendszeresített husz 360 koronás és ugyancsak szeptember 15-én kezdődő és a következő év augusztus hó 15-ig tartó üzletvezetői tanfolyamon rendszeresített öt 480 koronás állami ösztöndíjra pályázatot hirdet. A kezelői tanfolyam célja: tejgazdaságok számára megbízható és megfelelő szakismeretekkel bíró vaj- és sajtmesterek (munkafelügyelőket) képezni, kik úgy gyakorlatilag, mint elméletileg kellő módon értenek az intenzív tejgazdaságban előforduló minden munkához. Feltételi feltételek: a) Betöltött 18 éves életkor, b) valamely hazai földmivés-iskola sikeres végzése vagy legalább 1½ évi tejgazdasági gyakorlat stb. Az üzletvezetői tanfolyam célja: nagyobb tejgazdaságok, vajtermelési központok és sajtgárak részére elméletileg és gyakorlatilag alkalmas üzletvezetőket, illetőleg tisztviselőket képezni. Földbirtokosoknak, gazdatiszteknek alkalmat nyujtani, hogy a tejgazdasági üzletre vonatkozólag alapos szakismereteket szerezzenek, melyek segítségével képesek legyenek tejgazdasági üzletet szervezni és sikeresen vezetni. Az üzletvezetői tanfolyamra rendes hallgatók felveszik azokat, akik gazdasági akadémián végbizonyítványt nyertek. A folyamodványok f. évi július hó 20-ig a m. kir. földmivéléstügyi miniszterhez czimezve, a szakiskola igazgatóságához nyujtandók be. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a szakiskola igazgatósága.

Tenyészállatexport Romániába. Nagy horderejű akciózt indított az erdélyi jellegű magyar fajta szarvasmarhát tenyésztők egyesülete abból a célból, hogy a kiválóan értékes erdélyi magyar fajta szarvasmarhatenyészteteknek Romá-

Czukorczirok magot
Muharmagot
Kölesfélétet
Pohánkát
Lófogú tengerit (csalamádénak)

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. magkereskedése
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33. szám,
IV., Kossuth Lajos-u. 4. szám.

mostani vetésre

a legmegbízhatóbb minőségben ajánl:

niába és általában kelet felé biztos kiviteli utat nyisson. A brassói kiállításon ugyanis a romániai gazdák részéről élénk érdeklődés nyilvánult az erdélyrészi tenyésztőktől beszerzendő korrektorok, illetve regenerátorok iránt. Az egyesület vezetősége azonnal összeírta a hazarészi jobb tenyészetek eladó készleteit s azokat most a „Romania Agricola” című bukaresti gazdasági szaklapban hirdetni fogja, megfelelő leírások és képek melléklésével. A bejelentett és hirdetés tárgyát képező elsőrangú tenyészetek száma: 12 és bejelentettek összesen 69 drb tenyészbikát, 135 drb tehenet és üszöt.

Állatkiállítás Cséffán. A Biharmegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 9-én Cséffán tartotta az idén az első szarvasmarhakiállítását, mely igen jól sikerült. A kiállításon több mint 300 darab tehenet és üszöt mutattak be, legnagyobb részt kiscsordák. A kiállításra 600 K. díj volt kitűzve, amelyet a kiállítás iránt tanúsított nagy érdeklődésre való tekintettel a gazdasági egyesület még 100 K.-val megtoldott. A gazdasági egyesület Biharban ezen kívül még 5 állatkiállítást rendez a folyó évben, melyeknek egyrésze lódijazással is össze lesz kötve.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1912. november 1-től 1913. október 31-ig terjedőleg Budapest, Piliscsaba, Örkény, Szolnok, Czegléd, Kecskemét, Szabadka, Zombor, Ujvidék, Székesfehérvár, Tolna, Kaposvár és Pécs katonai átvevő állomásokon nagyobb mennyiségű zab, széna, alom- és ágyyszalma, tűzifa és kőszén szükséges. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a budapesti cs. és kir. IV. hadtest hadbiztossága.

Lapunk mai számához mellékelve van az *Első magyar pamut-, teveszór és balatahajósziggyár*, Pozsony, prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

A rézkénporozás ideje. A szőlőfürtök, illetve az egyes szőlővirágok infekciója a peronoszpóra spórái által akkor történik, midőn a virágzás ideje elérkezett. Azért ajánlja *Istvánffy Gyula dr.*, az ampelológiai intézet tanára, hogy az első rézkénporozást akkor kell végezni, mikor a virágfürtök ágbogosan szétbomlottak és virágzásra készülnek, illetve azon éppen átettek. Porozáshoz csakis megbízható helyről beszerzett *dr. Aschenbrandt-féle rézkénpor* használjunk, mert a pusztá kénporral történő védekezés nem használ a peronoszpóra ellen. A fürt peronoszpórája ellen a rézkénpor az egyetlen biztos szer. Főbeszerzési források a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* és a „*Hangya*” szövetkezetek.

NYILTTÉR.

E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Patkány- és egérlirtóbacillus.

„Ratin” (mezei egér, hárszeg és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál kőzetük és teljesen kipusztítja. Más állatra svagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin” Bakteriológiai Laboratorium vezérképviselője
Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Felhívjuk a f. cz. gazdaközönség figyelmét a

BUDAPESTI

GYAPJUAUKCZIÓKRA,

melyek első sorozata f. é. július hó 3-án veazi kezdetét.

Az aukciókra felküdött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények legyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és minden-nemű felvilágosítással szolgál

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály—Gyapjuárverések
V. ker., Mádor-utca 12. sz.

Magyar Villanyerőre Berendezett Zsák-, Ponyva- és Pokróczgyár

Budapest, V., Váci-ut 32. sz.

Ajánlja legjobb minőségű **vizmentes ponyvát**, valamint minden minőségű **zsákokat, gazdasági pokróczokat, abrakos tarisznyákat**, ponyvák javítását és pokróczok behuzását legjutányosabban vállaljuk.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.
1912. június 12.

A betegség neve	Fertőzve volt		Mult heti				Mult évi	
			Állapot					
	K.	U.	K.	U.	K.	U.	K.	U.
Lépfene	238	248	222	230	241	262		
Veszetteg	210	227	205	223	246	252		
Takonykór	42	50	41	47	50	68		
Száj- és körömfájás	18	51	17	50	2111	13798		
Juhhimlő	23	34	19	39	36	53		
Ivársz. hóly. kiütés	56	139	49	126	54	117		
Rühkór	249	425	280	466	274	587		
Bivalyvérsz	12	17	7	9	1	1		
Sértésorbáncz	478	1320	374	939	273	336		
Sértésvész	1256	4598	1069	3784	572	1524		

Ausztáriában 1912. év június 5-én fertőzve volt: veszettséggel 36 k. 38 u., takonykórral 6 k. 11 u., rag. száj- és körömfájással 126 k. 291 u., sertésvészszel 130 k. 479 u.

Németországban 1912. év május 31-én fertőzve volt: takonykórral 15 k. 17 u., rag. száj- és körömfájással 739 k. 2038 u., sertésvészszel 677 k. 850 u., rag. tüdőbólyal — k. — u.

KERESKEDELEM. TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeéről.
1912 június 14.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszitályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A buzaüzlet irányzata ma kellemesebb lefolyású volt, az összforgalom 18,000 q-ra volt tehető. A máimok legnagyobb része üzemen kívül van, tekintettel arra, hogy az új őrlési campagne készülékét vagyunk s a kellő technikai előkészületeket teszik meg az új őrlési időszak közeli bekövetkeztére. A vidéki máimok üzeme szintén szünetel. Az időjárás viszonyok eléggé kedvezők, bár némely helyütt roszdáról panaszkodnak.

Rozsban a forgalom korlátolt, élénkebb kereslet tárgyát képezi; Budapest 21'40—21'50 koronával fizetik; ha az időjárás viszonyok nem változnak s a mostanihoz hasonló meleg időben lesz részünk, e hó vége felé már az újru piacra kerül.

Árpában alig van forgalom, vetéshírek elég jők. **Tengeriben** az üzlet élénk, az árak 10 fillérral emelkedtek. Az időjárás viszonyok az elvetett tengeri fejlődésére elég kedvezőek. Budapest 17'75 koronával fizetik.

Zabban változatlan az üzletmenet, Budapest 21'20—21'30 koronát jegyez.

Eladatott:

- Buza. Tiszavidéki: 1900 mm. 81 k. 24'35 K., 300 mm. 81 k. 24'30 K., 300 mm. 81 k. 24'30 K., 300 mm. 81 k. 24'25 K., 150 mm. 81 k. 24'20 K., 1000 mm. 80 k. 24'40 K.
- Pestvidéki: 100 mm. 77'5 k. 23'10 K., üszkhegyű.
- Bánsági: 1060 mm. 79'5 k. 23'90 K., 2800 mm. 79 k. 23'90 K.
- Bácskai: 1460 mm. 78'5 k. 23'30 K.
- Hartai: 1450 mm. 79'5 k. 23'80 K., 50 mm. 78 k. 23'20 K.
- Bánsági: 4000 mm. 78'8 k. 23'90 K.
- Tiszavidéki: 1200 mm. 78 k. 23'30 K.
- Szenttamási: 2800 mm. 78'8 k. 24— K.
- Pestvidéki: 600 mm. 79'5 k. 23'60 K.
- Zab: 200 mm. 21'80 K. kpf., 100 mm. 21'40 K. kpf., 100 mm. 21'20 K. kpf.
- Tengeri: 400 mm. 17'75 K. vagonba.

Határidőárak.

(Déli zariát.)

Buza 1912 októberre	— — —	23'26 K.
Buza 1913 áprilisra	— — —	22'68 "
Rozs 1912 októberre	— — —	18'36 "
Zab 1912 októberre	— — —	18'16 "
Tengeri 1912 júliusra	— — —	— — —
Tengeri 1912 augusztusra	— — —	17'68 "
Tengeri 1913 májusra	— — —	14'84 "

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1912 június 11.

Piacunk az elmúlt hét alatt nagyon szűk irányzatú volt, ami a mai nap kivételével kizárólag a kontinentális, elsősorban a francia kereslet nagysága által keletkezett. Franciaországban ugyanis sokáig tévedésben voltak a termés nagysága és a gazdák készletei felől és csak most jöttek annak tudatára, hogy sem a kereskedelem, sem a termelők kezében egyáltalán nincsen buza. Az árak az utóbbi 2 hónap alatt rohamosan és sokat emelkedtek és mint tudvalevő, sok kommentárra adott okot magánkörökben és a parlamentben is. Most is van a francia kamara előtt egy javaslat a buza behozatali vámjának 7 frankról 4, illetve 5 frankra való redukálása végett. Amde kétséges, vajjon ez a készülék álló aratásra való tekintettel törvénynyé lesz-e? Minthogy a francia termelők néhány hét óta ugyyszólván semmit se képesek piacra

Az eredeti amerikai

„Johnston” fűkaszálo-, szénagyűjtő- és forgatógépek a legtökéletesebb, legtartósabb és legszolidabb gyártmányok.

Arjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgál:

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: **Szűcs Zsigmond,**
Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

hozni, a kikötői, valamint a belföldi malmok is idegen gabonára szorulnak. Az elmúlt hét alatt a francia átvásárlása igazán nagy mérvet öltött, amennyiben több nagy hajórakományt, melyek az angol partokon megérkeztek és néhány olyat is, melyek június hónap meg fogtak érkezni, vásároltak sokkal magasabb áron, mint ahogy azokat az illető exportőrök a múlt héten kínálták. Szóval erős konkurenciát csinálnak az angol importőröknek és így természetes, hogy az árak rohamosan emelkedtek. Különösen ausztrálai búzát volt nagy a kereslet, úgy francia mint angol részről s ezért ennek ára 76 fillérral emelkedett q-ként a hét alatt, kanadai 49 f-rel, argentinai pedig 52 fillérral emelkedett.

Ma a piac újra nagyon szilárd irányzatú, főleg a kedvezőtlen amerikai hivatalos vételjelentés következtében. Eszerint az őszi buza állása az Egyesült-Államokban május hó alatti rosszabbodott, még pedig 79-79%-ról 74-3-ra; a termést ennek alapján 363.000.000 bushelre becsülik hivatalosan. Ezzel szemben a tavaszi buza állása nagyon jó, m. p. 95-89% a tavalyi 94-0%-al szemben. Ennek alapján a termést 265.000.000 bushelre becsülik. Eszerint az összes búzatermés az Egyesült-Államokban 628.000.000 bushelre becsültetik, a tavalyi 621.000.000 bushelhez képest. Később nyugodtabbra fordult a hangulat, de azért mindig jó kereslet volt hajórakományokért.

Európában két ország köti le most a gabonakereskedelmét: Francia- és Oroszország. Az előbbi azért érdekli a kereskedelmet, hogy vajjon mennyi bevételre lesz szüksége, a másik pedig, hogy mennyi feleslegre lesz kivitelre a következő szezon alatt. Franciaország bevételi szükségletét június-július alatt körülbelül 5 millió q-ra becsülik, ha azonban az aratás korai lesz, akkor természetesen kevesebbre lesz szüksége. Oroszországban a vetések állása mindaddig általában jó.

A multheti elhajozások óriásiak voltak és a legnagyobbak az 1911/12-iki szezon alatt; Kanada, Oroszország, a Balkán-államok és India várakozáson felül való tömegekkel járultak hozzá.

Mai jegyzésünk részszállítványokra cif. Liverpool q-ként:

3. sz. Észak-Manitobai május-júniusra	20-39 K.	19-98 K.
Dél-Ausztráliai május-júniusra	21-36 "	20-15 "
75 kilogrammos Barusso május-júniusra	19-64 "	19-16 K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1912. jun. hó 14-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 165 szekér réti széna, 3 szekér muhar, 7 szekér zsupszalma, 18 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 22 szekér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbüköny), 100 zsák szecska. A forgalom élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 900—1200, réti széna II. r. 800—840, réti széna csomagolásra 500—600, muhar 1000—1200, zsupszalma 420—540, alomszalma 300—400, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány 840—800, zabosbüköny —, löhére —, luczerna 660—900, köles —, sarju —, szalma-szecska 460—500. Összes kocsiszám 216. Összes súly 259.200 kg.

Nyersezkor.

Aussigból ————— 28-90 K.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e hét elején lanyhább irányzat uralkodott és a nagyobb kínálat és gyéresebb vételkedv oltán a szeszárak ismét olcsóbb árban zárulnak. Elkelt finomított szesz nagyban adóva 218—19— K-ig, adózatlanul 79—80— K-ig míg ellenben vidékről és másodkézből olcsóbb árajánlatok voltak.

Denaturált szeszben nagyobb a kínálat és miután a vételkedv gyéresebb, a kínált tételek hordóval együtt kötésre 65—65-50 K-ig találtak vevőre és 64—64-50 K-ig zárol. Tartányúru olcsóbb árban kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő államok folyó és új termelési időnyre ólénken volt ajánlva és fix árban csak árendomények mellett lehetett elhelyezni. Jegyzésen alól több tételt 2—2-50 K-ig lett zárulva.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 73—74 K. Bécsi jegyzés 67—68 koronáig kontingens nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

Kontingens nyersszesz	73—74—
Finomított szesz adóva	218—218-50
„ adózatlan	79—79-50
Élesztőszesz adóva	217-50—218—
Nyersszesz adóva	216—216-50
Denaturált szesz	64—65—

(Az adózott szesz 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzlet a jelentési időszak elején alig változott. A hét végefelé azonban, a jobb kereslet következtében, úgy a disznózsír, mint a szalonna árai 1—2 koronával emelkedtek és az üzlet határozottan kellemesebb hangulatban zárult.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsiszámúak vételénél, nehéz minőségű	132—133 K.
Könnyebb minőségű	126—127 "
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	138—139 "
I. r. pestvárosi disznózsír, nagy hordókban 100 kg.-ként minden levonás nélkül.	152—153 "

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly tisztasuléként, szákosztul.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7
Ar K.	33-60	33—	32-40	32—	31-40	30-80	30-20	29—
			7 1/2	7 3/4	8			
			27-20	24-60	20—			

Rozsalsztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ar K.	30-20	29-60	28-80	28—	26-60	25-60	24-60

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten szákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom búzakarpa azonnali szállításra	15-70—15-80
Goromba búzakarpa azonnali szállításra	15-80—15-90
Finom korpa 1912 júniusi száll.	15-20—15-30
Goromba korpa 1912 júniusi száll.	15-50—15-60
Finom búzakarpa szept.-decz. száll.	11-90—12—
Goromba búzakarpa szept.-decz. száll.	12-20—12-30
Rozskarpa	15-80—15-90
Árpadara és árpaderese	18-50—17—
Malomkonkoly	15-80—15-90
Budapesti gyári ropczepogácsa	18-50—17—
Kincsem melasse ab Selyp	13-50—13-50
Lacta melassit ab Selyp	14—14-50
Szárlított moslék zsák nélkül ab Budapest	18—18-50
Szárlított répaszelet zsák nélkül ab cukorgyár	16—16-50
Malátacsíra	16—16—
Szörplé 48—50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	12—12-50

Külföldi állatvásárok.

A külföldi marhapiacon általában véve áreszkendés észlelhető. A juhárak Rotterdam és Berlinben emelkedtek, Párisban változatlan, Wien és Londonban csökkentek. A külföldi sertéspiacon az árak általában véve eszkendben vannak.

Berlin, június 8. Szarvasmarha: ökör I. o. 55—58, II. o. 53—55, III. o. 43—51 K., bika I. o. 54—56, II. o. 49—52, III. o. 44—47 K., üsző I. o. 54—58, II. o. 47—51, III. o. 38—41 K., borjú I. o. 72—79, II. o. 64—69, III. o. 57—63 K., juh I. o. 58—63, II. o. 52—57, III. o. 43—49 K., 50 kg.-ként élősulyban. Sertés: I. o. 62—68, II. o. 60—62, III. o. 57—60 K., 50 kg.-ként tiszta élősulyban.

Köpenhagen, június 6. Szarvasmarha: ökör I. o. 74—78, II. o. 66—71, III. o. 58—61 K., üsző I. o. 68—71, II. o. 61—65 K., tehén I. o. 66—71, II. o. 56—62, III. o. 42—47 K., borjú I. o. 81—87, II. o. 63—69 K., sertés 54—59 K., 50 kg.-ként vágósulyban.

Páris, június 3. Szarvasmarhaárak változatlanok: ökör 76—81 K., tehén 74—79 K., bika 66—78 K. borjúárak csökkentek 71—119 K., juhárak változatlanok 87—114 K., sertésárak csökkentek 92—101 K. 50 kg.-ként hussulyban.

Rotterdam, június 4. Szarvasmarhaárak változatlanok: tehén I. o. 96 K., ökör 93 K., bika 76 K., borjúárak csökkentek 115 K., juhárak emelkedtek, 65 K., 50 kg.-ként vágósulyban. Sertésárak csökkentek, 63 K., 50 kg.-ként élősulyban.

London, június 5. Metropolitan vásár: shorthorn I. o. 91—, II. o. 89—, III. o. 72— K., Polled Scots I. o. 93—, II. o. 91—, 50 kg.-ként vágósulyban. Juh: Downs I. o. 86—, II. o. 81—, III. o. 72— K., 50 kg.-ként vágósulyban.

Deptford, június 1. Az Egyesült Államok piacán a marhaárak csökkentek: 46—51 K., 50 kg.-ként vágósulyban.

Chicago, június 5. Szarvasmarha: legelőmarha 41 K., istállózott marha 41— K., Texas bika 39 korona, 50 kg.-ként élősulyban. Sertés, jun. 9-én: könnyű súlyu 34—38 K., nehéz súlyu 35—39 K., 50 kg.-ként élősulyban.

Állatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiacon a csütörtöki, június 13-iki vásárra 135 darabbal kevesebb volt a felhajtás a múlt hetinél, az irányzat és az árak változatlanok maradtak. A csütörtöki megartott sertésvásár felhajtása 242 drb sertés. Irányzat lanyha; eladatlanul visszamaradt 1247 darab. Az e heti bécsi szarvasmarhavásár felhajtása 248 darabbal több a multhetinél. A bőséges kínálat következtében irányzat igen lanyha, akézslet tuloknak bizonyult. Prompt minőségek 2—3 K.-val, közepes és alárendelt minőségek 4—6 K.-val, vágóbikák 2—3 K.-val olcsóbbok 100 kg.-kénti élősulyban, levonás nélkül. Az eheti bécsi sertésvásár felhajtása körülbelül 2400 darabbal kevesebb a multhetinél. Irányzat élénk; prima magyar sertésért 3—4 fillérral, lengyel huszertésért 2 fillérral magasabb árt lehetett elérni kilogrammonként.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1912 június 13.

Felhajtatott:	Árak
	(drb.-ként kor)
Jobb minőségű hátaaló	20 drb 240—500
Könnyű kocsiló (jukker)	58 " 490—990
Nehéz " (hintós)	30 " 875—1000
Igás kocsiló (nyugati vér)	100 " 268—420
" könnyű	70 " 150—260
Fuvaroslovak	150 " 210—400
Parasztlovak	200 " 100—220
Alárendelt minőség	460 " 16—90
Összesen	1088 drb
Eladatlan maradt	375 drb

Irányzat: élénk. Székesfőváros levágására vásárolt 181 drb 84—176 K-ig.

Tarlóhántásra ajánljuk utólérhetetlenül tökéletes munkateljesítésű, könnyűjárású hullámos tányéru tárcsásboronáinkat mindenféle talajviszonyokra elsőrendű anyagból a legmodernebb kivitelben.

BÄCHER RUDOLF
eke- és talajmívelő eszközök gyárának magyarországi vezérképviselete:
Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június 10.

Főlhajtatott:

Magyarországból	295 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— juh	— kecske
Összesen	295 drb juh	— drb kecske
Eladatlannal maradt	— drb juh	— drb kecske

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben).

Hisztű ürü	— drb	66-70 fill.	— páronként
Feljavított juhok	— drb	66-70 fill.	— kor.
Kiverő juhok (anya)	— drb	— fill.	— kor.
Kisorsolt éves kosok	— drb	— fill.	— kor.

Irányszat: élénk, az árak 3-4 fillérral emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június 11.

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban fillérekben)

		I. oszt.	II. oszt.
Magyarországból élő borjú	1258 db	104-114	90-100
„ rugott ”	3	74-84	—
„ növ. ”	—	—	—
Ausztriából élő borjú	98	104-120	—

Á r a k

(kor. értékben páronként)

Magyarországból élő bárány	30 drb	20-21
„ lesszurt ”	—	—
„ gödölye ”	—	—
Ausztriából ”	—	—
Galiciából rugott borjú	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—
Összesen	—	1389 drb

Eladatlannal maradt 47 drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb lesszurt bárány.
Irányszat: lanyha, az árak 4-8 fillérral hanyatlottak kilogrammonként.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június 13.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:
Uj felhajtás — 2032 drb	Elsőrendű hisztű 226 drb
Mult vásárról	Másodrendű 1633
visszamaradt — —	Alfrendelt minőség — 49
Összesen — 2032 drb	Növendékmарha 58
Eladatlannal vágóhidra — —	Bivaly — 66
Összesen — 2032 drb	Összesen — 2032 drb
Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyar eredeti 1042 drb	Bika — 335 drb
Magyar tarka — 902	Ökör — 1187
Magyar bivaly — —	Tehén — 510
Horvátországi marhák — 88	Növendék-bivaly — —
Bosznyiai marhák — —	Összesen — 2032 drb
Összesen — 2032 drb	

Á r a k

(100 kg.-ként élő súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1912 június 13.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hisztű ökör	90-100	76-88	62-74
Tarka hisztű ökör	96-107	80-94	62-78
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	82-90	74-84	58-72
Bika	92-98	82-90	70-80
Növendékmарha	—	68-90	—
Bivaly	—	56-76	—

Irányszat és az árak változatlanok.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

1912 június 13.

Heti felhajtás összege	Értékett vagon	Értékett összesen darab	Eladott	Eladatlannal maradt
június 6-tól június 13-ig	175	7056	7305	1299

Napi árak fillérben

N a p	Öreg nehéz páronként 280-350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 230-300 kg.	Könnnyű 220 kg.	Husos fajta
1) június 6	—	—	—	—	—
június 13.	—	—	—	—	—
2) június 6.	128-132	144-154	152-164	152-168	—
június 13.	—	146-156	154-164	140-174	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányszat: a vásár lanyha, az árak változatlanok.

Magyar Mezőgazdák Szövetsége kőbányai sertéshizláló telephéne jelentése a „Köztelek” részére.

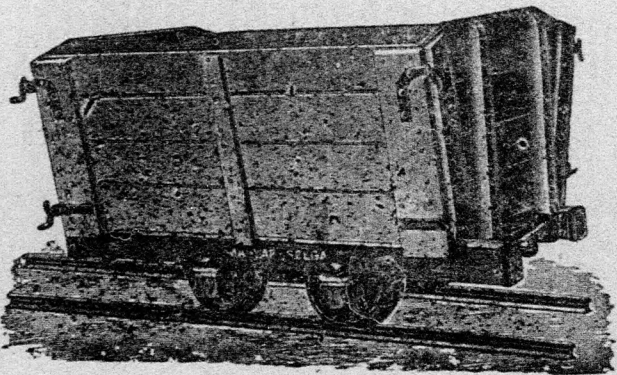
Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendők.)
Öreg nehéz páronként 400 kg. felül — fillérig
Öreg közép, — 300-400 kg. —
Fiatal nehéz — 320 kg. felüli súly 150-152 —
Fiatal közép — 250-300 kg. 154-156 —
Fiatal könnyű — 250 kg.-ig —

A hizott sertésüzlet irányszata vonatott.

Nemzetközi gabonapiacoz 1912 június 8-tól 1912 június 15-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	14	22.66*	21.94*	25.40	24.70	26.56	31.38	21.98	—	17.31	18.67	Június	—	—	24.21 ²⁾	27.98 ¹⁾	21.16	—
	7	23.90**	21.97*	25.60	25. —	28.27	29.50	22.48	—	17.21	19.30	Július	22.58 ³⁾	—	27. —	29.50	20.44	20.06
Rozs	14	21.50	—	23.10	24.60	24.44	22.24	—	—	—	14.61	Június	—	—	20.26 ²⁾	18.66	—	—
	7	21.50	—	22.80	24.30	24.44	22.24	—	—	—	15.21	Július	18.82 ³⁾	—	22.74	19.62	—	—
Zab	14	22.60	—	23.10	22.90	26.21	—	—	—	—	—	Június	—	—	20.52 ²⁾	18.66 ¹⁾	—	—
	7	22.70	—	23.60	23.10	26.21	—	—	—	—	—	Július	19.06 ³⁾	—	22.44	19.62	—	—
Tengeri	14	17.70	17.80	18.90	20.40	20.91	—	—	—	10.17	—	Június	—	—	—	—	—	—
	7	17.85	18.62	18.90	21. —	21.20	—	—	—	10.17	—	Július	17.54 ¹⁾	—	—	—	—	—
Árpa	14	21.10	—	—	—	27.09	—	—	—	—	—	Június	—	—	—	—	—	—
	7	21.10	—	—	—	27.09	—	—	—	—	—	Július	17.36	—	17.84	—	—	14.50

Jegyzet: *) Red winter II. 2) Szept.
**) 79 kg. tisztavidéki. 3) Okt.
1) Aug.

Magyar-Belga Fémipargyár R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117. szám.

Gazdasági vasutak

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Allandó nagy raktár!

sertésvásár.

darab	Eladott	Eladatlanul maradt
6	7305	1299

fillérben

220-300 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fejta
164-152-168		
164-140-174		

kg. élet 4% levonás.

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

150-152	
154-156	

fillérig

Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII., Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1912 június 12.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszen átment	80-100	140-130
"	100-120	130-128
"	120-160	126-124
"	160-200	124-120
Sertésveszen át nem ment	80-100	104-108
"	100-120	108-106
"	120-160	106-110
"	160-200	110-110

Árak elősúlyban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: lanyha.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június hó 13

Főlhajtás:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	602	Angol husos ürük	
Galicziából		Elsőr. hizl. ürü	72-76
Osztrák tartományokból		Gyapjas	
		Középm. hizl. ürü	64-70
		III-ad rendű	50-52
Összesen	602		

Irányzat: szállárd, a mult heti árak az egész vonalon változatlanul megmaradtak.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június hó 13.

Főlhozatal:	Árak	(kg.-ként fillérekben Hasi súlyban)
		I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	448	172-180 142-170
Ausztriából élő borjú	1214	158-160 132-150
Magyarországból élő bárány	2542	172-180 142-170
Ausztriából élő		K. párja
Magyarországból leölt	139	20-50 K. párja
Ausztriából leölt	313	K. párja
Magyarországból leölt sertés	12	144-154 zairsert.
Ausztriából leölt	1656	136-140 hussertés
Magyarországból leölt juh	125	120-136
Ausztriából leölt		120-136
Összesen	6437	drb

Irányzat: lanyha, prima leölt borjú 2-4 fillérrel, összes többi minőség 4-8 fillérrel olcsóbb. Prima minőségű élő borjú a mult heti árt megtartotta, ellenben összes többi minőség 4 fillérrel olcsóbb. Hussertés 2-4 fillérrel olcsóbb, ugyszintén zairsertés is. Juh- és bárány-ára, mint mult héten.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 június 11.

Főlhajtás:	drb	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:		Magyarországból husos	1913
Hussertés	11226	Magyarországból szifajta	4377
Zairsertés	4380	Galicziából	9295
Összesen	15608	Osztr. tartományokból	21
		Németbirodalomból	
Eladatlan maradt	184	Összesen	15608

Árak: (kilogrammonként elősúlyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű magyar zairsertés	134-136	kiv.
Középsertés	130-134	
Öreg sertés	122-130	
Könnyű és szedett sertés	124-130	
Süldő (Jangyel, erdélyi)	100-138	kiv. 140

Irányzat: szállárd, zairsertésből a multéhoz viszonyított kisebb felhajtásnál fogva prima minőségű 3-4 fillér, összes többi minőség 2-4 fillérrel drágább. Hussertésből daczára a mult héthez viszonyított kisebb felhajtásnak, csak prima minőségű lett 2 fillérrel drágább. Az üzletmenet zairsertésnél csendes, hussertésnél élénk.

Folyó hó 14-én megtartott wien-szt. marx-i vesztegmarhavásáron felhajtott:

	Ökör	Bika	Tekén	Bivaly	Összesen
Magyarországból	33	87	49		169 drb
Galicziából					
Ausztriából	12				12 "
Boszniaiból					
Összesen	45	87	49		181 drb

Osztyalozva:

Hízómarha	37 drb
Legelőmarha	
Csontosmarha	144 "
Összesen	181 drb
A vásárra bejelentett	6 drb
Eladatlan maradt	7 "

Irányzat: Lanyha. Hízott ökör nem volt felhajtva. Bika és csontosmarha a mult heti szabadmarhavásári árakhoz viszonyítva 1-2 K.-val drágább.

Szerkesztői üzenetek.

S. F. Hogy a legyek a marhát — különösen a leköltött — mennyire zaklatják és hogy ezáltal, közvetve bár, elsősorban a hizómarhánál milyen nagy kárt tehetnek, azt hiszem, felesleges mondanom. Védekezni a legyek ellen mindannak daczára meglehetősen nehéz, olykor szinte lehetetlen. Szunyogháló, fátlyfüggöny, az ablakoknak szőld lombbal való befonása a legközségesebben igénybevetett dolgok. Az ezektől várható eredmény magában azonban rendszerint nem elégit ki, inkább csak hiszük, hogy segítettünk. Alkalmazásban ugyan még sehol sem láttam, mégis ajánlanám megkísérteni a következő eljárást. Az eddigi ablakelzárást, illetve függöny vagy lomb alkalmazását tartsuk fenn, azonban igyekezzünk a mégis bejutott, de elsősorban bentlévő legyeket összefogdosni. E czélra használjuk közönséges hernyóenyvet. Ezt kenjük fel valami erősebb papirosra, pl. cukorpapirosra s erősítsük fel néhány szeggel az istálló mennyezetére, természetesen a bekenet oldalával lefelé. Az istálló nagysága szerint több-kevesebb ilyen bekenet lap kell. Egy-egy legylen egy körülbelül fél négyzetméter nagyságu. Hiszem, hogy az ilyen hernyóenyves papiros igen sok legyet fogdos össze. Attól sem kell tartani, hogy hártját kap, miáltal elvesziti ragadóságát, mert az istállóban mindig van elegendő pára ahhoz, hogy az enyv be ne száradhasson. Vastagon sem kell kenni, elég másfél mm. vastagon. Ajánlhatok is egyszersmind egy igen jó és olcsó hernyóenyvet. Sajnos, hogy nem magyar gyártmány, bár itt szerezhető be Sopron megyében Lajtaszentmiklóson, Furtenbach Ferenczénél. Öt kilogrammos dobozokban, kilónként 30 fillér árban kapható. Olyan anyagot nem ismerünk, amelyet a mézbe keverve sikeresen lehetne használni.

R. S. 1. A tervbevetett keresztet az egyáltalában nem ajánlható. 2. Ez a motor egy 200 holdas birtokon jóveldelemzőleg nem használható ki.

F. I. A feketegar fogalmával a csalamádé nem fér össze és ha külön nincs is kikötve ez, feltétlenül szerződésértésnek számítják be.

M. J. Hort. Ez a kérdés nem először merül fel s mindig azt az álláspontot foglaltuk el, hogy a haszonbérlet részlegesen kisajátítás esetén csak a haszonbérnek arányos redukciójára tarthat igényt. A földesur jogi álláspontja tehát helyes. Ha a vasut által fizetett kisajátítási kártalanítás nagyobb összegű, ez oly tényezőnek a folyamánya, amelyek a haszonbérleti viszonyon kívül fekszenek. Ha a haszonbérlet a kisajátított területre nézve a kisajátítással eo ipso megszűnik és

így a haszonbérleti jog a kártalanítási összeg kamatainak haszonvételére ki nem terjed. A kisajátítás a tulajdonosra nézve vis-major s így kártérítési kötelezettség fenn nem forog, már pedig a bérelengedésen felül valamit követelni annyit tennie, mint kártérítést igényelni. Nincs mulasztás, nincs kártérítési kötelezettség sem.

L. B. Borsaujjalu. A gazdatiszti szerződés külalakját a törvény nem írja elő. Kiállítható az teljes formaszertűséggel, de egyszerű levél alakjában is, sőt minden írás mellőzésével tisztán szóbelileg is megkötődhet. A törvénynek mindezek a formák megfelelnek. Nem okleveles gazdatiszti felmondási ideje a törvény szerint 6 hónap. A szerződésben a felek ettől eltérhetnek, de egy hónapi felmondási időnél kevesebbet érvényesen ki nem köthetnek, valamint az olyan megállapodás is hatálytalan, amely a felmondás tekintetében a gazdatisztre nézve másként rendelkezik, mint a szolgáltatadóra nézve. Gazdatisztnak nincsen cselédkönyve és a törvény semmiféle okiratot nem emlit, amit a gazdatiszt a szolgáltatadónak átadni tartoznék. Már az is helytelen szokás, hogy a gazdatiszt a bizonyítványait a szolgáltatadónak őrizetbe adja, mert gyakorlati czélja nincs és csak egyenetlenségekre szokott vezetni. Megjegyezzük egyébiránt, hogy mindez, amit ön kérdez és amit itt elmondottunk, a gazdatiszti törvényben világosan beffoglaltatik és azt önnek ismernie kellene.

T. L. Siklós. Reklamálja a képviselőválasztói jogát és követelje a Siklós névjegyzékbe való felvételét a Tolnában fizetett adója alapján. A lakóhelyén felleveendő a jegyzékbe, bárhol máshol fizeti is az adót. Tekintet nélkül az adóra, választói jogot csak a gazdasági akadémiai végbizonyítvány ad, ezek az akadémiaiak azonban korábban gazdasági tanintézetek voltak és így, ha bizonyítványa azon időből származik, a jegyzékbe való felvételét mint okleveles gazda ezen az alapon is joggal követelheti. Ilyen gazdasági tanintézetek voltak a keszthelyi, debreczeni, kolozsmonostori és kassai gazdasági tanintézetek.

Alapítva 1831. 46 kiténtetés.
Telefon 32-58. Telefon 32-58.

Elsinger M. J. és Fiai

vitorlavászon-, len- és jutaáru-gyár, kikészítő-, telítő- és festőde.

Gyár: Lajta-Szent-Miklós.

Raktár:
Budapest, V., Báthory-u. 6.

VIZMENTES szövetek, ponyvák, sátrak, sítönyök, kőpenyek, lótarakók, tüzl- és itatóvedrek, kendertülmök.

VIASKOS-VÁSZON waggon-kárpit, bőrvászon stb.

kender-és juta- **LINOLEUM**
ZSÁKOK PADLOBEVONAT.

ARATOGÉPPONYVAK.
GEPKÉVEKOTÓZSINEGEK.

Ajánlatok és minták ingyen és bérmentve.

HEUCKE A. gőzekegyár.

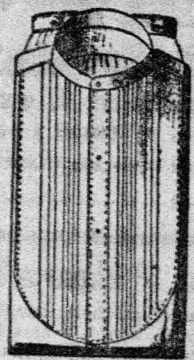
Vezérképvislet!

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106-08.

Osszes vevőink véleménye:
Legnagyobb munkaképesség!
Legkisebb szénfogyasztás!
Legkevesebb javítás!

Nem szorul hangzatos reklámra

Férfi fehérneműeket

készít és magánfeleknek
is legolcsóbban szállít:

5704

WEISZ ÉS HEIMLER

vászon- és fehérnemű cég ipartelepe

„ **Pozsonyban.** „

Minták kívánatra
bérmentve.

Széna, szalma

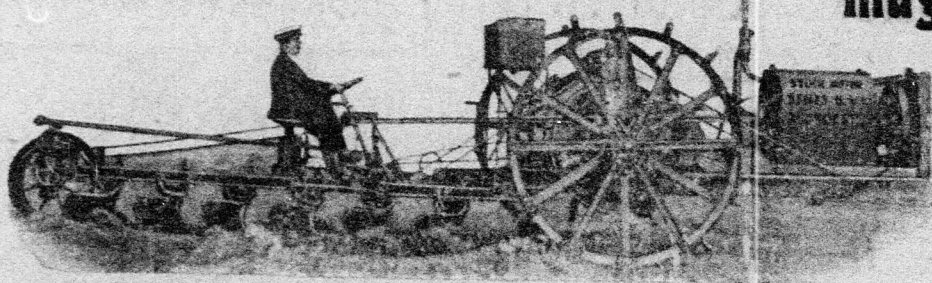
nagybani termelők

figyelmébe ajánljuk közvetlen összeköttetésünket egy nagy külföldi takarmány export céggel, kinek részére minimálisan 50 vagonról felfelé menő széna és szalma megvételére van megbízásunk. Az illető cég saját gőzpréseivel a megvett szalmamennyiséget elszállításra készen préselteti. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Budapesti Közvetítő és Kereskedelmi Részvénytársaság
áruosztálya Budapest, VI., Teréz-körút 15. Telefon 161-89.

Az egyedüli olcsón és jól dolgozó

magánjáró benzinszántógép-

ről kérjen szakleírást, rentabi-
lítás számítást és árajánlatot

DÉNES B. BETÉTI TÁRSASÁGTÓL

Budapest, V/16., Lipót-körút 15. sz.

A géppel naponként **15-20** holdat 10-14" mélységre felszánthat, minek bebizonyítására hajlandók vagyunk a gépet **próbára** leküldeni, ha komoly vételszándéka van.

Csakis permetezéssel a szőlőfürt peronoszpórája ellen nem lehet védekezni!
Szőlővirágzaskor és közvetlen utána senkise mulassza el azért szőlőtökéit
eredeti **dr. Aschenbrandt-féle**

rézkénporral

befujtatni, mely védekezési anyag a fürtperonoszpóra és lisztharman ellen évtizedes tapasztalat szerint **legjobban bevált.**

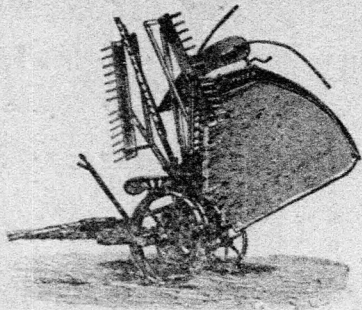
Csakis oly rézkénport kell elfogadni, mely a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezetének bélyegével van ellátva.

Ára:	50 kilogrammos zsákokban kilogrammonként	45 fillér.
	10 és 5 kilogrammos zsákokban kilogrammonként	49 fillér.
	2 kilogrammos dobozokban	50 fillér.

Megrendeléseket elfogad és részletes ismertetést küld a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók & Lógereblyék.

Uj fűkaszálo „Darling“ készítve minden fajta domboknak, szőlőknek és amerikai gyarmányokká

UMRATH és TSA Budapest, V. ker., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozcsonyok 2000 HP-ig.

„Kulatar“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítására.
Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz.
iroda BLUM LAJOS sarkraktárában. Telefon 9-7

Sürgösen eladó birtok, 2 darab

Vas megye, 1400 magyar hold, 550 hold szántó, 180 hold öntözhető kaszáló, 450 hold erdő, melyből 100 hold vágható fenyő, 240 hold legelő, 2 kastély vízvezetékre és a legnagyobb komforttal, parkokkal ellátva, ponty és pisztráng-tavak a kastély körül, fűrésztel, téglá és mészkővel kemence, 300 drb marhára istálló, teljes felszereléssel ára 1 millió korona.

Bővebb felvilágosítást ad:

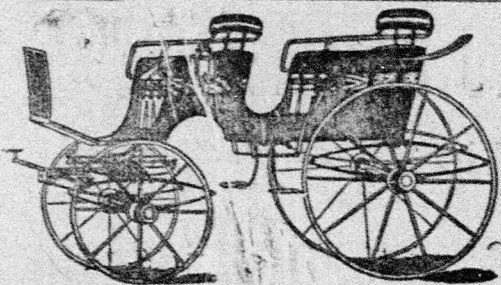
STRAUSZ ADOLF

ingatlanforgalmi és jelzálogközvetítő irodája.
BUDAPEST, VII., ARENA-UT 17. SZ.

HIVATALOS ÓRÁK: d. u. 3-6-ig.

TELEFON 67-28.

5787/a

Kocsiáruccsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz.

Kocsiáruccsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-utú raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld. 1404

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerelmek csömöszsít beton-árak előállításához.
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett beton- és szilícgyártás.
- Cs. G. 2. Kézi üzemre berendezett cement-cserépgyártás.
- B. H. Az üreges építőkövek (betonblokkok) gyártása.
- C. H. 1. A cement- és mosaklapok gyártása csomó árjegyzékekkel és prospektusokkal; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatásai és tekintse meg üzemben mintalepítőkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK

mérnök

czementipari gépek gyártása.

Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

MIKROSOL

SZAGTALAN LEGJOBB SZER

FALFERTÖTLENÍTÉSRE
PENÉSZ ÉS
NYÁLKAGOMBA ELLEN

Egyedüli gyártói

LUTZ EDE és TÁRSA
BUDAPEST VII.

Patkányok

Új generáció szaganyagok burkolatalkotóként, „Bogyos Víz” alkalmazása esetén, melyet a pártai „Pestov” készletben találunk fel. Más állatokra és emberre ártalmatlan. 1 tubus K 2.50, 5 tubus K 6.75, 5 tubus K 10.— Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Tudakozó és megszállóhely

idegen vevők részére és bevásárlási ügynökség eredeti **simmenthali tenyészállatok** bevásárlására. 5300

Hotel zur „KRONE“ Erlenbach, Simmenthal (Svájc). Tulajdonos C. HOFER.

Szálas takarmánynövények termesztése.

Szilassy Zoltán és Grabner Emil a házag-pótló és egyedül álló művénék beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-i. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Őszi-ut 25. szám.

A világ legjobb gőzekéje!

Utólérhetetlen munkaképesség!

Kevés tüzelőanyag és vízfogyasztás!

Kiváló, elsőrendű angol anyagból szerkesztve! Felülmulhatatlan tartósság! Ezek jellemzik az 52 év tapasztalatai alapján

Charles BURRELL et Sons Limited Thetford, Norfolk Anglia

által függőleges kötélorsóval gyártott gőzekéit.

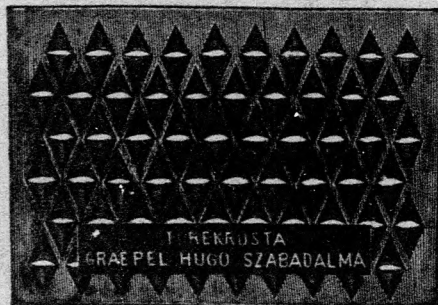
Költségvetéssel, szakszerű felvilágosítással szolgál Magyarország és a Balkánállamok vezérképviselőte:

A „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ R.-T.” parcellázó osztálya

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Haas-palota.)

Mindennemü kiváló csiraképességű eredeti quedinburgi répamagvak. Parcellázásra alkalmas birtokokat veszünk.

Gőzekemiveléseket arra alkalmas területeken, úgy szántást, rigolirozást és mindenféle talajmivelést is elvállalunk.

GRAEPEL HUGÓ, Betéti Társaság

malomépítész, gép- és rostalemezgyár, Marschall Sons & Co. Ltd. vezérigazgató

BUDAPEST, V., VÁCI-UT 40-46. sz.

Ajánlja páratlan szab. lemeztörekrostait

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fakeretbe illeszthető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 drbnál több kifogástalan használatban. Kívánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

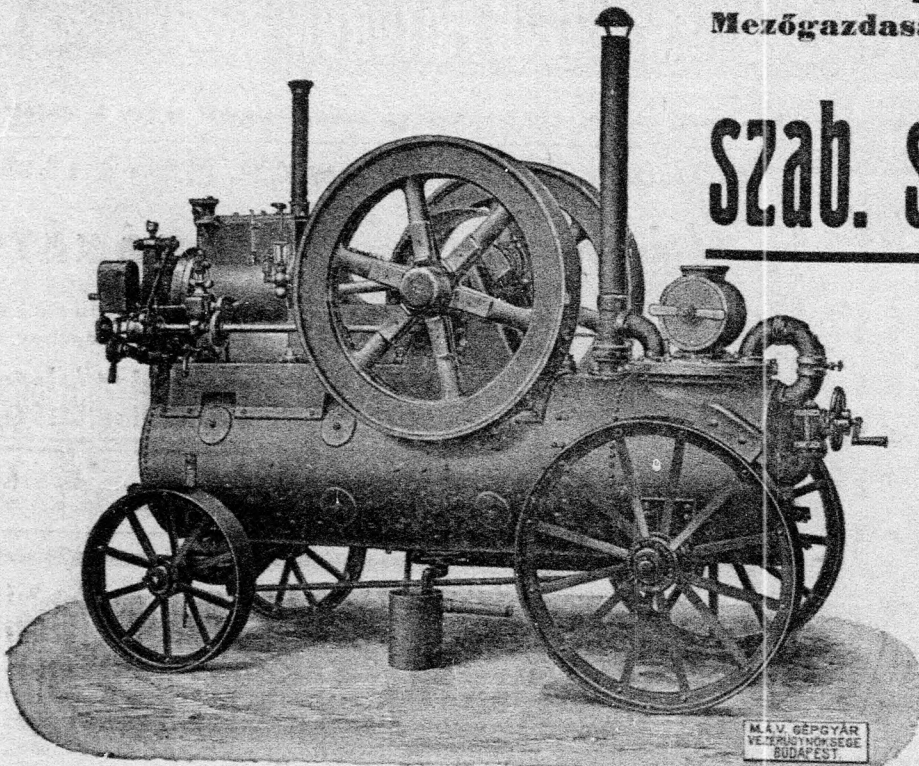
UJDONSÁG:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának gyártmánya

Mezőgazdasági és ipari célokra alkalmas

MH-jelű

szab. szivógázlokomobil

M. A. V. GÉPGYÁR
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST

ELŐNYÖK

Rendkívül kevés tüzelőanyagfogyasztás.
Óránként és löerőnként 480-500 gramm faszenet
(kb. 3 fillér értékben) fogyaszt. ○○○○○○

Sokoldalú használhatóság.
Cseplőgépek és más gazdasági gépek, malmok
és ipari telepek meghajtására egyaránt alkalmas.

Könnyű kezelés.

Robbanás és tűzveszély kizárva.

Rendkívül egyszerű szerkezet.

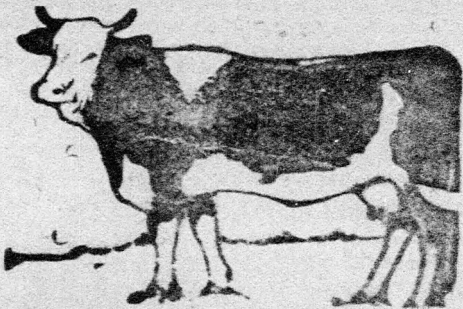
Csekély helyszükséglet.

**Bakokra helyezve stabilmotor-
ként használható.**

Az eddigi szivógáztelepeknél alkal-
mazott csövezetek teljesen elmarad.

Arajánlattal és felvilágosítással szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságok-
nak és uradalmaknak. **A tarka faj üszők
és tehenek** jelenlegi értékét a tenyésztő
kézpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschloss Testvérek

Irodai telefon
16. szám.

nagybérli cég
Szatmár.

Gazdasági telefon
155. sz.

LEPTER JÁNOS

vasszerkezetek és lakatosárúk gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.

Alapított 1885. Sürgőnczim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22

**A JELENKOR LEGTÖKÉLE-
TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB IDOMVASABLAKA.**

Ujdonság!

Ujdonság!

**KÖPPLINGER
szabadalmazott
IDOMVASABLAK.**

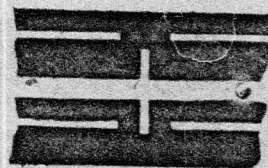
**14 MŰVELT AL-
LAMBAN SZA-
BADALMAZVA**

700

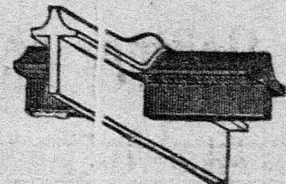
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
épületek, üvegházak, verandák stb. részére ki valóan alkalmas

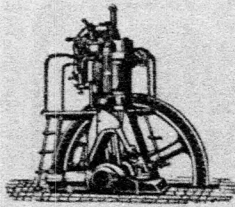
Régi rendszer.

Köpplinger rendszer.

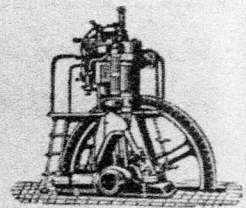
Megkeresésekre
költséggel
készséggel szol-
gálok.

LANGEN és WOLF

BUDAPEST, VI. VÁCZI KÖRÜT 59. OTTO MOTOROK

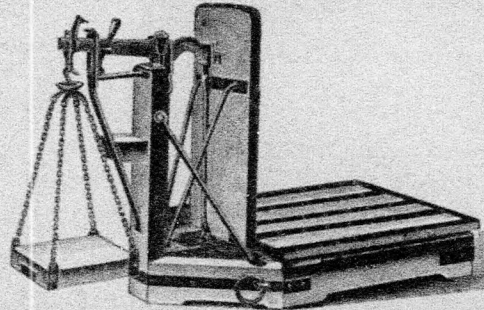
A legutóbbi budapesti gépkiallításán motoraink a legmagasabb elismerésben részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

Napszámosjegyzékek.

- Zsebben hordozható alak, 100 lapos terjedelemben, vászonba kötve, darabja ... K 1.60
 - Zsebben hordozható, 2 heti beosztással, darabja ... K 2.—
 - 15 × 20 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja ... K 3.—
 - 15 × 20 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabja ... K 4.20
 - 19 × 26 cm. nagyságban, 50 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonként ... K 3.20
 - 19 × 26 cm. nagyságban, 100 ives terjedelemben, vászonba kötve, darabonként ... K 4.80
 - Napszámosjegyzékek, 8-ad alakban, ivenként ... K .03
 - Napszámosjegyzékek, 0-ás alakban, ivenként ... K .05
 - Napszámosjegyzék, 6-os alak, 50 ives terjedelemben K 5.30
 - Napszámosjegyzék, 6-os alak 100 ives terjedelemben K 6.70
 - Napszámosjegyzékek, rendes ivnagságban ... K .13
- Kaphatók a „Patria” r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám

Ajánlja:

„GRÁNÁT”
jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tízedes-, százados-, marha- és szekérhidmérlegeit

Árjegyzék és részletes költségvetés ingyen és bérmentve.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1900.	Budapest, VIII., Baross-utca 10.	Alakult 1900
Biztosítási alap:	Alapítványok a kormány hozzájárulásával	2,488.780 K. — f
	Tartalékok	2,819.596 „ 25 „
	Összesen	5,308.376 K. 25 f
1901. évi fölösleg	90.349 K — f	1907. „ „ — 41.877 „ 32 f
1902. „ „ — 59.782 „ 26 „		1908. „ „ — 81.088 „ 76 „
1903. „ „ — 109.331 „ 73 „		1909. „ „ — 106.589 „ 64 „
1904. „ „ — 72.438 „ 23 „		1910. „ „ — 120.164 „ 38 „
1905. „ „ — 61.730 „ 60 „		1911. „ „ — 148.378 „ 16 „
1906. évi felesleg	39.243 K 65 „	

Biztosítást elfogad tisz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tisz-, mint a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűléssel határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben kapták a szövetséggel foglalt díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2,819.596.25 koronára rögnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye

A „GONDVISELÉS” ORSZÁGOS KÖZPONTI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
utján 100 kor.-tól 1000 kor.-ig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 kor.-ig terjedheső, leánykiadásait (szállítási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben 5-10 álló helyes oporok szervezhetők jószágnyelvű munkákkal. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-u. 20.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, tehenek, bivalyok, lovak, juhok, sertések, minden tenyésztés- és haszonállatok beszerzésére és azokat gyorsan, jutányosan és felelősség mellett eredeti forrásból, kizárólagosan csakis tenyésztőtől vásárolva közvetítik. :: Czim:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Fodor és Társai, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 37. sz. alatt. 5719 Telefon 311. Interurbán.
Kéretik a czimet össze nem téveszteni a mostanában létesült „Erdélyi Kereskedelmi Aruforgalmi Közvetítő Részvénytársasággal”!

Kwizda Ferencz János az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati eszközökben való szállítója, kerületi gyógyszerész Körneuburgban, Wien mellett.
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.
Egy liter ára K 2.80. Az udvari istállóknak és versenyistállóknak több mint 50 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőtújásra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID elnevezés, vignetta és csomagolás védve, csak a mellékelt védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26. sz.

Milliószor bevált!

Nemcsak gyümölcsöt, hanem mindennemű főzeléket és husételt sikeresen konzerválhatunk az eredeti

„WECK”

Számtalan első kitüntetés!

berendezés és üvegekben. Kész ételek hosszú ideig eltarthatók benne anélkül, hogy izükből veszítenének s ezáltal nagy megtakarítással étlapunkat változatosabbá tehetjük. Az 1912. évi bécsi szakácsművészeti kiállításon egyedül a

„WECK” konzervüvegek lettek aranyéremmel kitüntetve. ... Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vezérképviselő.

Geittner és Rausch főh. udvari szállító cég Budapest, VI., Andrassy-ut 8/K.

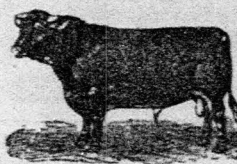
Gazdasági Vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és hasz-
nált iparvasuti anyagokban ::

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-80.
113-81.

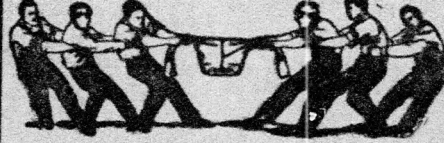

Zuchtvieh-Etablissement
Baró Winnersperg Egon,
Laxenburg bei Wien.

Szállítok legjobb minőségű
tenyésztés- és haszonállatot,
ugyszintén lovakat, juhokat,
kecskéket és mindenféle
fajú sertést. Szpecialista mindenféle angol faj: **Shor-
thorn, Linkolnshire, Hereford, Sussex, sib.,**
ugyszintén az összes altípi fajok (**Ostfries, Weser,
Wilster stb.**) bevételében Kivitele és behozatala az
összes belföldi alpesi fajnak (**simmenthali, svájci,
montafoni pinzgauai stb.**) Számtalan elismerőlevéllel
rendelkezem. Szállítottam Ausztria, Magyarország, ugy-
szintén a külföld legnagyobb uradalmainak. 5018

Gazdasági nyomtatványok

legelőnyösebben beszerezhetők a „Patria“
irodalmi vállalat és nyomdai r.-társ.
nyomtatványkezelő osztályában, Buda-
pest, IX., Öllői-ut 25. sz. (Köztelek.)
Árjegyzéket kívánságra készséggel küldünk.

munkásruhák világhírűek.

Kazántisztító	Molnár	Permetező
Gépész	Tűzoltó ruhák	Vizmentes
Vinczellér	Orvos	Köpenyek
Lakatos	Festő	Kötények
Gazdász	Auto	Iroda kabátok

és bármely más hivatáshoz
szükséges munkásruhák.

Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket.

Guttman J. és Társa

Budapest, VII.7., Rákóczi-ut 16. 5577b

SÜRGÖNY-
CZIM:
WALSER
CSÁNGÓUTCA
BUDAPEST

TELEFON:
BUDAPEST
95-50

WALSER FERENCZ

Csángóúti gyárak: Walser Ferencz, Walser János, Walser József

TŰZOLTÁSI SZERKEZETEK-És SZIVATTYÚK-GYÁRA

HARANG-És FÉMÖNTÖDE

BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6.

VILLAMOS MEGÁLLO:
VÁCZIÚT,
A RÉGI VAM
KÖZELÉBÉN.

POSZTÓ **ZEFIR**

Érti és női divatszövedéket
:: ajánl a kivitelű hárs ::
Skorkovsky Prokop és fia
Humpolec, Csehország.
Minták bérment. Legjuttat-
nyosabb árak. Kívánatra az
úri öltövényeket el is készíttetjük.

TEJGAZDASÁGI GÉP- és FÉMÁRUGYÁR R.-T.

BUDAPEST, I. KER.,
CSURGÓI-UT 15. SZ.

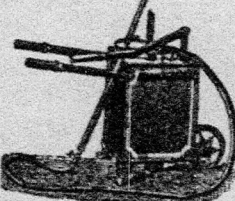
Berendez városi és gaz-
dasági tejtölepeket, tej-
csarnokokat és tejszó-
vetkezeteket. :: Gyárt:
sütőipari cikkek. ::
Vállal: önoztást, ölm-
ozást és a szakba vágó
javítást. :: Torvajok-
kal, költségvetéssel és
árjegyzékkel ingyen és
bérmentve szolgál.

Fa- és házigomba ellen
egyetlen bi-
tos szer a :: **SERPULIT.** Fővilágosítást sző-
velés szer a ::
SERPULIT R.-T., BUDAPEST, VII., Telefon: 81-80.
Prospektus és használati utasítás ingyen és bérmentve.

A Heller-féle
„KING“

gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép az eset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kieserélhető
golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák
permetezésére alkalmas két- vagy háromágu szóróval)

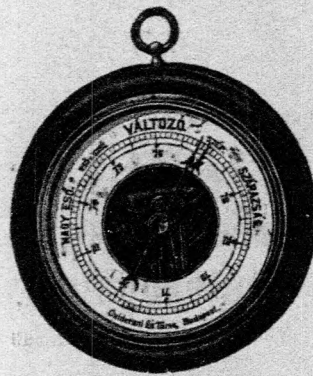
60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,

BÉCS, II., Prater Schretzberg-Strasse I.

Kérjenek leírást. 1045 Képviselek keresztetnek.

Calderoni és Társa BUDAPEST, V., Gizella-tér 1. (Haas palota.)

Aneroid légsúlymérők megbízható szerkezettel,
Önregisztráló légsúlym-
rők. Hygrométerek (nedvmérők). Lambrecht-féle időjós-lőkészülék.
Szoba, ablak és fürdőhőmérők, Maximál-minimál hőmérők, keltető
gép hőmérők, önműködő villamos jelzéssel. Szesz-, bor-, must-,
tej- és cukor-
mérők. Esőmérők. **Szemüvegek és új rend-
szerű amerikai orrcsüptetők** finom
üvegekkel.

Színházi és tábort látcsövek. Zeiss és Busch-
féle prizmas lát-
csövek. Csillagászati távcsövek, messzelátók, Szögprizmák,
szögtükrök. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Eladó birtokok:

Győr megyében 530 magyar hold igen jó gazdaság, modern épületekkel és úrilakkal, ára felszereléssel együtt: 415.000 korona.

Hont megyében 3870 magyar hold (800 hold gazdaság, a többi szép tölgy- és bükkfaállomány) megfelelő épületekkel, úrilakkal, kitünő szarvasvadászattal ára felszereléssel együtt: 950.000 korona.

Nógrád megyében 3 órányira Budapesttől 1640 magyar hold (fele nagyon intenzíven kezelt prima gazdaság, fele erdő) kitünő épületekkel, szép úrilakkal, parkkal, jó vadászattal. Ára kedvező fizetési feltételek mellett felszereléssel együtt: 1 millió korona.

Szabolcs megyében 1840 magyar hold stk gazdaság dohánytermeléssel, megfelelő jó épületekkel, szép úrilakkal ára: 1 millió korona.

Szolnok megyében 860 magyar hold legprimább szántóföld, dohánytermeléssel megfelelő épületekkel, szép úrilakkal ára: 920.000 korona.

Trencsén megyében 3240 magyar hold (fele erdő szép bükkfaállománnyal, fele gazdaság) nagyon jó épületekkel, kastélyllyal, parkkal, ára felszereléssel együtt: 1 és 1/4 millió korona.

Vas megyében 2000 magyar hold prima gazdaság, szeszgyárral nagyon jó és modern épületekkel, szép úrilakkal, parkkal ára: 1.200.000 korona.

Zemplén megyében 1000 magyar hold (fele gazdaság, fele erdő) megfelelő jó épületekkel, nagy vadászattal, szép kastélyllyal kedvező fizetési feltételek mellett ára: 565.000 korona. 5218

BEYER KÁROLY Budapest, V., Báthory-utca 5. Telefon 12-85.

Egészséges, bőtejelő, eredeti jeverlandi és keletfrieslandi fajtehének, valamint bikák

szállítására ajánljuk

W. KÖSTER tenyésztő,

a Budapesti Közp. Tejcarnok Szöv. szállítója,

a jeverlandi tenyésztők egyetemen közvetítője

TYEDMERSWARFEN, u. p. Tettens (Jever-

land) Oldenburg nagyhercegség.

5 drb tehene ki van állítva a budapesti állatkertben, a tejcarnok istá-jájában.

MAGYARONK ELŐ, LEGNAGYOBBS ÉS LEGJOBBS HIRNEVŐ ÓRAÜZLET.

Alapított 1877.

J. Krausweller Janos

Szeged, Cs. és Kir. Kereskedelmi és Manufaktúra Vállalat.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bõrmentve. Javítások pontosan eszközöztetve.

Hizóállatkiállítás Wien, 1906. I. díj: az **állami aranyérem.**

Hizóállatkiállítás Wien, 1908. I. díj: **kiállítási aranyérem.**

Tenyészállatkiállítás Prága, 1909. I. díj: A cseh királyság gazd. tanácsának diszoklevele.

A Koseladás

a leneschitzi eredeti **hampshire** törzsjuhászatban megkezdődött. Van szerencsénk a t. gazdaközönséget erre meghívni. **Schwarzenberg herczeg** uradalmi igazgatósága **Postelberg**, vasutállomás Postelberg, Csehország. 5843

Több millió korona

áll most rendelkezésünkre előkelő pénztintézettől

földbirtokosok részére

első helyü törlesztéses kölcsönök czéljaira. A pénztintézet szakembere által a helyszínen megállapított valódi becsérték 2/3 részéig lesz a kölcsön megszavazva és bekebelezés után

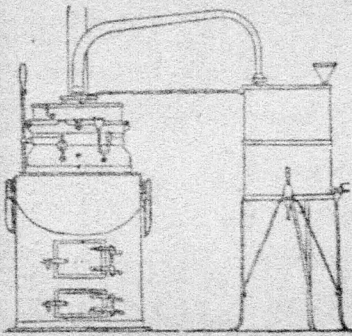
azonnal folyósítva.

Feltételek oly kedvezőek, mint jó pénzügyi viszonyok mellett. Szükséges okmányok: Hiteles telekkönyvi másolatok és kataszteri birtokívek. Részletesebb felvilágosításra érdekelteknek készséggel és díjmentesen szolgál:

FRANKL ADOLF banküzlete,

Budapest, VI., Eötvös-utca 19. (sz. saját ház). Telefon: 25-40. 5721

Pálinkafőző-üstök.

Szeszgyári berendezések.
Borszűrőgépek és hordogózölök
stb.

Jutányos árak! 5833
Kedvező fizetési feltételek!!

Magyar Rézműárugyár

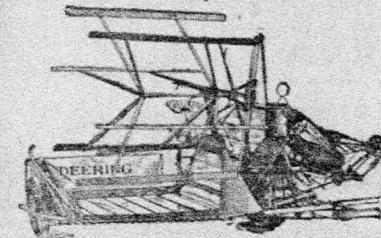
részénytársaság
Ujpest, Gyár-u. 15. f.

PROPPER SAMU mezőgazdasági gépezetében

Budapest, U., Váci-körút 52.
nagy választékban és előnyös árakon
Kaphatók lényeges javításokkal ellátott

DEERING-féle eredeti amerikai

aratógépek, gyűjtőgépek, fűkaszalógépek,

„DEERING”-féle kővető-aratógép.

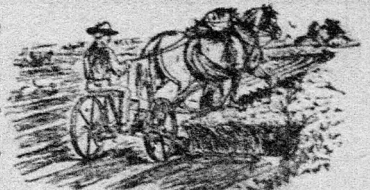
továbbá a valódi „Sack”-féle
ekék, vetőgépek,
grubberek, boronák,
valamint kitünő szőlő-
mivelési eszközök,

tárcsásboronák,

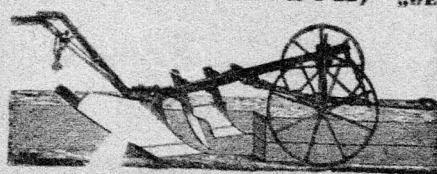
amerikai

WEEDER

kukoricaagyomláló-gépek,

„DEERING”-féle fűkaszalógép.

Valódi „SACK”-féle eczélke.

szalmakötélfonógépek

„APOLLO”

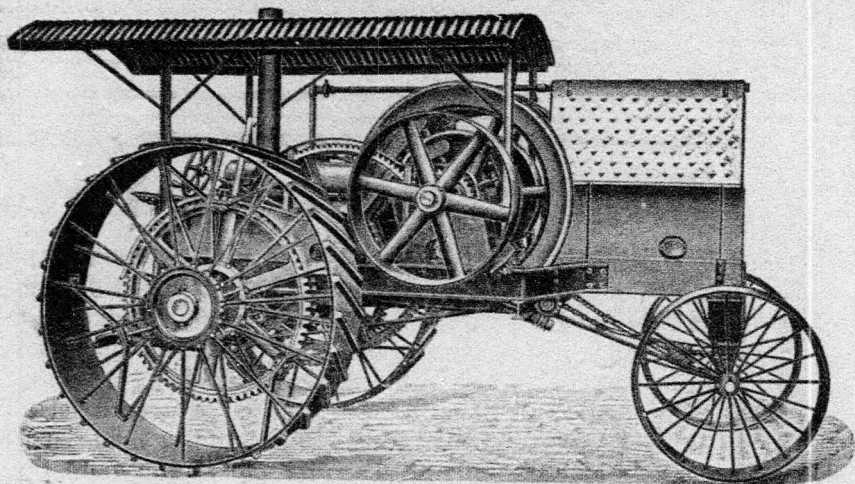
meszelő- és per-

metezőgépek,

és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök.

„REKORD“ benzintraktor

Világhírű amerikai gyártmány!

Szánt, csépel, vontat!

25—40 lóerő nagyságban szánt 4-vasu ekével.

60—70 lóerő nagyságban szánt 10-vasu ekével.

Középbirtokok részére az egyedül megfelelő szántógép!

5659

Kezelése egyszerű, benzin- és hűtővízfogyasztása csekély!

Ajánlattal és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság BUDAPEST, VÁCZI-UT 80.

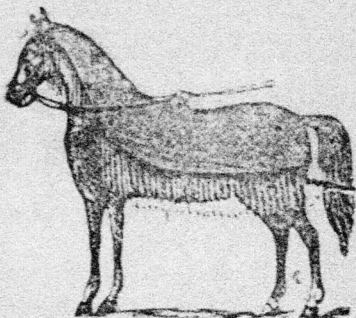
Valódi angol Tip-Top-jegyű manilla

kévekötfonalat

lóhálót, valamint minden nemű gazdasági

kötéláru, zsák

és ponyvákat

ajánl **Bleier és Weisz** cég, Budapest, VII. Ker., Károly-körut 7. szám.

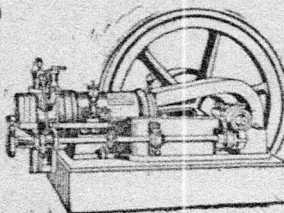
Sürgőnyezim: „Kötélgyárak Budapest”. Telefonszám: 18—67.

• ELADÓ •

16 darab kiváló szép, tisztavérű, juniusból malacozó, kétéves yorkshire kocza és két kan kilónként 1 korona 70 fillérért. Bővebb felvilágosítással szolgál a fornai gazdaság felügyelőse Csákvár, Fejér megye.

Szivógáz- Nyersolaj- Diesel- Benzin- MOTOROK

és lokomobilok szakkörökben is elismert legjobb gyártmány.

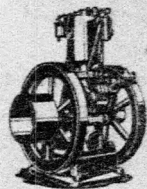
DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZEZ.-TÁRS.

Németország legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Vezetékvisező:

5873

GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA mérnökiroda: Budapest, V., Koháry-utca 4. (Alkotmány-u. sarkán.)

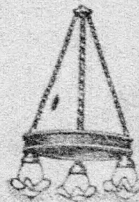
SIGNER F. és R. MÉRNÖKI ÉS ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT

Budapest, V., Perczel Mór-utca 1. szám (Szabadság-tér sarkán).

Telefon: 63—01.

Sürgőnyezim: „Konnektor”.

Alapítva 1903-ban.

Specialitások: Villanyvilágítási, erőátviteli és szivattyutelepek gazdaságok és kastélyok számára, „Bavaria” és „Reformátor” motorok benzin-, szivógáz- és nyersolajüzemre.

Néhány referencia:

Turonyi Biedermann Ottóné, Mozsgón, Szentmiklóson, Bükkfán, Endrőcözön és Kárászán 5 berendezés.
Gr. Tisza István, Geszten, Gyantén, Sarkad Keresztúron és Varsányhelyen 4 berend.
Lovag dr. FlochReyhersberg Alfréd, Gödön és Szódrákoson 4 berendezés.
Váci püspöki uradalom, Magyaroson és Cselőten 3 berendezés.
Csáki Géza Gyula, Csákon 2 berendezés.
Kállay Beniné, Nógrádbercel.
Gróf Almásy Dénes, Sarkad.
Bleuer Jenő, Ibrány.

Dr. visontai Kovács László, Vámosgyörk.
Zuckermann Arnold, Nyírlövő.
Gróf Desseffy Miklós, Vencsellő.
Bozerédi Bozerédj Andor, Ménfő.
Gróf Bréda Viktor, Lőkősháza.
Ibrányi Mihály, Galgagyörk.
Gróf Keglevich István, Ipolykürt.
Bajcsai Belficzay Tibor, Fitér-puszta.
Ifj. gróf Csáky Gyula, Szendrő.
Segesváry Odón, Domony.
Kakucsai Liebner József, Inároskúcsos.
Báró Bohus László, Lussinpiccolo.
Nadányi Miklós, Feketegyörös.

... Mérnöki és műszaki iroda ...

Czeplény Endre

okleveles mérnök, hites földmérő,
kir. törvényszéki hites szakértő

BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 51.

Telefon
132-53.

Elvállal bármely vidéken mindennemű **felmérési, birtokrendezési, parcellázási, tagosítási arányosítási és telekkönyvi rendezési munkálatokat, öntözési, ut- és vasutervezéseket, valamint mérnökszakértői teendőket és véleményezéseket.**

1125

Eladó uradalom!

A budapest-wieni fővonalon, főleg Wienhez gravitáló, kb. 2700 holdas

mezőgazdasági uradalom eladó,

mely igen intenzív házi-kezelés alatt áll. Szép Kastély, jövedelmező mezőgazdasági iparág.

Bővebb felvilágosítást csakis közvetlen vevőknek ad

rőjtői **BAUER ANTAL**

földbitokközvetítő irodája

Telefon: 166-66.

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

Haszonbérlet.

Nagyméltóságú Gróf Csáky Albinné született Bolza Anna grófnő tulajdonát képező két décsi pusztai birtok 1913 október hó 1-től kezdve 10 évre haszonbérbe kiadó. Mindkét birtok szántóföld, el van látva urilakkal és gazdasági épületekkel. Békés megyében, Szarvas község határában, a szarvasi és gyomai vasutállomástól egy órai távolságra fekszik. Az egyik 1526, a másik 1539 (1100 □-öles) hold kiterjedésű. Ajánlatok 1912. évi július hó 15-éig alulírotthoz adandók be, aki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Szarvas, 1912 május hó 28.

Dr. Szemző Gyula
ügyvéd, urad. ügyész.

5888

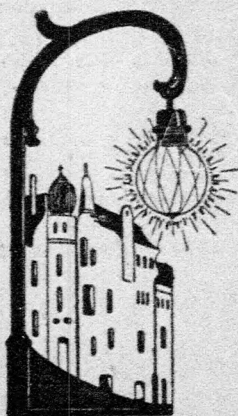
GOZ { mozdonyok
lokomobilok
gépek } **GOZ** { kazánok
motorok }

VÉTELE, ELADÁSA, BÉRLETE.

Sínek, kocsik, váltók, fordítóköröngök, keskeny- és rendszeres nyomtávu vasutak számára (kölcsönhasználatra is). Keskeny-nyomtávu vasúti anyagok és közlömi (transzmisszió) alkatrészek gyártása. 5189

Schlesinger Alajos Gépgyára
Budapest, V., Váci-ut 30-32. szám.

Gazdaságok
villanyvilágítása, vizellátása

és takarmánycsarnok

üzeme egy motorral véggezhető. ::

Olcso üzem! Olcso ár! Egyszerű kezelés!

Azonnali szállítás.

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

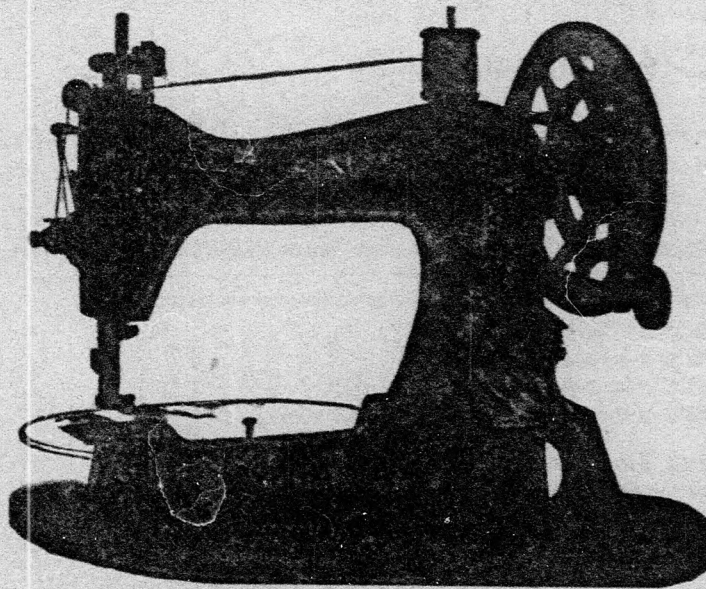
TELEFON: 102-24.

TELEFON: 102-24.

SINGER

varrógépek varrás,
főmés, foltozás és
beszegéshez, ...

a zsákgyártásnál minden tekintetben beváltak.

SINGER zsáktömő gép.

Elektromotorok és erőüzem-berendezések a legújabb és legtökéletesebb szerkezetben

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Főüzlet: Budapest, IV. ker.,
Simmelweis-utca 14. szám.

PIGOK MINDENÜTT!

PIGOK MINDENÜTT!

Cséplési mázsakönyv
Cséplési mázsakönyv
Cséplési értesítő

200 lapos füzet, minden második lap kitéphető, puha barna borítékkal, drbjá K 1.50

50 lapos füzet, középen perforálva, kemény kötésben, darabja K 1.20

100 lapos füzet, puha kötésben, darabja . . . K —.90

Beszerezhetők a „Pátria“ r.-t. nyomtatványkezelői osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Lovak keheessége

azonnal
gyógyítható

„Vergotinine”-vel

VELPRY, Billancourt, sur Seine.

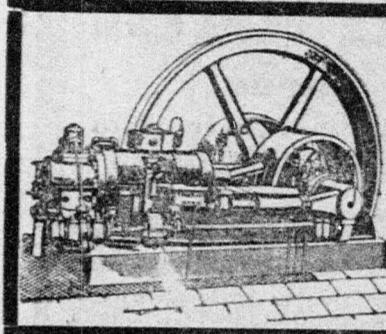
Több ezer elismerőlevél.

Ára üvegenként K 7-15.

25% engedmény állatorvosoknak.

Raktár Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, VI., Király-utca 12.

905

Traul & Co. Bécs, IV 2.

Hungarországi FARKAS BÉLA okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

Négütemű egyenymásu nyersolajmotorok, fekvő elren-
szerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerint működő motorok, nehezen gyuló,
olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb legegyszerűbb, legtekintélyesebb szerkezete. Porlasztó-
készülék, gyújtókészülék, előmelegítés nincsen. Bármikor azonnal üzembe
hozható. A gép minden egyes része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete
kicsiny. Malmok számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható.
Üzemeltetés óránként és tényleges löörönként 1-1/2 fillér.

Lokomobil és féltáblás gép-
táblás és kuzalóval legújabb
szerkezetben Jaisovicsky most
megjelent, 880 ábrával díszített
könyvre foglalkozik. Minden
gádnak a gépek lényegével
meg kell ismerkednie, hogy
érdekesen kár ne szenvedjen e
így csak ajánlatjuk e könyv
beszerzését. Ára 10 korona,
mely ártért bérmentve szállítja
a „Patria” könyvkereskedése,
Budapest, IX., Köztelek.

LEVÉLPAPIROK és BORITÉKOK

a legjutányosabb árak mellett kaphatók a „PATRIA” iro-
dalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság-
nál Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

KÖSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép

bizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.
5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.
7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméshozamok is).
8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerezésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan dolgozó és munkájában **felülmúlhatatlan talajművelőgép.**

Referenciák: Gr. Széchenyi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllős, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyan, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Erendréd, Zathureczky Károly, Hangács, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannónhalmi főpátság Kismegyér, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla

Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejácsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménésbirtok Babilna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Béla Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.

Német-, orosz- és Franciaország, Románia, Egyiptom, Kanada, Argentína és Chile részére gyártási engedély adva **Heinrich Lanz** cégnek, Mannheim.

814

Új használt és egyszer **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,**
kézi, manilla aratógép kévekötözők kartellen kívül.

NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Táviratczim NAGELA.
 ::: Telefon 35—92. :::

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor takarmánykamra-
 üzemhez, daráláshoz, villanyvilágításhoz
 stb. is használható! Egyszerű kezelés! Olcsó
 ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
 Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
 102-24

Hizott ürüket megvételre keres

Zadák József sertésbizományi irodája
 Budapest, VIII., Népszínház-utca 17.

5874

Az **Ujnépi uradalom** (u. p. Nagykanizsa) az idei **champion**
 és **első díjjal** kitüntetett telivér simmenthali tenyészetéből elsőrendű,
 jól tejelő anyáktól származó

telivér simmenthali bikák

állandóan kaphatók. Ugyanott elfogadtatnak előjegyzések július hónapban
 szállítható választott **telivér göndörszörű** orbáncz ellen oltott
Linkoln kan és emse malaczkokra: Idősebb telivér Linkoln kanok és
 koczák már most szállíthatók; ugyszintén westfalai X Linkoln keresztezések is.

6982

HOFHERR-SCHRANTZ ÉS CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.

Budapest, VI., Váci-körút 57.

A „WOOD” kévekötő-aratógép auto-rudhordóval

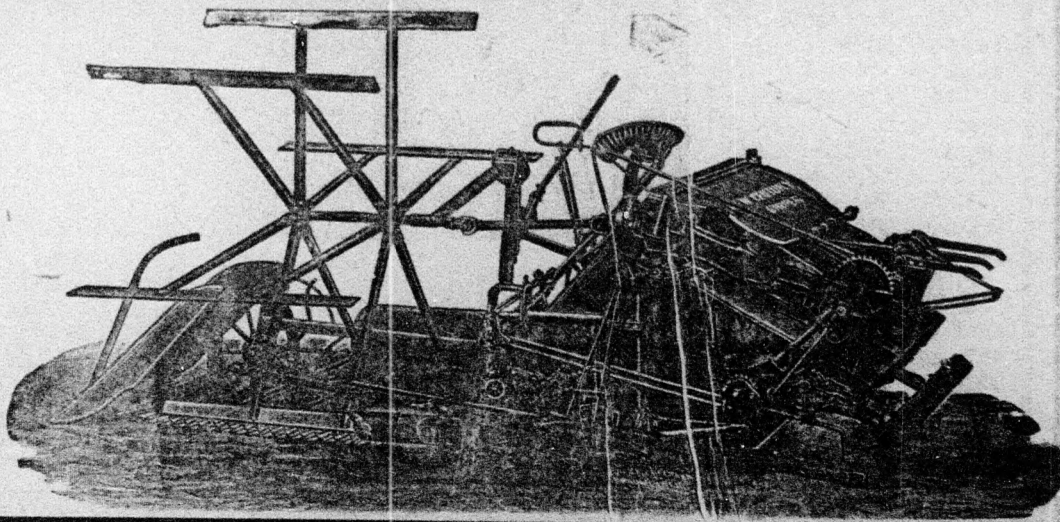
rendkívül tartós, könnyen kezel-
 hető és minden más kévekötőgép-
 nél könnyebben vontatható; meg-
 bízható, tiszta munkát végez, kétség-
 kívül a

legjobb kévekötő.

A „Wood“-féle

**marokrakó arató-
 gépek, fűkaszálók**

szintén elismert, legkitűnőbb gyárt-
 mányok, melyek kizárólag fenti
 cégnél kaphatók. Részletes le-
 írással és árjegyzékkel kívánatra
 ingyen és bérmentve szolgálunk.

GYAPJUTERMELŐK

szíves figyelmét felhívjuk azon, a bel- és külföldi legtekintélyesebb

POSZTÓGYÁROSOKKAL

letesített összeköttetéseinkre, kiknek a t. cz. juhtenyésztő gazdák — közvetítésünk révén — **directe** adhatják el **gyapjukészletüket** minden költség vagy arbitrage nélkül, tehát a **legmagasabb árban**. Az eladott gyapju leszállításáig **kamatmentes** kölcsönt is kaphatnak.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál a

BUDAPESTI KÖZVETITŐ és KERESKEDELMI RESZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORUT 15. Telefon 161—89.

Czementipari gépeket,

betoncsőformákat, színes ezementlapprest gyárt és teljes ezementgyárákat berendez

Hazai Fémlemez és Czementipari Gépgyár R.-T.

BUDAPEST, VI. kerület, Tassi-utca 66. szám.
Telefon 93—13. 1267 Telefon 93—13.

!!! Most jelent meg!!!

AZ ORSZAGOS GAZDASAGI MUNKÁS- ÉS CSELEDPÉNZTÁRRÓL SZOLO TÖRVÉNYEK

(1900 : XVI., 1902 : XIV. ÉS 1912 : VIII. T.-CZ.) ÉS VÉGREHAJTASI RENDELETEK

Ára 3 kor.

Kapható a „PÁTRIA” r.-t. gazd. könyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Láncz-Szivattyúink

MINTA ZUMATAG ONY-JAK

A VIZET IGEN ERŐSEK, OLCSONK.

GYÖZŐ BELA és Tsa
BUDAPEST, V. BARGÓ ACZÉL-UTCA 3.

KÉRJEN ARJEGYZÉKET.

Belföldön az egyedüli Thomassalakgyár!

Őszi trágyázás! Óvakodjunk a külföldi Thomassalak utánzattól!

A valódi THOMASSALAK
Ióhere védjegyű

a legjobb és legolcsóbb, minden növényhez alkalmazható, foszforsavas műtrágya, melynek tisztaságáért, beltartalmáért és porfinomságáért mindenkor garantálunk

Magyarországon 30 év óta

van legjobban bevezetve!

Minden zsák ezen védjeggyel van ellátva! Árajánlatok, szakiratok és mindenemű egyéb felvilágosítással készségesen szolgálunk!

László Marcell

Budapest, VI., Eötvös-u. 28.

a Csehorsz. Thomasművek magyarorsz. vezérképv. Vétel előtt kérjen árajánlatot! Eredeti stáseferti kálisek és kámit legolcsóbb napi árban!

FIGYELEM! Az idén kivételes olcsó árajánlattal szolgálunk!

Új és használt ZSÁK

ponyva, kéveköttő és zsinegáru

legmegbízhatóbb szállítóje

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (az Országház mellett).

Telefon 45—26.

Alapított 1878.

Zsák- és ponyvakölcsönzés.

„RAPID” A „RAPID” műtrágyaszóró-készülék

kézi műtrágyaszóró készülék

szabályozható szórókanállal 41715. sz. szab.

Fischl V. gazd. intéző ur alapos, szakszerű kísérletezés után találta fel. A kézzel való szórással szemben a „RAPID”-nak előnye, hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben a „RAPID” előnye az olcsó ár, egyszerű kezelés s az, hogy a „RAPID”-dal egy ember naponként 7—8 holdat vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. További előnye a „RAPID”-nak, hogy az esőtől felzárított talajon is lehet vele dolgozni, míg a nagy szórógépekkel nem lehet közvetlenül az eső után a talajra menni. A „RAPID” beállítható szórókanállal az elszórandó mennyiség pontosan szabályozható. Ár Budapesten darabonként **48—korona**. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál és mindennemű műtrágyákat, szuperfoszfátot, chilisalétromot, 40%-os kálitrágyasót stb. a legolcsóbb napi árakon ajánl.

WEISZ JAKAB

Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet és a szabadkai műtrágyagyár képviselője. Budapest, II., Rózsadomb, Urge-utca 12. Telefon 42—78.

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-T.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Nyersgyapjubizományi osztályunk

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG

Negyvennegyedik üzemév!

Különösen az idei gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju **GYÁRI MOSATÁSA.**

Czepléd—Budapest ny. p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Czepléd-Budapest line.

Megjegyzések: □ = Közvetlen vonat Nagyváradra, * = Közlekedik vasár- és ünnepnapokon, ■ = Közvetlen vonat Kolozsvárra, etc.

Budapest k. p. u.—Hatvan.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Budapest k. p. u.-Hatvan line.

Budapest k. p. u.—Hatvan.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Budapest k. p. u.-Hatvan line.

Hatvan—Budapest k. p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Hatvan-Budapest k. p. u. line.

Hatvan—Budapest k. p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Hatvan-Budapest k. p. u. line.

Megjegyzések: ■ = Május 15-től szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedik, * = Közlekedik június 15-től bezárólag szeptember 15-ig, etc.

Rákospalota-Ujpest—Veresegyház—Vác.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (M. v., V. v., etc.) for the Rákospalota-Ujpest-Veresegyház-Vác line.

Vác—Veresegyház—Rákospalota-Ujpest.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (M. v., V. v., etc.) for the Vác-Veresegyház-Rákospalota-Ujpest line.

Megjegyzések: ● = Közvetlen vonat Gödöllőre, ■ = Közvetlen vonat Gödöllőről, * = Közvetlen vonat Gödöllőre, § = Veresegyházról, ** = Közvetlen vonat Gödöllőről, §§ = Veresegyházra.

Budapest keleti p. u.—Bicske.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Budapest keleti p. u.-Bicske line.

Bicske—Budapest keleti p. u.

Table with columns for stations (Allomások) and various train types (Sz. v., Gy. v., etc.) for the Bicske-Budapest keleti p. u. line.

× = Ezen személyvonatoknál az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek, valamint a heti munkabérléti jegyek érvénytelenek, ● = Közlekedik május 15-től szeptember 15-ig vasárnap- és ünnepnapokon, ■ = Közlekedik vasárnap és ünnepnap előtti kőnapokon, * = Torbágytól Budapest-Kelenföldig vasárnap és ünnepnapok előtti kőnapokon közlekedik.

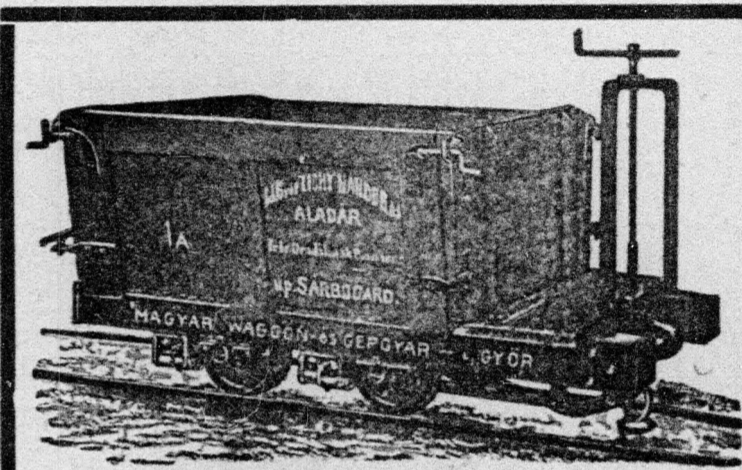
Veresegyház—Gödöllő.

Állomások	Mv. 8102 I-III.	Vv. 8138 I-III.	Mv. 8104 I-III.	Mv. 8106 I-III.	Mv. 8108 I-III.	Vv. 8132 I-III.	Mv. 8110 I-III.	Vv. 8134 I-III.	Mv. 8112 I-III.	Mv. 8118 I-III.	Mv. 8114 I-III.	Vv. 8136 I-III.	Mv. 8116 I-III.	Mv. 8120 I-III.
Veresegyház --- ind.	625	711	913	1030	1205	188	320	405	519	616	710	858	925	942
Gödöllő --- ér.	647	788	984	1042	1286	298	342	440	541	650	752	929	947	1094

Gödöllő—Veresegyház.

Állomások	Vv. 8131 I-III.	Mv. 8101 I-III.	Mv. 8117 I-III.	Mv. 8103 I-III.	Vv. 8137 I-III.	Mv. 8105 I-III.	Mv. 8107 I-III.	Vv. 8109 I-III.	Mv. 8133 I-III.	Mv. 8111 I-III.	Vv. 8135 I-III.	Mv. 8113 I-III.	Mv. 8119 I-III.	Mv. 8119 I-III.
Gödöllő --- ind.	428	552	648	759	880	944	1118	1236	223	400	600	640	733	850
Veresegyház --- ér.	467	613	709	800	889	1005	1184	1257	252	421	630	701	764	911

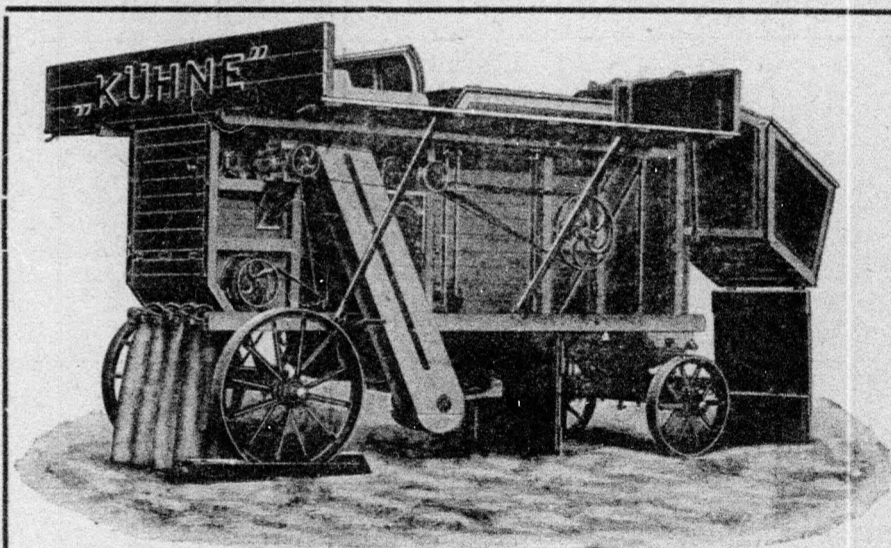
Megjegyzések: ● = Közvetlen vonat Rákospalota-Ujpestről.
■ = Közvetlen vonat Rákospalota-Ujpestre.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.**
Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYÖR keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.
Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutostárs.
Budapest, V., Váci-körút 32.

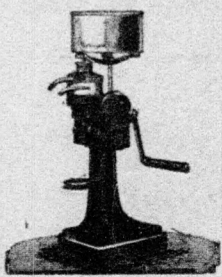
Verőléczes és szeges rendszerű cséplőgépeket motorhajtásra

„OSBORNE“ aratógépeket elsőrendű kivitelben szállit

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-társ. Mosonban

Ne késsünk a tarlóhántással! ■■■ Alkalmazzunk „OSBORNE“ tárcsásboronákat!

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Fiókraktárak: Temesvár, Debreczen.

„Apollo“

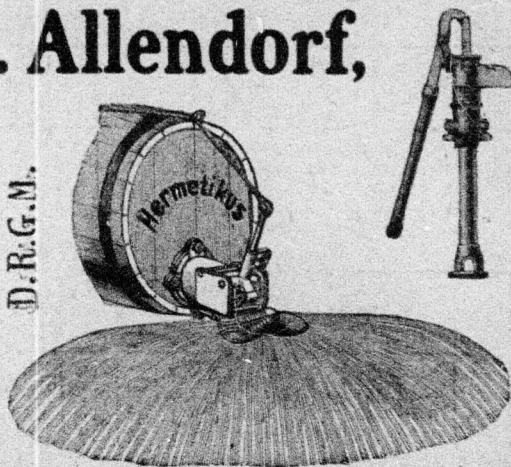
tejlefőző- és tej-tisztítógépek. ::

Apolló-Werk C. Allendorf,

G. m. b. H.,
Gössnitz 37. S. A.

Vezérképviselő: **MOLNÁR és PINTÉR**

cégnél,
Budapest, V., Akadémia-u. 8.

„Viktoria“

vajhordók és vajgépek. ::

"ELEKTRA" villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság Budapest, VI., Gyár-utca 11. TELEFON 86-64.

Villamos világitás erőátviteli berendezések

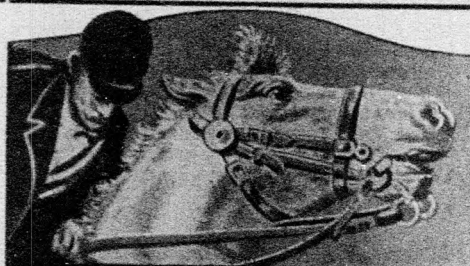
kastélyok, gazdaságok stb. részére. **SAJÁT TELEPEL.**

Benzinmotorok, Szivógázmotorok, Nyersolajmotorok, Gőzturbinák, Turbinaszivattyúk, Csentrifugaszivattyúk.

Müncheni motorgyár München-Bendling Olcsó árak. Gyors szállítás.

Maffei-Schwartzkopff-művek BERLIN. 478b

Olcsó árak! Tessék a pontos címre ügyelni!

Stevens Ointment
legrégibb és legjobb angol kenőcs.

Dural + Radian
ideális angol patakészítmény azelőtt Radíol és

White Embrocation

leghatásosabb, legelterjedtebb Fluid-bedőrszörőcsék Stevens W. Állatorvosától, Londonban. Állatorvosok és sportférjak kéretnek ezen készítményeket csak eredeti elkészítésben kérni. Minta és fizetek ellásmérő nyilatkozatok gyűjtésével ingyen. Ismét-eladók és állatorvosok kedvezményt kapnak. Kapható a monarchia minden nagyobb gyógytárában, vagy ha nem, akkor forduljon a főraktár képviselőjéhez.

Richter's Adler Apotheke Wels Ober-Ostör.
Különleges fület veterinar-készítmények részére.
Főképviselet Ausztria-Magyarország részére Stevens és társától London, 212 Westminster Bridge Road, Prop. Henry R. Stevens, veterinary Surgeon. 5796

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Ilka utca 11.
TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. TELEFON: 87-22.

Istálló-berendezések gyártása és állandó raktára.

Száritott

CZUKORRÉPA-SZELETET szállítanak legolcsóbban

Steiner és Wallesz
Bécs, I. Schottenring 22.
5840

Megvételre hizóürüket német-országi export óztra junius, julius esetleg augusztus havi átvételre. Sürögös ajánlatot kérek.

Faragó Miksa
szarvasmarha- és juhbizományos Budapest, VII., **Orvós-utca 44. sz.** Telefon 76-85. Interurban. Együttal tisztelettel értesitem a m. t. földbírtokos és bérlő urakat, hogy **hizómarhakereslet** hiányában is **legjobban értékesíthetik** hizómarháikat odahaza általam, mivel állandó érdeklődés van nálam hizómarhák beszerozhetőse iránt bel- és külföldi fogyasztók részéről. A bevásárléseket a landon eszközöm azonnali és későbbi átvételi határidőre a legmagasabb árak mellett **Hizalási ügyletek** kötése eszközöztetik. Értékesítők és beszerzők mindenféle tenyész- és haszonzsvasmarhát. Ügyletekre a legmagasabb összegű pénzelőleg nyújtatik. 5758

A brüsszeli kiállításán **GRAND PRIX**

BRONS-MOTOR

Német-országban 10.000 Márka elő díj

A Diesel-motor legtokéletesebb ujtása.

A leggyorsabb üzemre kész. Nincsen gyújtó készüléke. Nincsen légszivattyuja.

A leggyorsabb és legtokéletesebb magas nyomású nyersolajmotor. A lövétől kezdve minden nagyságban.

A legolcsóbb Szami motor.

LAURIN és KLEMENT R. T. BRONS-motorgyárának vezérképviselete
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Országház-tér 4. sz. (Szombes az Andrássy-szoborral.) TELEFON 1711-39

A száj- és körömtájás elhárítására

Stephan's FIZ

nélkülözhetetlen!

Bevált modellek minden árban. Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177.
718

Elsőrendű gyártmány! Kevés égőanyagfogyasztás!

Teljes jótállás!
Kedvező részletfizetés!!
Mérnöklatogatás díjtalan!

Szállítunk: benzín-, nyersolajmotor és gőz-éséplőszerelvényeket, magánjáró motorokat, mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, mérlegeket, malom-, szeszgyár- és tégla-gyárberendezéseket, elvállaljuk ezek tervezését és felépítését legolcsóbb árak mellett.

Központi Gépforgalmi Vállalat
Kerschbaum és Társai
Budapest, VIII., József-körút 43. sz. Raktár IX., Soroksári-ut 51. szám.
Kérje előnyárjegyzékünket. 546

Vetőmagpáczolás
Formaldehyd 40% Union-nal
eredményes, gyors, kényelmes és olcsó

Formaldehyd 40% Union nem tartalmaz savat sem fémet, tiszta, szintelen, tormaszagu folyadék.

Használati utasítást, próbát és árjegyzéket mindenkinek küldünk.

Union Aktiengesellschaft für chemische Industrie, Wien, VI. Getreidemarkt 7.
5641/a

A könyvpiacz szenzációja

OLCSÓ JÓKAI
Egy-egy szám ára 40 fillér.

A nagy költő legszebb alkotásait bámulatosan olcsó árért, de tetszetős kiállításban teszi hozzáférhetővé ez az ujkadás, mely a magyar irodalom legértékesebb drágaköveit juttatja el az olvasóközönség legzélesebb rétegeibe.

Most jelent meg:

61. Anekdotakönyv. II. sor.	40 K
62. Eletképek	40
63. Házasság éhségből - Házasság gyűlölethől	40
64-66. A fekete vér	1.20
67-70. A Damokosok	1.60

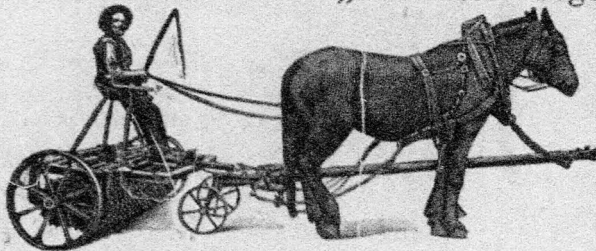
Eddig megjelent:

1. Az egyhuzasos leány. - A nagyapó várkastélya	40 K
2. A dagó torony. - Bosszu a tulvilágon	40
3-4. A sarga róza	80
5. Az ezertettedik éjszaka	40
6-8. Pater Péter	1.20
9. Ne hagyj magad	40
10. A fekete sereg	40
11-12. A cigánybárá	80
13. Fárba j Istennel. - Az utolsó kacaj	40
14. A vén emberek nyara. - A terezsze	40
15-16. Az apja fia	80
17-20. Bálványos vár	1.60
21. Még nem less belöle tekintetes asszony	40
22. A csigák regénye	40
23. A fránya hadnagy	40
24-25. Rendkívül nők	80
26-30. Egy játékos, a ki nyer	2.00
31-43. A löcsei fehérszony	5.20
44-46. Az északi pólusig	1.20
47. A jedikulai rab. - Vanderguid ur	40
48. Az utolsó mór királyok	40
49. Kassári Dániel	40
50. Száz leány egy rakáson. - Két lég-hajós	40
51. Anekdotakönyv. I. sor.	40
52. Kalandos históriák	40
53. A jó öreg asszony	40
54-55. Három királyok osillaga	80
56-60. Egetvívó asszonysziv	2.00

HAVONTA 10 SZÁM JELENIK MEG.

Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

**Ki való ujdonság a föld belterjes műveléséhez !!
a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.**

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen rögapritót az eddig létező legelőjelesebb és leghasználatosabb földművelő gépeknek jelentette ki, amely elősegíti a belterjes gazdálkodást és nagyban előmozdítja a földtermőképességének kihasználását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, a minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kelkikélni. A „Herkules“ rögapritó egy fogatos állat után, mint göcske után való alkalmazásra többféle nagyságban készült. Ezen gép használhatóságáért teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben céljainak meg nem felelné, úgy azt készséggel visszavesszük. A „Herkules“ rögapritó leírásával díjtalanul szolgál a magyarországi egyedüri 1493

Mezőgazdaság, ipari, háztartási gépekről képesgyárjelzékkel és legelőjelesebb ajánlattal díjtalanul szolgálnak.

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég

Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Raktártelep VI., Agyag-u. 112

Gazdasági szekereket,

vízhorodó és moslékhorodó szekereket, polyvás és szecskatakarmány szekret, mindennemű teher szállító szekereket, továbbá föld- és répahorodó taligát, szekérekereket, valamint minden a szakba vágó teherjarműveket legjobb kivitelben pontosan, vasalva, vagy vasaltalanul szállít.

Steiner Ármin
vaskereskedő, Galgóc, Nyitra megye.

Sovány és hizott sertéseket
legmagasabb napi árakon értékesít:
Wolf Aladár, Győr.

Eladó birtok.
Szolnok várostól 16 kilométer távolságra, Kőut mellett fekvő 408 magyar hold, tulnyomórészen szántó földből álló igen szép földbirtok eladó, esetleg haszonbérbe is kivehető. Van rajta elegendő gazdasági épülettel, uri lakházzal, kerttel ellátott tanya, mely közvetlen a község mellett fekszik. Közelebbi felvilágosítás Szalay János takarékpénztári igazgatónál Szolnokon szerezhető. 5861

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.
Mezőgazdák alapítanak burgonyaszárító-berendezést és gyártsanak burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizáló takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül 400 burgonyapelyhely-gyár alakult.
A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, ajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál.
Schein Gyula
magánmérnök
Budapest, IX. ker.
Lónyay-utca 25.

„UNIO“ Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest—Galgóc.
Bejegyzett alaptőke: 1.000.000 korona. — Telefon: Galgóc 67.
Elfogad: be- 5% kamatozás mellett, tőzsdét megbiroslakot a budapesti és tőzsdét netto 5% külföldi tőzsdékre; lebonnyolt a bankszámlába vágó minden ügyletet. Elad és vessz: lakarmányzárókat, gabonaszemeket, velőmagyarakat, finomított és nyers szeszt, mltárgyát, korpát, olajat, kőszeszet, kereskedelmi növényeket. Értékpapírokat szelvényeket és külföldi pénzesemeket. Hittelt nyújt folyószámlában értékpapírokra, árukra és egyéb fedezet mellett. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatokat elfogad élet, halál, tűz, jég, bűrtés és üvegbitételekre. Kereskedelmi és ipari vállalatokat támogat. Részt vesz paraszéllásai művelésük korszerűsítésében. Autómobil közlekedési vállalat, állandó járatok Póstyén, Trancsén-Teplics-Túrdszékben 1912. évi május 1-étől. Luxus autómobilok bérelhetők 1912. évi május hó 1-étől órákra és napokra legelőjelesebb díjazás mellett. 5842

Ami megtisztelő bizalom, amely eddigi közvetítői minőségemben a nagyérdemű gazdaközönség részéről osztályrészemül juttatott, arra indítottam, hogy jövőben fenntartva közvetítési szolgálataimat; egyszersmind saját legelőjelemből állandóan járművekről, tinót és borjúkat bizonyos mennyiségben készleten tartanak és így nemcsak közvetítés, hanem bizományi megbízás, csakugy fixeladással is szolgálatra lehessenek a tisztelt gazdaközönségnek. Amidőn ezen szives tudomásul vételét kérem, ajánlom magam a nagyérdemű vetőközönség jóakarátába, kérem teljes bizalommal ezután is hozzám fordulni, igérem, hogy minden tekintetben megelégedésükre leszek.
Kolozvár, Fellegvári-ut 106. szám.
Teljes tisztelettel:
Bedőházi Pál.

Angliából importált Lincolnshirei kanokkal felbugatott mangalicza 2 1/2 éves, biztos átvészelt koczák
kaphatók darabja 250 koronáért **Tápi bérgazdaság** vasut, posta **Győrasszonyfa**, Ugyanitt 2 drb Yorkshirei kan is kapható. 1986

Fehér esillagfürt (lupinus albus) vetőmag
kittinó utóvetemény a kalászosok után zöldtrágyázás céljaira. Addig, amíg a készlet tart kapható kiváló minőségű 1911. évi termékből 18 koronás 100 kilogrammonkénti árban, helyt Hatvan. Kérdezősködések, ugyszintén szákhés pénzküldemények a **hatvani cukorgyár** címére **Hatvan** intézendők. 5850

Eredeti tisztavérű lincolnshirei kan
és mangalicza koczátlól származott 2 hónapos malaczkok darabonként 100 koronáért **Pusztá-Maróti gazdaságban**, u. p. Nyergesujfalu (Esztergom megye) eladók. 5871

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK
mezőgazdasági és ipari célokra
WARHALOWSKI J. motorgyár
magyarországi fiókja
Budapest, VI., Váci-körut 37. szám.
Gyár: Wien, III., Paulusgasse 3.
Elsőrendű szolid kivitel. Legrégibb speziális motorgyár 3000 motorunk üzembn! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magasnyomású nyeresőajmoterek. 5244

Minden gazda olvassa el: GRABNER EMIL
A gyümölcsfák és kerti vetemények műtrágyázása
ezimű legújabb könyvét. 64 oldal, 26 képpel.
Ára 2 korona. Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági szakkönyvkerekedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Eladás

Szénát, szalmát,

Luczernát, löherét, és zabos búkkönyt veszek és eladok bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern lö- és gőzpreseim adom. Ajánlatok: 695

Schreier Béla
takarmánynagykereskedő
Budapest, Népszínház-
utca 33. Telefon: 25-62.

Uradalmi
kovácsműhelyekben nélkülözhetetlen szerszámok, u. m. lábbajtású kovács-
pörtyők és sinfelhúzógepek
állandó raktáron vannak:

KEMÉNY MANÓ
Bpest, V., Rudolf-rakpart 8.
1123

Vesz — elad
szénát, szalmát,
mindenfélé takarmányokat
valamint
vetőmagvakat,
terményeket,
terményhulladékokat
GUTFREUND és HERSHOVICS

takarmánynagykereskedők és
terményüzemanyosok.
Budapest, V., Öngyök-u. 17.
Telefon 170-76.

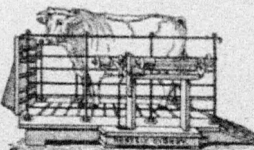
Saját raktár. Lipótvárosi teher-
pályaudvar, bejárat a Budor-utzá-
ból. Telefon 156-34. 1487

Szalonna és zsireladás!

Ajánljuk saját vágásunk-
ból termelt elsőrendű for-
rázott, táblás és pörkölt
szalonnát, valamint garan-
tált tiszta első minőségű
sertészsírt a legalacso-
nyabb napi árak mellett,
kicsinyben és nagyban.
Szíves megrendeléseket
kér:

**Magyar Huskiviteli Rész-
vénytársaság, Szabadka.**

Telefon 12. Sörgőnyezim
Huskivitel, Szabadka.
2022

ZISKA JOZSEF
utóda **ROSTÉLY GYÖRGY**
mérleggyáros.
iroda és raktárhelyiség: Buda-
pest, VI., Eötvös-utca 47.
Alapítástól 1872. Telefon 4-12.
Ajánlja a legjobb kivitelű és
legmegbízhatóbb gabona
mérlegű, tizedes és száza-
dos, valamint gazdasági
szekér, híd és marhamér-
legét. A budapesti, fümei és
győri gabonatorzsák szállítója,
ugyeztelési számtalan nagy gőz-
malom és uradalom szállítója.
Árjegyzék bérmentve.
Használt mérlegek becsé-
reltetnek és kaphatók,
megbízható állapotban.
Javítások elfogadottnak és pon-
tosan eszközöltek. Kívántra
uradalomba is küldök szerelőt.
650

Vétel

6 lóerős gőzcséplőgépkészle-
tet Clayton és
Schuttleworth vagy Hofherr és
Schantz és esetleg MÁV. gyárt-
mányt, jó karban levő a csak
pár évig használt, megvételre
keres Mihályi Imre Borbapuzsa
u. p. Győrásszonyfa. 2009

Földbirtokot,

fővárosi házat, telket ve-
szek és földbirtokosokat
finanszírozk. **LEVAI G.,**
Budapest, VII. ker.,
Lövöldé-ter 2/a II. em.
17. ajtó.

Lenmagot

minden vidéki állomáson
mindenkor a legmagasabb
napiárban vásárol és min-
táztott ajánlatokra rögtön
válaszol

Krausz Hugó
terménykivitel üzlet
Budapest, V., Falk-Miksa-u. 15.
(előbbi Nador-utca 51.) 5898

Központi tejesarnok rész-
jegyet keresek
megvételre. Ajánlatot ár meg-
jelölésével kér: Schwartz An-
dor Szajol 2008

Veszek

szénát és szalmát

minden mennyiségben;
szállítom **préseim**
és **fuvarmentes**
minden vasuti állomásra
Böhm Arnold
takarmánynagykereskedő
Budapest, VI. ker., Hegedű-
Sánder-utca 23. szám.
Telefon 141-80. 20

Bérlés

Bérlőt keresetek 1500-2000
hold, lehetőleg mind
prima sikk szántó, kevés rétrel,
vasut mellett, f. év őssre. Ügy-
nőkök díjazottnak. Halmos
Gyula, Sajószentpéter. 1914

Ócskavasat
és fémeket az ország minden
részében a legmagasabb napi árak mellett
vásárolok
ABELES EMIL
Budapest, V., Váci-ut 14.
Telefon 24-41. Sürgőnyozim: Barsel, Budapest. 5158

Kochillin
szőlőmoly- és
gyümölcsferegirtóanyag
A Tőrei Tóth József
kecskeméti földbir-
tokos által feltalált
a szőlőmolyt feltétlenül elpusztítja. Az anyag
szilárd állapotban kerül forgalomba s egy kg.
anyag 25 liter vízben feloldva a közönségesen
használt permetezővel a szőlő virágzása idején
egyszer permetezendő. **Hatása elmarad-
hatatlan.** Ára kg.-ként 4 korona, s egy kg.
400 □-l szőlőbe elegendő. Megrendelhető az
ár előleges beküldése vagy utánvétel mellett a
Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és
gyümölcsferegirtóanyaggyár közp.
irodájában, Budapest, VI., Eötvös-u. 14.
Részletes használati utasítás minden csomagban!

**A Budapesti Allatvásár-
pénztár Részv.-Társaság**
Foglalkozik szarvasmarhák, borjak, juhek, bárányok,
kecskék és sertések bizományi eladásával.
Előleget nyújt hatóságilag megállapított
kamattal mellett. A felküldendő áll-
atokhoz kísérő nem kell. Vasuti küldé-
mények
címezzé: **Budapest-Ferencváros.**
Telefon a sertiérváptáron: 180-03.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, miképen a **Csanád megyei Mezőkovácsháza Község** közvetlen közelében levő **Bélamajor** nevű gazdaságot a folyó évben felosztván, annak alább felsorolt gazdasági felszereléseit a folyó évi június hó 26-án délelőtti 10 órakor kezdődő önkéntes árverésen el fogom adni, amely árverésre a n. é. gazdaközösséget és az érdeklődőket ezennel meghívom.

Ezen árverésen a következők fognak eladatul:

- 1. Egy garnitúra 2 géprendszerű Fr. Dehne Halberstadt gyártmányú gőzszántógép, melynek tartozékai:
 - a) 2 drb 20 névleges lóerőjű Compound rendszerű gőzmozdony, melyek tűzszekrényei vörösrézéből vannak készítve és úgy a hozzá felhasznált anyagok kitűnősége, mint pedig elmés szerkezete és kiváló szép munkája, valamint óriási munkaképessége folytán a legkitűnőbb 2 géprendszerű gőzszántógép.
 - Mint elmés szerkezete egyik kiválóságát említem meg, hogy a kötéldob meghajtása két függőleges tengelyre szerelt két fogaskerékpárral kétféle sebességgel történik, s így könnyű szántásnál az ekék roppant gyors, nehéz munkánál pedig lassan, de biztos húzatása válik lehetségessé a gőzgépek megerősítése és anélkül, hogy azok fordulatszámát akár egyik, akár másik esetben változtatni kellene.
 - b) 2 drb vasból készült vízfordó lajt;
 - c) 1 drb vízszivattyu;
 - d) 1 drb 6 személyre berendezett, tüzhelyiely, ágyakkal, szekrényekkel padok, asztalok, stb.-vel téli lakhatásra is berendezett fűthető hatalmas lakókocsi.
 - e) 1 drb barázdás mélyítő eke,
 - f) 1 drb 6 barázdás sekélyszántó eke,
 - g) végül szerszámok és tartalék alkatrészek.

A teljes szántógarnitúrát minden tartozékaival együtt 1910. évi május hóban vettem a Fr. Dehne Halberstadt gézekgyárból, mely gyár a gőzmozdonyokat 1903. évben készítette, de azokat szántásra nem használta, hanem szántási versenyeken és gépkiallításokon való részvételre, illetve bemutatásra tartotta s miután nálam sem volt sok munkájuk, azok ma is elképzolhető legjobb karban vannak és olyanok, mint a teljesen újak.

- 2. 1 drb Hofherr és Schrantz gyártmányú 12 névleges lóerőjű félszabill gőzgép.
- 3. 2 drb Clayton—Shuttleworth-féle cséplőgép.
- 4. 1 drb Schlick-féle 300 mm-es vízszivattyu, melynek vízszállító-képessége óránként körülbelül 5000 hektoliter és üzemtartásához egy 10 névleges lóerőjű gőzgép vagy annak megfelelő más motorikus erő szükséges. E szivattyu nagyobb földterületek öntözésére használatos.
- 5. 4 drb Cormick-féle és 1 drb Jonston-féle aratógép.
- 6. 1 drb „Senior” tengeriültetőgép.
- 7. 1 drb Ásványi-féle tengeriszántógép.
- 8. 1 drb Rekord-drill 20 soros vetőgép.
- 9. 1 drb Shuttleworth-féle 17 soros vetőgép.
- 10. 1 drb Vestfália műtrágyaszóró (még használatlan).
- 11. 1 drb tengerimorzsoló géphajtásra.
- 12. 1 drb Shuttleworth-gyártmányú Laas-féle nagy kapálógép.
- 13. 1 drb marhamérlég.
- 14. 1 drb teljes takarmánykamraberendezés, amely egy 5-7 lóerős Bolinder nyersolajmotorból, több takarmányelőkészítőgépből áll. (A motor 1911. év őszén lett beszerelve).
- 15. Több szecskaavágó, rőpavágók, triőrök, gyűrűs és simahengerek, tizedes mérlegek, stb. kisebb gépek, használt szekerek, kocsi, stbik.
- 16. 1 drb Köllber-féle gummiakerekű csukott hintó és több más hintóféle.
- 17. 1 drb 16-20 lóerős 4 álló hengeres, 6 üléses Laurin—Clement-gyártmányú automobil, leereszthető tetővel.
- 18. Körülbelül 10 mázsa dohányzsinór.
- 19. Körülbelül 90000 drb dohánykuka.
- 20. 12-15 drb 1911. évben Schweizből importált 3 éves tehén.
- 21. 12 drb 1911. évben Schweizből hasban importált, most 6-7 hónapos üsző és bika.
- 22. 5 drb Schweizből importált előhasu üsző.
- 23. 4 drb prima jármosókör.
- 24. Teljes vajkészítőberendezés, amely tejfelező, 2 drb holsteini vaj-közpölő, 1 vajgyűrű, 1 tejhűtőgépből, fejési mérleg és tejeskannából áll.
- 25. Első Magyar Gazdasági Gépgyári gyártmányú egy drb 5 vasu szántóeke, egygéprendszerű gőzekék általi vontatáshoz.
- 26. Gazdasági kocsigyáram felesleges készletéből 60-70 megvasalatlan gazdasági igáskocsi és igásszekér.

Vevők a megígért vételárat annak elfogadása után 1000 kor.-ig azonnal készpénzben kötelesek befizetni, az 1000 koronán felüli vételéknel a megígért vételár 10%-a azonnal, a hátralékos vételár pedig 8 napon belül lefizetendő és a megvett ingók a teljes vételár befizetése ellenében ugyanazon idő alatt elszállítandók. — Az 1000 koronán felüli vételéknel, ha a vevő 8 nap alatt a vételárat teljesen összegében ki nem fizeti, elveszti a teljesített fizetéseket és az árverésen vett ingóságok tulajdonjoga reám vissza száll.

Az így elvesztett befizetések kötbér jellegével bírnak. — Késedelmes elszállítás esetén vevő rakbért fizet.

Az árverésen megvett ingóságok azonnal átveendőek, azok áthelyezésére minden felelősség nélkül 8 napig férő helyet engedek.

Az árverés napján annak megkezdése előtt minden tárgynak kikiáltási ára megállapítottatik, s ezen áron alul történt ígért reám nézve nem kötelező.

Bélamajor gazdaságnak a Mezőhegyes-Kétegyházi vonalon „Bélamajor” néven külön vasuti állomása van, amely vasuti állomás az érverés helyétől csapán néhány lépésnyire van, s így minden kocsirol való gondoskodás felesleges.
Bélamajor, 1912 június hó.
U. p.: Mezőkovácsháza, (Csanád megye).
Ortutay Gyula
földbirtokos.

Allatok

Valódi bonyhádi friss fejs, hasas, tenyész és lefejű teheneket, üszöket, bikákat 1-től 5 évesig, tinókat szállít bármilyen mennyiségben alku szerint, teheneknél vevő tejhozamról meggyőződhetik, helyben a legszolidabb kiszolgálással, istállóban állatok állandóan kaphatók. 635

Ha valamelyik gazdátársam az alkut velem nem kötheti meg, vagy egyesektől darabonként óhajtott állatokat, felvilágosítással szívesen szolgálok, a bevásárlás-hoz embertem odaadom, hogy megakadályozzam a vidéki kiskereskedő vizslálásokat.

Hoffmann Dévid pusztaszentgyörgyi bérnök Bonyhád, Tolna m. gye.

A szenttamási gazdaságban állandóan eladásra kerülnek fiatal bonyhádi hasastehenek és két éves bonyhádi tenyész bikák.

Állandóan van eladásra felállítva 80-100 darab kiváló szép, tenyészésre alkalmas, részint nagyhasas, legnagyobb részt már nálam leborjazott fiatal bonyhádi tehén és tenyészbika. Erdekldőknek Köhn József, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 60. szívesen ad levéلبeli bővebb felvilágosítást és előzetes értesítésre Kunszentmiklós-Tass vasúti állomásra kocsit is küld. 5259

Vegyések

Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Veszprémben követelt földbirtokot és némettel, illetékosnyilatkozást kívánatra az intézet teljesíti. 1867

L. S. Z. VÉDJEY

TÖRÖTT GÉPRÉSZER, kazánrepedések, Korroziók

hegesztését autogén uton műhelyünkben vagy helyszínen leaszorítás nélküli, speciálisan hegesztőinkkel, szakszertori végesszük.

Lakos és Székely mérnökök. 5660 Gyár és vállalat autogén-hegesztő és vágó berendezésekre. Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Birtokfelügyeletet, birtoklásat elvállalok. Gazdasági tapasztalataimat 31 éven át egyik legjobb majorátusi uradalomban szerzem. Gyurkovich József nyugalmazott gazdasági. Veszprém. 1866

Cséplőgéptulajdonosok,

ha munkásbiztosítási mizériáktól szabadulni akarnak, forduljanak bizalommal a „Munkásbiztosítási Tanácsadó”-hoz, a munkaadók érdekeit szolgáló és védő egyedülálló szakközvetítő, amely előfizetőinek teljesen ingyen ad utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot. Évi előfizetési díj 16 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Aradi-utca 60. szám. 1984

Wilczek Rezső

mindennemű festékek, lakkok, kencze s ecsetárúk valamint gazdasági és szülészeti cikkek nagykereskedése Budapest, V., Vécsey-utca 4. sz. (Nádor-utca 31.) Telefon 122-36. 1504

Szeszgyári iroda FREY LAJOS

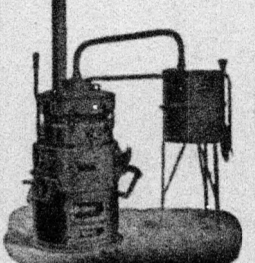
okl. vegyész, szeszgyáros, Reichel és Heszler vegyipari gépgyár részvénytársaság volt műszaki főtitkarságja.

Elfogad jutányos feltételek mellett minden szakbavágó munkát, mint üzemi ellenőrzést, átalakítást stb. Továbbá szeszgyárak, szeszfinomítók tervezését, építését, költségvetések, berendezések felülbizálását, nemkülönben egyes gépek beszerzését. 2771 Bpest, VI., Dalmok-u. 27. Műszaki iroda.

„Minimax”

a legjobb és legmegbízhatóbb kézi szőlőkészítők, melynek kastélyokban, istállóban, márkában nem szabad hiányoznia. Ezen készülékek mindenki banni tud és vele a tizen még keletkezésében is lehet folytatni. Felvilágosítást ad a

Magyar Minimax Részvénytársaság. Budapest, VII., Kertész-utca 43. 5596

Szeszgyár, pálinkafőző-készülék berendezési vállalat

aj készülékeket, mind javításokat ison jutányos ár mellett készít. Mosdókádban, pálinkafőzőkben és krumplicsészékekben nagy raktár. Arányi Adolf részvénygyára Újpest, Lőrincz-ut. 7. Telefon 7500. 5324

Eladás

Alkalmi zongoravétel. Bösendorfer, Schweighofer, Kern-Wirdl kiváló mesterek gyártmányul 400 korotól fejjebb. Pianos 320 K-tól, új szonora vagy pianino 500 K-tól fejjebb minden árban. Zongora, cimbalomhangverseny helyben és vidéken, szakavatott munkások által gyorsan és olcsón eszközöztetnek. KEMÉNYI MIHÁLY a Nagy. Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-u. 58. sz. 1159

Ház 2 lakással. Pécel nyarlon 13 helyen 1500 Ft telkekkel eladó. Bővebbet a tulajdonos Stoff Andrást Budapest, Chóbt. ut. 25. sz. II. em. 11.

Vadászpuskák nagy alkalmas vetelem. Finom Drilling, 16-os és 12-es, új Browning, távcsővel. Schönerer Ejector-os finom special Krupp Hammer. Legjobb golyós és sörtes Winchester, Hammer-Drilling, angol Hiram és Springer páros garnitúrák, mind kipróbáltak, jó gyverek, olcsóbban, mint bárhol. Belső gyverrelésben, IV. Ejsystem-tör. 5. Sporterősítő fényképezőgépekről és prizmas távcsövekről is ingyen. Jó puska és fényképezőgépet vessek és beszereslek. Telefon. 1587

Székely juhturó. Hasiag képtelenségű székely, legfinomabb hasasi székely juhturó kávék postán bármennyire ismételt csomagban 10 koronáért. Megrendelhető postánvalárvon. Cím: id. Péterfi Davidné, Nagysajt (Hároszék m.).

Gőzcséplőkészletek minden ágban magánjárnok használt gyártmányú javított állapotban teljes jótállással, valamint új szalmakazalozók vetőgépeket kedvező részletfizetésre szállít Seifried Hugó, Budapest, Forgách-utca 14. 1018

Kölber-féle egy gumikerékes nyitott Phaeton, egy oszlokt kosol és egy kis gazdasági kosol olcsón eladó. Megtekinthető Hűvösvölgyben Völgy-utca 4. villamos megállóhely. 1791

A példéri uradalmi kertésztelek 4 db 4-5 méteres főnix pálmák és 4 db 3 méter magas legyezőpálma eladó. Megtekinthető az uradalmi kertészházban Pellérdon, ahol az eladás egyéb feltételeiről felvilágosítást ad az urad. titkár, Pellérd, Baranya m. 1954

10-12 lóerős magánjárnok motorcséplőkészlet olcsón, részlete is eladó. Landler Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1792/b

Használt, de jó karban levő cséplőgépek olcsón eladó. Czim Weirberger Mihály, Pozsony, Stefánia-ut. 23. 1972

Gyümölcsös nyaralóval, olcsón eladó. 3000 Ft. 1500 nem-s gyümölcsfával mehes, azó, a főváros környékéről 30 perc alatt villanyossal elérhető, szép falkészítésű budai oldalon, telken nyarlon lakható, azonnal eladó Bővebbet 34488 Schwarz József hirdetőjében, Budapest, Andrássy-ut. 7. vagy telefon 23-60. 1973

Eladó a HP eredeti magánjárnok 10 lóerős környezetben elcsomaggy gazdasági 12 éves cséplőgarnitúra, gyártlag javítva kitűnő jó karban. Kúcses Károly Munk. 1970

Eladó 2 m. hosszú hasított 10 lóerős szőlőkaró, 1.5 m. hosszú mezöl vasút alá való 10 lóerős, 2-3 m. hosszú kerítőoszlop, farsagott 10 lóerős. Bővebbet nyujt Papp Gyula Dsa. 1971

Cséplőkészlet, igen jó Allaherr és Schraatz, 10 lóerős, cséplőszekrénye 4 lóerős, lokomobilis 5 lóerős, eredeti argol gyártmány, olcsón eladó. Erdekldőknek szívesen szolgál felvilágosítással Fischer Adolf és Fia cég Turócszentmárton. 1801

Eladó 2 drb Cormick-féle arató-gép, kévekből, egyszer használat, Bővebbet Páliz József fűl Budapest, Lipót-kört. 24. sz. 1968

6-os Gözlokomobil Nihilson 6 éves, kitűnő állapotban olcsón részlete is eladó, Landler Ödön Budapest, Lovag-u. 2. 1792

Lokomobilok, benzínmotorok, cséplőgépek, javított és használt állapotban, kedvező részletfizetésre kaphatók Fehér Miklós gépgyár részvénygyárának, Budapest, Váci-ut. 80. Kiváló raktárkészlettel kitűnő és kerjük a venni akadémia közeli személyes látogatásait. Csereüzleteket. Allamgépgyári új gépek részlete esetén költünk. 1812

Nincs többé rouma, osz, kolera és más ragályos fertőzés, mert van „BOROLIN”. Borolinnakorka, Borolinn és Borolinn szappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN-nak az ára kimerítő használati utasítással füvegnyel 50 fillér, a Borolinnakorkának 40 fillér, a Borolinnak szappanának 2 kor, a Borolinn háziszappannak darabonként 30 fillér és a pipere-szappannak 80 fillér. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Képesítőkortár: Budapest, II. ker., Margit-rakpart 45. szám. 765

Használt cséplőgép 54” gyártmány, teljesen szemképes állapotban olcsón eladó. Czim Mihály Károly Miskolc, Zsolnai kör. 17. sz. 1869

Eladó Torontál megyében 250 kat. hold, elebrendő bányái talaj, minden növénytermesztésre alkalmas. Bővebb felvilágosítást szolgál Puska Mihály Ferdinándfalva. 2607

Egy „Avery” magánjárnok szőlőkészítőkészlet, teljes felszereléssel együtt. 2 évig volt használatban, 2 drb változó gyári oszmagolásban „Avery” ket-sörös kapálógép és 1 darab Nicholson-féle egész új nagy tengoriszárítógép eladó. Bővebb felvilágosítást szolgál az uradalmi intézőgy Nagymutkai, u. p. Zagusán. 2020

Gyors, pontos, olcsó földmérés Világhírű szabadalom IS Államban

Stádel-Torkos FÖLDMÉRŐ-TALIGA kapható 5276 Stádeli gépgyárban, Győrütt

Kastély- és villatulajdonosok!!

Szabadalmazott biológikus ürülék-szennyvíztisztító-telepek vállalata.

Előnye: A tisztított szennyvíz higiénikusan tiszta, színtelen, szagtalan, bárhol elvezethető. Telepet kiüríteni, tisztítani nem kell. Vegyszerre nincs szükség. Bűz nincs. Terv és költségvetés díjtalan.

Prister György Budapest, VI., Izabella-u. 71.

Peronospora állami védőszer

„TURUL PERMETT”

nevelő készítmény. Benne semmiféle a növényre káros anyag nem található, ellenben ócsa-tételével fogva szőlőpermetezésre, hernyó- és rovarirtásra is igen jókai alkalmas. Az anyag könnyen és tökéletesen oldódik, úgy hogy a lélek hátrányai ezzel elkerülhetők. A permetezőgép gumicsövét és fémrészeit nem támadja meg.

Munkazavarok tehát nem fordulnak elő és a gép is kímélve marad.

Megrendelhető a „Turul permett művek” cégnél

BUDAPEST, Rök Szilárd-u. 34. 5948

Aki háztartását olcsó és jóminőségű élelmiszerekkel kívánja ellátni, forduljon egész bizalommal a „HANGYA” országos szövetkezeti központ budapesti fiókjához a „HÁZTARTÁS” fogyasztási szövetkezethez

BUDAPEST, IX., Boráros-tér 6. Kerjen árjegyzéket!!

EREDEGI V. Vermorel-féle „Eclair” Permetező, „Torpille” Kénporszóró, „Excelsior” Szénkénegező Brand-féle Répapermetező, Bolhafogó. 5522

Vezérképvislet: KANN ÉS HELLER Budapest, V., Váci-kört 62.

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása az 1700. oldalon van

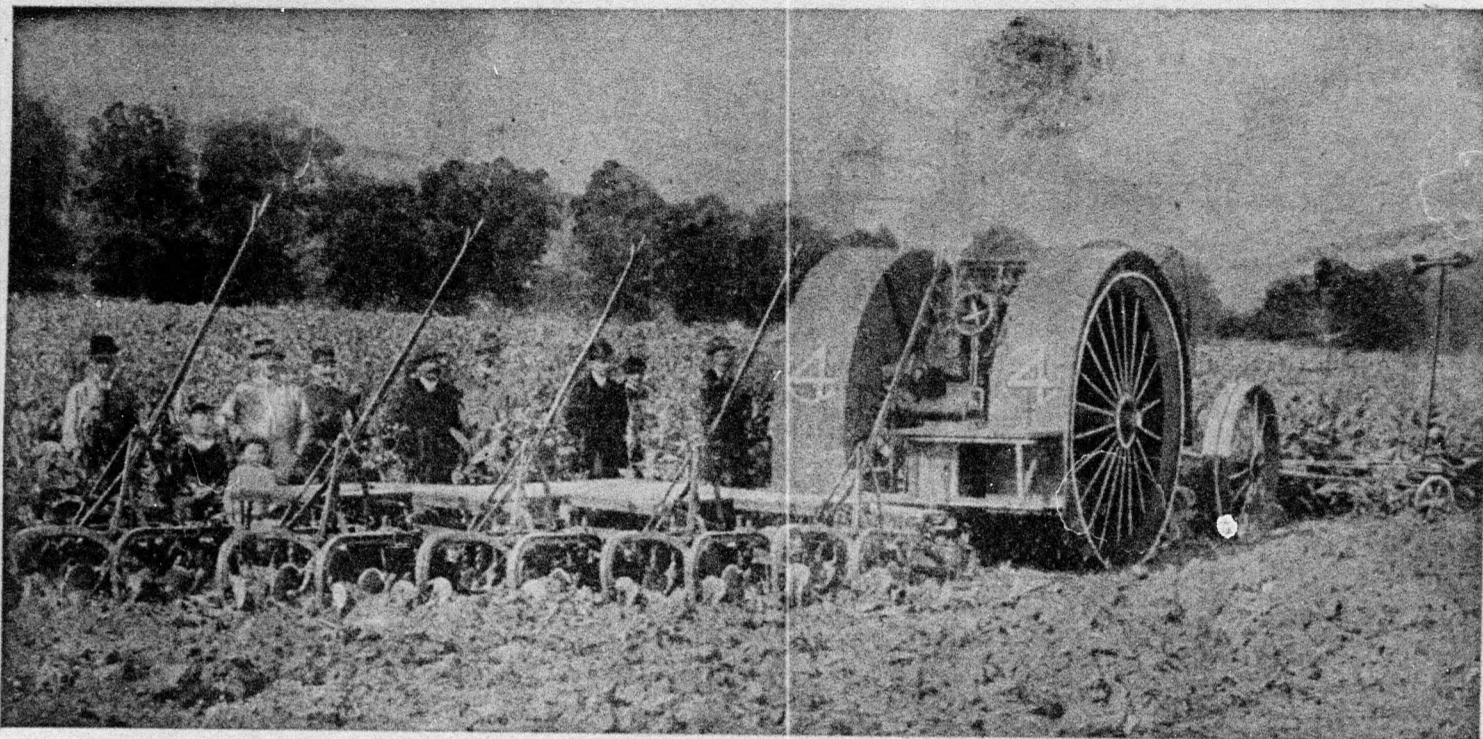

szállító kannák, szefaratórok, hűtőkészülékek, KÖPÍTŐK stb. KLEINER-FLEISCHMANN Vas-és fémáru gyárából MODLING BECS mellett. Árjegyzék ingyen.

EREDEGI V. Vermorel-féle „Eclair” Permetező, „Torpille” Kénporszóró, „Excelsior” Szénkénegező Brand-féle Répapermetező, Bolhafogó. 5522

Vezérképvislet: KANN ÉS HELLER Budapest, V., Váci-kört 62.

The „Big Four“ Tractor

„Big Four“ szántógép munkában Diószeghy Zoltán gazdaságában Sajókazán, Borsod megye.

a Winnipeg-i Nemzetközi Szántógép-Versenyek Győztese THE „BIG FOUR“ TRACTOR

nemcsak Amerika, hanem az egész világ legjobb szántógépe.

Mint az 1910. évi verseny győztese, az 1911. évi versenyben is

30 versenyző géppel szemben ismét az első díjjal lett kitüntetve.

Ezernél több „Big Four“ Tractor van használatban, amelyek évente több millió holdat szántanak és így napról-napra bizonyítják más gépekkel szembeni óriási fölényüket.

Az 50—60 tényleges lóerejű négyhengeres benzíntractort a világhírű és nálunk is legjobbnak bizonyult „John Deere“ szabadalmazott 10 vasú ekével párosítottuk és ezen szántókészlettel a lehető legnehezebb talaj és terepviszonyok között is fényes eredményeket értünk el.

A „Big Four“ Tractor 2,4 méter magas járókerekeivel még szántott, puha talajon sem csinál kárt.

A „Big Four“ Tractor szabadalmazott automatikus kormánykészüléke a gépkezelőt a fárasztó kormányzástól csaknem teljesen felmenti és amellet a gépet oly pontosan vezeti, hogy vakbarázda képződése teljesen ki van zárva.

A „Big-Four“ — „John-Deere“ szántókészletnél

üzemzavar nincsen!

A „Big Four“ Tractor naponként csak kb. 20 liter hűtővizet fogyaszt!

Olvassa el: Diószeghy Zoltánnak az 1911. évi „Köztelek“ decz. 9. számában megjelent közleményét.

Olvassa el: Thallmayer Viktor tanárnak az 1911. évi „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ 87-ik számában megjelent bírálatát.

Olvassa el: ifj. Sporzon Pál g. akad. tanárnak az „OMGE“ 1912. évi január 20. közgyűlésen tartott előadásának kivonatát a „Köztelek“ 1912. január 24. számában.

Tekintse meg szántógépünket üzemben és csak azután határozza el magát valamely Tractor beszerzésére.

Az összes „Big Four“ Tractor és „John-Deere“-eke alkatrészeket állandóan raktáron tartjuk!!!!

Az eladott szántókészletek amerikai Tractor-szerelők által szerelgetnek és helyeztetnek üzembe.

Műszaki és egyéb felvilágosításokkal szívesen szolgálunk. Teljes szántókészleteket a legkedvezőbb fizetési módzatok mellett szállítunk.

A kisbéri m. kir. állami ménesbirtok „Big Four“, „John-Deere“ szántókészletekkel szánt, érdeklődők ott megtekinthetik.

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság

Telefon: 86—97.

Budapest, V., Váci-körut 26.

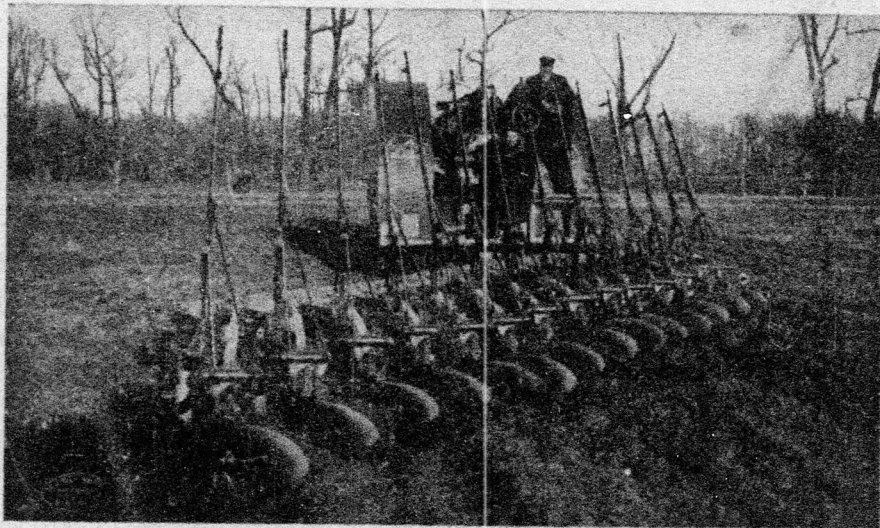
Sürgőnyczim: Centrális.

Olcsó gazdaságos bérszántás

Nem kell
szénfuvarozás!

Nem kell
vízfuvarozás!

Nem kell szénről
gondoskodni!

Nincsenek terhes
feltételek!

A „BIG FOUR“

benzinmotoros magánjáróval párosított „John Deere“ 10 vasu ekekészlettel.

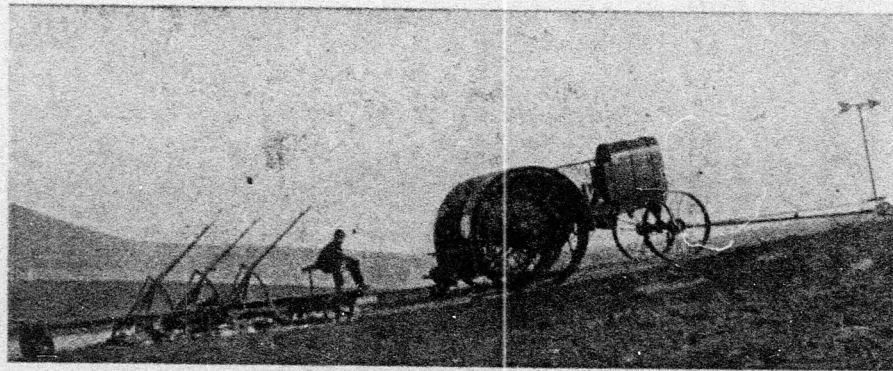
Minden mélységű szántást altalajlazítással (grubberolással) vagy anélkül, kombinálva hengereléssel, fogasolással, tarlóhántást kettős tárcsásboronákkal, vető- és aratógépek vontatását (tűzveszély nincs!) s a gazdaságban előforduló bármilyen tehervontatást stb. végzünk bérben jutányosan és kedvező feltételek mellett.

Bérszántásunk a leggazdaságosabb és legolcsóbb, mert a szántató gazda a fizetendő bérszántási díjakon kívül más szolgáltatásra kötelezve nincs s így a gőzekebérszán-

tásoknál meddő munkát végző emberi és állati munkaerőt megtakarítja, más hasznosabb gazdasági munkára felhasználhatja.

A szántógép üzeméhez szükséges mindennemű anyagot a vállalat adja. Szakképzett gépészeiről s annak ellátásáról is a vállalat gondoskodik.

Nincs gőzüzem és így a folytonos szén- és vízszükséglet, továbbá az állandó szén- és vízfuvarozás bérszántásunknál teljesen elesik.

Érdeklődőknek mindennemű felvilágosítással szolgálunk!

Országos Bérszántó Vállalat Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Váci-körút 26. szám.

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

Fodor Ferencz urnak
Kolozsvár.

Midőn a szállított 60 db tarkaökrért a teljes egyenleget megküldjük, nem mulasztjuk el szakértői és bennünket minden tekintetben kielégített működéseért köszönetünket és elismerésünket kifejezni.

Tisztelettel:

Jakabszállási uradalom
WEISZ-LEXA.

5896

Permetezés helyett porozás!

A szőlő peronoszpórája ellen kitűnő sikerrel lehet védekezni minden permetezés nélkül a
BR. FECHTIG-FELE

„PULVAZURÓ”

segélyével. Az előző évi eredményekről szőlő beszámolófüzet minden érdeklődőnek díjmentesen megküldetik!

A „Pulvazuró” ára nagyban 60 fillér, 50 kg.-on alul 62 fillér kg.-ként. Egyedüli beszerzési forrás a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Hajtó nyers-
Kenő-
Henger-

OLAJ

„Diesel” és bármely más rendszerű motor, gőzgép és mindenféle más gépekhez,

adózott és
adómentes

BENZIN

motorok és
automobilok

5872

részére, valamint forrasztási, oldási stb. célokra.

Szükségletét legjutányosabban szállítja a

HAZAI KŐOLAJIPAR R.-T.

Budapest, X., Gyömrői-ut 142. Telefon 50-84.

Saját érdekében Kérjen ajánlatot!

Hajdu vármegye Gazdasági Egyesülete.
9/1912. g. e.

Pályázati hirdetmény.

Hajdu vármegye gazdasági egyesületénél ujonnan szervezett titkári állásra pályázatot hirdetek.

Az állás egyelőre 2000 korona fizetés és 300 korona utazási átalánnyal van javadalmazva. Ezen állást csakis okleveles gazdák nyerhetik el s akik azt elnyerni óhajtják, pályázati kérvényüket hozzám folyó évi július hó 30. napjáig adják be.

A választás egy később meghatározandó napon tartandó egyesületi közgyűlésen fog megejtetni s a megválasztott titkár egy évre ideiglenesen fog alkalmaztatni s csak az egyévi próbaidő elteltével véglegesítettik.

Debreczen, 1912 június hó 10-én.

Kovács Gyula

alispán, gazdasági egyesületi elnök.

5895

Számok beszélnek!**EGY MILLIÓ****Alfa Laval Separator**

az egész világon használatban.

850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

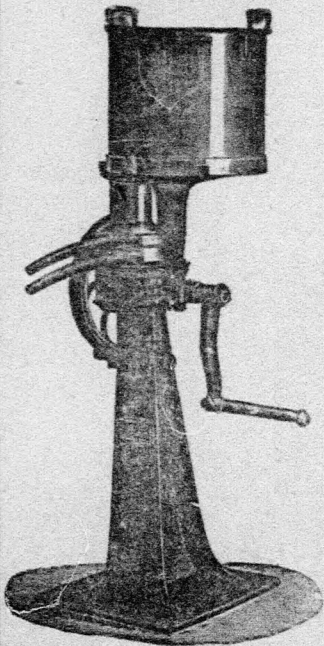
Több mint 60.000 idegen fölözógép lett eddig „ALFA LAVALRA” beszerélve.

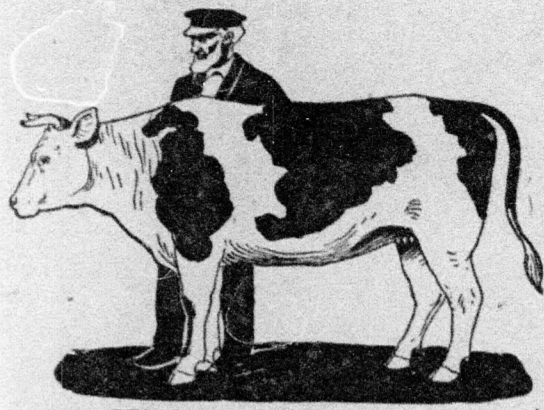
Az „ALFA” Separatorok, tejjgazdasági eszközök és gépek, valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a tejjgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, V 56.

FONTOS!

Adj a borjúvilágra jötté után azonnal Thürpilt hogy megóvd a borjúvérhástól. Ha az állat már beteg akkor a Thürpil gyorsan meggyógyítja. Több mint 1000 bizonyítvány igazolja ezt. A „Nützliche Winke für Tierzüchter“ című tanulságos brosrút ingyen és bérmentve küldöm meg.
Thürpil ára: 1/1 doboz K 2-50, 1/2 doboz K 1-35
Állatorvosoknál és gyógyszerészeknél.
Egyedüli gyáros: **LAGEMAN CL.** vegy. gyára. Aachen.
Raktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. 1383/III

SOVÁNY ÉS HIZOTT sertéseket
legjobb minőségű és beszeres
BAUER B. GYULA
sertésbizományos
Bpest, VIII., Bezerédi-u. 10.
TELEFON 79-41.
Minden felvilágosítás díjtalanul készséggel adatik.

Telivér gyönyörű 6 éves anyakoca Pedigreevel eladó (az osztrák-magyar G. B. K. Vol. XI. Pag. 88. alatt bevezetve), értékes Szilvaosk Ferenc uradalmi tulajdonos Bihar-Illyén felől. 1850
Tyúk tarka és máltosér galamb, hosszú évi speciális tenyészet, legújabb Prágában I. és II. díjjal kitüntetett hasonlítottak, páronként 16 korona, elsőrendű tenyészet és kiállítások 30 koronától feljebb **Henn Adolfa**, Wien, X., Favoritenstrasse 135/IV. 1904

Eladó sajátnevelést nagykorú 1/2 éves mangalica tenyészok nagy választékban. Csím Németh Elemér vetési gazdasága, Szászvár, postafiók 7. 1781
200 drb februári mangalica malacok, melyből fele ártány fele miskarolatban kocsamalacok tenyésztésre a legalkalmas orban ellen beoltva eladó a Székelyhíd uradalomban (Bihar m.) 1820

Eladó egy pár angol félvér saját nevelést pedigrees kocsiló. Mindkettő Filon után. 4 évesek. Egy fekete koca és egy sötét vaderes (Mohronkopf) herélt. 162 cm. magasak, szép járással, majdnem teljesen behajvta. Áruk 2500 kor. Egy teljesen megbítható sötét pej 165 cm. magas, 9 éves herélt hátsó, ára 800 kor. Megtekinthető a tulajdonosnál, Bay György és kir. kamarás, Beregsurány (posta és távirás), Beregszász vasúti állomástól félóra. 1885

Keresettek jünányos áron szavalóssággal rókafogókocnya, mely a rókat lakból kihozza. Tóth Béla Budapest, Múzeum-körút 15. sz. 1944

Eladó 80 drb Stinegyed éves és 20 drb 2 1/2 éves magyar tinó, Deutch Manó Beregszónémeti pr. Gyertyámos. 1964
14 drb másfél éves nagytestű, szarvataian telivér rombolított tenyészok eladó Lővény Nándornál Cserhátsurány Négrád m. 1965

Nagy kutyák, keresztezett Daggok, 1 1/2 évesek, egy him, egy nőstény, mindkettő egérszínű, óriási nagyok, nagyon hűségesek, olcsón eladó. Rosenbaum Ervin Nyírtét, Szabolcs m. 2008

Igen szép, válogatott vöröstarka szimmenthali jellegű 1-2-3 éves

növendék ökor és üszőborjakat ugyiszintén legprimább lókötni való és

jármosökreit legjutányosabb áron ajánlanak

Klein Testvérek kereskedők

Czellőmők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatnak. 958

Elsőrendű magyarfajú erdélyi jármos-ökorok, 2 éves magyarfajú erdélyi ökorborjúk minden időben tétkban kaphatók

ALEXA MIRLÓS-nál Szamosujvárt, Szolnokdoboka megye. 5692

Eladó tenyészbika 200 drb 2-4 éves és 180 drb merinobarány a Földi bergzsdaságnál n. p. Kisharapát Somogy m. 2000

Göndörszörű Lincolnshire tenyésztelemben eladó egy Angliából importált két és fél éves elsőrendű remek szép telivér kan, melynek tenyésztevése miatt azonosítást kaphat. Ár 800 korona. Továbbá egy darab egy és fél éves Lincoln-mangalica keresztezésű, kiváló szept kan 400 koronáért. Eladó még néhány drb kiválóan szépen fejlett remek toll színeződésű, 2 éves pávakacs, drb-ként 80 koronáért. Blacsok Gyula Kajdas Tolna m. 2001

Alábbi uradalomban következők kerülnek eladásra: Egy pár gyorsjárású, 165 cm. magas, amerikai (pedigree) egy pár 168 cm. magas angol félvér kocsiló. Egy 166 cm. magas angol telivér, sárga koca, teljesen beolagolt, erős csontalkatú hátsó (pedigree). Husz darab fehér jármosökor, páronként 1300 kg. Ötven darab 1 1/2 éves, erős csontozatú, szőke mangalica, tenyésztésre kiválóan alkalmas koca és hat darab 1 1/2 éves, hágóképes mangalica tenyészkan. Megkeresések Zalalövő uradalom, Zalalövő cistire intézendők. 2006

20 drb fiatal Erdélyi magyar jármosökorom van eladó és 8 drb nébés szintén fiatal tarka ökor megtekinthető Pta-szentgyörgyi bér gazdaságomban, n. p. Dömsöd levélbeli megkeresésre szívesen nyújtok 160 drb felvilágosítást. 1929

Elsőrendű tiszta erdélyi magyar fajta 1-2-3 éves ökorborjúk bármily mennyiségben, jutányos áron, állandóan kaphatók

Nyegrucz és Társa legelőgazdaságában

Szamosujvárt. Cím: NYEGRUCZ TÓDOR SZAMOSUJVÁRT. 5751

Muraközi hidlevérű (norl) igás tenyészlovak és tenyészmenek

vásárlásnál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezesemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak.

Címem: IDŐSB HEINRICH MÓR lóvásárló ügynőskége

Csáktornya (Muraköz). Törv. bej. ezég. Sürgönyezim: Heinrich Senior, Csáktornya. Interurban - Telefon 33. szám. 572

Elsőrendű fajtelegü vöröstarka ökor és üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős

teheneket a legjutányosabb áron egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk. 259

SPITZER és WEILER Czellőmők.

Tenyészmenek. A tenyészmenek között legjobbak a belga ardenai ménék. Szíves megkeresés **H.C.H. Agence Havas, Brüssel** kérietik. 5888

Vöröstarka tinó és üsző teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron. Későbbi ugyiszintén jármos és beállítást ökrök szállítására vállalkozom.

Kitűnő friss fejőstehenek előleges jelentős után nálam mindenkor megtekinthetőek kötelezettség nélkül. Vevő tetszése szerint választhat. 4736

Henrik Ignác fia Szalónak (Vas m.).

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész - bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok

KLINGER MOR tenyész- és haszonállatkereskedő Káspet, Lakás és istállók: Káspet, Kölcsey-utca 5 sz. Levél- és sürgönyözim ugyanott. Telefon Káspet 35. Saját házbán

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat vagy borjasokat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít

BAUER MÓR tenyész- és haszonállatkereskedő BUDAPEST. Iroda VI., Felsőerdősor-utca 1. Istálló Újpest, Károly-ut. 11. Telefon 93-95. 6

Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyész-bikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítok 5161

FUCHS LAJOS tenyész- és haszonállatkereskedő Újpest, István-tér 10. Sürgönyezim: Fuchs Lajos Telefon 130-19.

Földbirtokosok

pénzügyeit, áruszükségletét ellátja, — jelzálog kölcsönöket, birtokok eladását, vételét és bérletét a legsikeresebben és legrövidebb idő alatt közvetíti, megbízásokat úgy az áru, mint az értéktözsdekre elfogad:

Földes és Kabdebó bankháza

BUDAPEST, V., Váci-körút 76. sz.

Legelsőrendű bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat s tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kulánsul és legolcsóbb áron szállít:

Fenyves Flaschner Sándor tehénkereskedő. Levél- és sürgönyezim Budapest, VII., Elemér-u. 17. Telefon: 170-18. Istálló: Káspet, Üllői-ut 4. Telefon „Káspet“ 38.

A választat bonczhidai állomástól 4 kilométer távolságra fekvő szamos-jenői birtokomon

egy és két éves legjobb minőségű erdélyi faj-ökorborjúkat bármely időben nagy választékban, jutányos áron kaphatók.

Burgya János Szamos-Jenő, utolsó posta Nagy-Iklód.

Figyelmeztetés! Vezetésem alatt álló nyájakban még minden fajta jó kos kapható, posztógyapjas, merinóhus, (szarv nélküli) angol kosok (Oxfordshire, Hampshire, Suffolk, Shropshire)

elsőrendű prima kosok. Arak a legolcsóbbak, megállapodás szerint.

HEYNE JÁNOS juhászati igazgató Leipzig, Franku terstr. 4. 5799

VESZ és ELAD mindenfajta gabona, hüvelyes olajmag, szalma, széna és takarmányféléket, valamint határidőüzleteket legjutányosabban intéz el **Fenyő és Palogyai, gabona és terménybizományosok, Budapest, I., Fehérvári-ut 52. Interurban-telefon 145-11.**

„KIS HIRDETÉSEK“ folytatása az 1701 oldalon van.

A SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

ajánl aratógépekhez való

Manila kévekötfonalat.

sok száz uradalom által kipurált és ma már a verseny által is a külföldivel egyenragunak elismert teljesen megbízható minőségben, a külföldinél csaknem az egész 12 koronás behozatall vámmal olcsóbban, vagyis

95 kor. árban 100 kg.-ként

bérmentve minden szükségleti vasutállomásra szállítva, készpénzfizetés mellett 2% engedménnyel vagy 4 havi időre.

Felhívjuk továbbá a t. Gazdaközönség figyelmét az egyedül általunk előállított valódi

gazdasági kenderzsákokra,

melyeket gyárunkban előállított tiszta kenderfonalakkól házi ipari uton készítünk.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, V., Nálman-utca 15. Sürgönyosim: 64-54. „AGRICOLA“

Alaptőke egy millió korona.

Rendkívül fontos gépujdonságok!

Rőgprítógépek, talajmívelő eszközök, ekék, Ganz-gyártmányú benzínmotorok, cseplőkészletek, benzín magánjáró- és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom-, tejgazdasági-, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépszir, kékkő, raffinácós, az összes műszaki cikkek. Acetylen kézi- és kocsillámpák. Világítási és gazdasági vízvezetékli berendezések.

Szíveskedjék árajánlatot kérni.

Ajánl azonnali szállításra takarmánycikkeket:

Korpát, konkolyt, repace és napraforgópogácsát, repaszal-
teket, száraz moslét, melasztet stb.

„Kincsem“, valamint „Lacta“ erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb áron.

Mütrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, chillsalétrom, thomassalak, osontliszt, kalcit és kálisó)

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös feltételi jelzálogos kölcsönöket engedélyez. Gazdasági osztályunk elvállal birtokokat eladás-, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Allandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hiteldiaryeinek rendezését. Kívánatra a helyszínrre küldjük szak-
közegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő

Magyar Érték és Terménybank részv.-társ. elfogad megbízásokat ugy-
készára, valamint határ-
időzletekre.

Igen előnyös birtokeladások!

58. sz. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében: Budapest-Nagyvárad fõvonalon, vasut mentén, 950 magyar hold kunsági kötött feketeföldek, amelyből 700 hold szántó, 70 hold rét, a többi legelő és erdő, kényelmes uriak, remek gazdasági legjobb karban levõ épületekkel.

217. sz. Fejér megyében: Budapesttõl 60. vasutállomástól 6 kilométerre. Házi kezelésben álló 750 magyar hold, melyből 50 hold rét kivételével a többi felcete husos kitünõen termõ szántóföld, 10 holdas belsõséggel és szõlõvel, szép 7 szobás uriak, számos gazdasági épülettel, Fundus instrukció becs-
árban.

271. sz. Hajdu és Bihar megye határában: Budapest-nagyvárad fõvonalon, gyorsvonat megállóhelytõl 4 kilométernyire 1600 magyar hold, melyből 1200 hold szántó, többi rét, legelő, belsõség és szõlõ. Teljesen sík fekvésû, első osztályu kötött fekete, mély rétegû humusz földek. Remek uriak 6 szobával és összes mellékkeliségekkel és felettes számban masszív anyagból épült gazdasági épü-
letekkel.

241/B. sz. Zemplén megyében: 2 km. vasúthoz, 1200 magyar holdas sík fekvésû uribirtok, melyből 700 hold szántó, 100 hold rét, 400 hold erdő és legelő, gyönyörû 32 szobás kastélyval õsi park közepén, nagy major számos gazdasági épü-
letekkel, vadászat dus vadállományval, szántók, rétek, jól termõ kötött fekete talajnak. Ara magyar holdanként 700 korona. Elõnyös teher 520.000 korona.

Bõvebb felvilágosításokkal, de csakis közvetlen komoly vevőknek, kész-
séggel szolgál a Budapesti Közvetítõ és Hereskedelmi Rész-
venytársaság. VI., Teréz-körut 15. sz. Telefon: 161-89.

KOLLARIT-

BÖRLEMEZ RUGANYOS VIHAR-
BIZTOS és IDÓTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-börlemez 5872

kaucsuk-kompozícióval bevont szagtalan fedéllemez.

„Kollarit“-börlemez
mezőgazdasági és gyári épü-
letekre a legalkalmasabb.

„Kollarit“-börlemez
vizmentes és a legnagyobb
viharnak is ellentáll.

„Kollarit“-börlemez
nem kell mázolni és így fenn-
tartási költéséget nem igényel.

Gyártja
Kollár és Társa, Budapest,
Központi Iroda V., Pozsonyi-ut 2/a.
Törzsgyár:
KOHN ÉS FRIED, UJPEST

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkatejlesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomásnál szembe fordított

Nedves gabonát is csakis dobkosár-betétléczeim alkalmazásánál lehet tökéletesen kicsépelni.

CZIM: **KEMÉNY MANÓ** MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, VI., RUDOLF-RAKPART 8.

Modern gazdasági épületeket,

takarmánykamrákat, burgonya- és takarmányszárítókat, tejjgazdasági és hűtőtelepeket, jéggyárakat, erő- és világítóüzemeket tervez és berendez, ajánlja a legjobb rendszerű svéd **nyersolajmótorokat**

→ **Ésső Andor és Marschalkó Béla**

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

műszaki és építészeti irodája,

Budapest, VIII., Baross-utca 97. sz. Telefon 92—80.

Üetőmagszükséglete

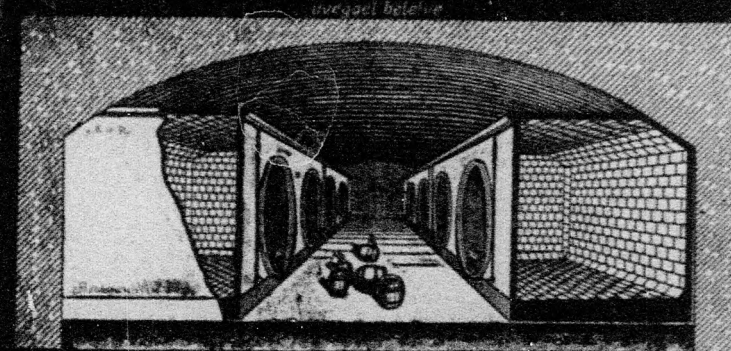
beszerzése előtt kérjen mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedéséből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

CZEMENTHORDOK

BORSARI ÉS TARSÁ

BUDAPEST, V. Alkotmány-Utca, 31.

2,000,000 hektoliter használatban. ■■■ Kérjen prospektust és látogatást.

Nemesített mangalicza malaczkok

(**lincolnshirei × mangalicza keresztezés**) eladók balatonföldvári gazdaságomban. A malaczkok három hónaposak, orbáncz és vész ellen ojtva vannak s tenyészigazolvánnyal szállítatnak. Áruk darabonként 200 korona.

Érdeklődőket szívesen lát s felvilágosítással készséggel szolgál:

Márkus Andor dr., Balatonföldvár.

„EAGLE”
törv. védett aratógép-
kévekető jobb és
olcsóbb a
MANILANAL

Mindennemű

zsák és ponyva

a legjobb minőségben **FISCHER**-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nádor-u. 31—33. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10—12 évig. A 30 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid **Szölőkötöző-fonalak**. A Fischer-féle szölőkötözőfonál jobb és olcsóbb, mint a raffia. Tessék ajánlatot kérni.